

Sorozatszerkesztő
BÁLINT ÁGNES
VISKY ANDRÁS

1 puritán
tanítók

JOSEPH ALLEINE

Üdvösségre vezérlő kalauz

Megtérésre sürgető intelmek

KOINÓNIA
Kolozsvár, 2001

A mű első, 1671-es kiadásának címe:

An Alarm to the Unconverted

A fordítás alapjául szolgáló mű:

Joseph Alleine: *A Sure Guide to Heaven*

The Banner of Truth Trust, Edinburgh, 1964

Fordította

SZŰCS TERÉZIA

Hungarian translation © KOINÓNIA, 1998

Második kiadás

Descrierea CIP a Bibliotecii Nationale

ALLEINE, JOSEPH

Üdvösségre vezérő kalauz / Joseph Alleine:

trad.: Szűcs Terézia. - Kolozsvár [Cluj-Napoca]:

Koinónia, 2001

p.; cm. - (Puritán tanítók)

ISBN 973 8022 23 1

I. Szűcs Terézia (trad.)

Lenni és tanúsítani

Joseph Alleine, az oxfordi prédikátorjelölt, Cromwell udvari teológusának és a Parlament híres hitszónokának, John Owennak legtehetségesebb tanítványa eleve feltételezte Olvasójában a megtérés dicséretes szándékát. Az igazságigényes 17. század derekán még lehetett ennyire jóhiszemű. Hiszen ki ne kívánta volna akkoriban élete megjobbítását, a bűneit elfedező kegyelmet annak tudatában, hogy enélkül nincs reménye és nem is tarthat igényt a Biblia szerint semmiféle túlvilági üdvösségre?

A 20. század végén, a pozitív gondolkodás, a fejlett önértékelés és önfeloldozás idején, amikor különösebb bűnbánat és megtérés nélkül ígér üdvöt a közmegegyezés mint lelkiismeret, kényelmetlen és kínos olvasmányoknak ígérkezik egy ilyen könyv. Pedig mindössze annyit akar, hogy az igazi és az álmegettérés közötti különbséget felfedje. Mert könnyű az embert félrevezetni, sőt, a legkönnyebben félrevezethető személy éppen mi magunk vagyunk.

Mi volna tehát az álságos és a valódi megtérés közötti különbség?

Mikor a bűnért, a világunkban jelenlevő rosszért kizárólag másokat hibáztatok, akkor Alleine leleplező mozdulatot tesz: vajon nem így akarod-e tagadni saját bűnödöt, elhazudni bűnrészességedet. A kérdés az, hogy ha a bűn ellen kiáltok, miután megvádolt a lelkiismeretem, akkor magam ellen kiáltok-e vagy más ellen, mint Ádám kiáltott Éva ellen, Éva pedig a kígyó ellen. Kegyes önáltatás ez, belső nyomorúságunk tagadása vagy minimalizálása mindig hazug jámborsághoz vezet. A megtérés, ahogy erről meggyőződhet az Olvasó e könyv lapjait komolyan véve, nem más, mint lemondani arról, hogy hazudjunk magunknak.

Ha még nem vagyunk eltökéltek, hogy a legkisebb öncsalás jelentkezése esetén hazug reményeinket mindig és azonnal feladjuk, e puritán tanító fenntartás nélkül fejünkre olvassa az Írást: „Mikor meghal az istentelen ember, elvész az ő reménye, a bűnösök várákózása is elvész.”

Péld 11, 7

De aki megtér, résen van. Éberén figyel, szemét többé le nem hunyhatja. Tanú lesz belőle, a Krisztus bűnt leleplező föltámadásának mindenkori tanúja. Krisztust idézhetem: „lesztek nékem tanúim!” Ha tanú vagyok, azaz Krisztus föltámadásáról teszek bizonyosságot, akkor magam ellen tanúskodom teljes felelősségvállalással. Ez a megtérés, ez a bűnbánat. Akkor Ő mellett tanúskodik. Ez a megigazító kegyelem, ez a föltámadás igazító igazsága. És ez létkérdés, hiszen csak akkor vagyok, ha Krisztussal együtt föltámadtam.

Tanúsítok, tehát vagyok. Nemcsak az igazság van, hanem én is vagyok, ha tanúsítok. Lesztek nékem tanúim, azaz tanúként lesztek. A föltámadott ezért

mondta: Én élek, és ti is élni fogtok. Lenni kell, mert az igazság nem avat létezővé, ha csak nem vagyunk egyszerre mind annak tanúi is.

Miután befejeződött és lezárult az egyház intézményi reformációja megkérdőjelezve mind a tanbeli, mind a gyakorlati vallásos élet álságosságát, egyvalami maradt hátra: éppolyan radikális képromboló mozdulattal a hit látszatával megbirkózni, és leleplezni minden álmegetérés hamisságát. Ezt a munkát végezte el a puritanizmus a 17. században Angliában (ami ezzel egy időben Hollandiában és Skóciában az úgynevezett második reformációnak felel meg).

A tét ma sem kevesebb, mint kérdésessé tenni, vajon a vallásos hittapasztalatunk hiteles vagy álságos. A puritán klasszikusokat idéző sorozatunkat épp ezért Ravasz László ajánlásával bocsátjuk útjára, aki így indokolja a mindenkori rájukfigyelést: „Szükség volt arra, hogy leírják, hirdessék és gyakorolják a megtisztított vallás igaz tanításait, úgy mint élő kegyességet. ... Megtanítottak arra, mit kell tennünk, hogy Isten igaz ismeretében naponként előbbre haladjunk, hogy ő-emberünk óráról-órára megöldököltessék és új-emberünk szakadatlanul épüljön. Ezek a kegyesség gyakorlására tanító könyvek több hasznot hajtottak az anyaszentegyháznak, mint a legfélelmetesebb cáfolatok és a legtrüfondöklőbb hitbizonyítások.”

HORVÁTH LEVENTE

Kolozsvár, 1998. október 8.

Életrajzi bevezető

Joseph Alleine puritán családban jött a világra a wiltshire-i Devizesben, 1634. április 8-án keresztelték. Anglia ebben az időben a polgárháborút előkészítő események lázában égett: Alleine még tíz éves sem volt, mikor a Piactéren – ahol otthona állt – ágyúszó és puskaropogás jelezte, hogy a roundway-i csatában 1643 júliusában a királypártiak megfutamították a „kerekfejűeket”*. Két évvel később fordult a kocka, s maga Cromwell gondoskodott arról, hogy a Parlament kék zászlaja lobogjon a régi kastély fokán, mely Alleine gyermekkori otthonával szemközt magasodott. A család sok viszontagságot szenvedett e zivatáros időkben: a családfőt, aki jómódú posztókereskedő volt, a háború nehéz gazdasági helyzetbe hozta; ám a legnagyobb csapás akkor érte őket, amikor Joseph bátyja, ki a lelkeszi hivatást választotta, 1645-ben meghalt. Alleine még ugyanezen esztendőben „keresztényi életpályára lépett” és addig könyörgött apjának,

* Roundhead. A Stuart-ellenes forradalomban (1642–1649) így hívták Oliver Cromwell puritán híveit. (A szerk. megj.)

míg az meg nem engedte, hogy tanulmányaival bátyja nyomdokában járhasson. Így 1649 áprilisában Alleine-t már Oxfordban találjuk – olyan hittudósoktól tanult ott, mint John Owen és Thomas Goodwin. 1651 novemberében a Lincoln kollégiumból átjelentkezett a Corpus Christi-be, lévén az utóbbiban – a szent életű Dr. Edward Staunton irányítása alatt – színvonalasabb puritán szeminárium működött. Alleine itt szerzte meg baccalaureusi diplomáját 1653. július 6-án, és lett a kollégium oktatója, aztán pedig káplánja. Kétségtelen, hogy részben az ő hatásának köszönhető, hogy Henry Jessey 1660-ban így írhatott: „Úgy gondolom, alig akadt hajdan a Corpus Christihez hasonlítható hely, ahol ily nagy sokaság értekezett volna az istenfélelem erejéről és az istentisztelet tisztaságáról. Maga az Éden volt az, most pedig sivár pusztaság.”

Alleine oxfordi éveit a kegyes életvitel és a szorgalmas tanulás jellemezte. Szívélyes természete sok barátot szerzett neki, de ha ismerősei látogatásukkal megzavarták tanulmányait, „nem akaródzott beengednie őket, mondván: »jobb, ha meglepem őket udvariatlansággal, mint ha az időmet vesztegetném, mert csak kevesen sínylik meg udvariatlanságomat, de sokan az idővesztésemet.«”. Káplánként azon fáradozott, hogy az Oxfordot környező falvak népét az evangéliummal megnyerje, és minden második héten a börtönben tartott istentiszteletet a raboknak. Így készült eljövendő lelkipásztori hivatására. Még huszonegy éves sem volt, amikor már „határtalan és kielégíthetetlen mohósággal vágyott a lelkek megtérítésére, s ezért teljes szívéből imádkozott és prédikált”.

Nem csoda hát, hogy 1655-ben George Newton (1602–1681), a jeles puritán hittudós, a tauntoni St.

Mary Magdalen templom lelkésze, meghívta Alleine-t, hogy legyen a segédje. Taunton, ez a kb. húszezer fő lakosú gyapjúfeldolgozó városka a puritánok bástyája volt a nyugati országrészben. A város lelkülete már tíz évvel korábban megmutakozott ama hősiességben, mellyel több rojalista rohamot is visszavert, noha épületeinek fele odaveszett a mozsárágyúk tüzeiben, s lakosságának jelentős része éhenhalt. Itt, a sommerseti dombok, mezők és gyümölcsösök között folyt Alleine rövid, ám annál emlékezetesebb lelkészi pályafutása.

Röviddel tauntoni munkájának kezdete után, 1655. október 4-én Alleine feleségül vette unokahúgát, Theodosia Alleine-t. E rendkívüli szellemű asszony szívéhez szóló beszámolót hagyott ránk férje lelkészi munkájáról. Férje egyetlen „hibájaként” azt róttá fel, hogy nem töltött vele elég időt – mire Alleine ezt szokta volt felelni: „Ó, kedvesem, tudom, hogy a te lelked biztonságban van; de hány elkárhozóról kell még gondoskodnom! Bár többet tehetnék értük!” Alleine egész életével e kedves mondását támasztotta alá: „Mutasd meg nekem azt a keresztyént, ki többre tartja idejét az aranynál.” Minden hét kezdetén így szólt: „Újabb hét áll most előttünk, töltsük hát Istennek tetszően”; reggelente pedig ezt mondta: „Éljünk legalább ezen az egy napon a jónak!” „Amíg egészséges volt – írja a felesége – mindennap legkésőbb négy órakor kelt, szombatnapon pedig még korábban. Nagyon zavarta, ha egy kovácsot, cipészt vagy efféle iparost azelőtt hallotta a mesteriségét gyakorolni, mint hogy ő maga Isten szolgálatába állt volna. Ilyenkor így szólt hozzám: »Ó, hogy megszegyenít ez a zaj! Nem érdemel-e az én mesterem többet, mint az övék?« Négy órától

nyolc óráig idejét imádkozással, szent elmélkedéssel és zsoltárok éneklésével töltötte – ezek nagyon sok örömet okoztak neki: rendszeresen gyakorolta őket, egyedül vagy családi körben.”

Az odaadó házaspár együttesen munkálkodott a lelkek üdvéért: Theodosia Alleine iskolát működtetett otthonában, férje pedig heti öt délutánt szánt arra, hogy emlékeztesse a hitetleneket azokra a megtérésre szólító igékre, melyek a Mária Magdolna templom felső tornya alatt hangzottak el vasárnapról vasárnapra. Nyilvántartást vezetett az egyes utcák lakóiról és gondosan ügyelt arra, hogy mindenkit meglátogasson és a katekizmusra oktasson. E munka eredményeképp egy növekvő és egyre több lelket számláló gyülekezet jött létre.* „Alleine esdeklő könyörgései és buzdításai – mondta George Newton – sokszor oly szeretetteljesek voltak, olyannyira csordultig telve szent hevülettel és lendülettel, hogy igencsak meghatarták hallgatóságát; megindították őket és meglágyították még a legkeményebb szívet is.” Láthatjuk, hogy egy olyan korban is, midőn a meggyőző prédikáció és a sikeres, széleskörű evangélizáció gyakoribb jelensége volt a vallásos életnek, Alleine igehirdető szolgálata kitűnt hittestvérei szemében. „Kevés kor teremtett Joseph Alleine-nál kiemelkedőbb prédikátort” – jelentette ki Oliver Heywood, az északi országrészből való puritán. Baxter is megemlíti, hogy Alleine hamisítatlan „lelkészi tehetsége igemagyarázataiban és –alkalma-

* „Az Úr tetsző volt és szerfelett megáldott bennünket törekvéseinkben - írta Theodosia Alleine - így néhány év alatt sokan megtértek, akik számára Isten annak előtte idegen volt.” (Charles Stanford: Joseph Alleine, 1861., 101.o.)

zásában” nyilvánult meg: „oly meghatók, oly meggyőzők, oly erőteljesek” voltak.

Már alkonyához közeledett a kegyelem napja, midőn Alleine megkezdte lelkészi hivatásának gyakorlását. Három évvel később Cromwell meghalt. Újabb két év múlva, 1660-ben a tauntoni harangok immár II. Károly hazatérésének és a monarchia visszaállításának tiszteletére kongtak. Ez a boldogság azonban a puritán szívekben nem volt hosszú életű: a korszak, melyben – Philip Henry szavaival szólva – „az istenfélelem pillantott le a nemzetre”, hamarosan véget ért. 1662-ben a hírhedt Egységességi Törvény (Act of Uniformity) határozata alapján Anglia legjobb lelképásztorai közül kétezret megfosztottak szószékétől. Somerset megyében ez közel nyolcvanöt személyt érintett – természetesen George Newtont és Joseph Alleine-t is közöttük találjuk. Alleine mégsem hallgatott el, hanem – ahogy ezt feleségétől tudhatjuk - „mivel úgy érezte, szorítja az idő, minden egyéb munkáját félretéve” egyre többet prédikált. „E hónapokban általában hetente hatszor-hétszer hirdetett igét, de gyakran még tízszer is, sőt, volt, hogy nyolc nap alatt tizennégszer prédikált.”

1663. május 26-án, számos fenyegetést túlélően, Alleine idézést kapott. Az ezt követő éjjelre találkozót jelölt ki nyájával: „éjszaka egy vagy két órakor történt; sok százan, fiatalok és öregek mutatták meg ekkor készségességüket; ő pedig majd három órán keresztül prédikált és imádkozott együtt velük”. Másnap Alleine-t börtönbe vetették Ilchesterben. Egy év elteltével kiszabadult, de csak hogy az Ötmérföldes Törvény (Five Mile Act) és a Gyülekezési Törvény (Conventicle Act) szigorába ütközzön. Noha egészsége egyre rom-

lott, 1666. július 10-ig titokban folytatta az igehirdetést. Ezen a nyári estén, miközben egy magánházban a Zsoltárok Könyve 147,20-ról prédikált az egybegyűlteknek, rátörték az ajtót és újra börtönbe vetették. Később ismét kiengedték – ő pedig töretlen lelki erővel azon fáradozott, minél előbbre vigye Krisztus evangéliumának ügyét. „Kaptunk egy újabb napot – mondogatta reggelente feleségének – egy újabb napot az Istenért – úgyhogy éljük ma is helyesen és dolgozzunk keményen a lelkekért, gyűjtsünk sok kincset a mennyben, mert már csak kevés van hátra.” Felesége leírja, hogyan fordultak Alleine gondolatai, igazi puritán lelkesedéssel, a Walesben vagy akár Kínában folytatandó misszionáriusi munka lehetősége felé. Angol szótben soha nem lángolt még Jézus Krisztus evangéliuma ily hevesen! Ám Alleine munkálkodása hamarosan véget ért, ugyanis fizikai állapota soha nem heverte ki bebörtönzése viszontagságait s egészsége rohamosan hanyatlott. 1668. november 17-én, harmincnégy éves korában Isten elszólította a reá váró viszontagságok elől. Az idős George Newton állt mellette, amint testét örök nyugalomba helyezték azon templom szentélyében, ahol egykoron a hitetlenekhez intézett „ébresztő” szavai visszhangoztak.

E könyv Alleine üzenetének lényegét testesíti meg, s igaz mintáját adja a puritán evangélizációnak. A kifejezésmód természetesen korról korra változik, s változik – emberről emberre – a tehetség is; ám ebben az írásban együtt vannak – ezt habozás nélkül állítjuk – azok az alapvonások, amelyek nélkülözhetetlenek az evangélium igaz bemutatásához. Több nevezetes prédikátor nézetei formálódtak ki eme oldalak nyomán. George Whitfield írja naplójában még oxfordi

diák korában, hogy Alleine könyve milyen „termékenyen” hatott rá, Charles Haddon Spurgeon pedig feljegyzi, hogy kisgyermekként hogyan hallgatta édesanyját, amint Alleine e könyvéből olvasott fel részleteket vasárnap esténként a tűznél, s megemlíti, hogy amikor bűntudat nyomasztotta, e régi könyv volt az, amelyben megnyugvást lelt. „Emlékszem – írja –, amikor reggel felébredtem, az első, amit a kezembe vettem, Alleine Kalauza vagy Baxter Hitetleneket hívó szó című műve volt. Ó, azok a könyvek, azok a könyvek! Olvastam, faltam őket...” A puritán teológia tüzevel szótében Spurgeon ekképp készült arra, hogy Alleine és Whitefield nyomába lépjen.

E könyv számtalan kiadást élt meg, amióta 1671-ben először napvilágot látott. Dr. Calamy 1702-ben a következőket írta róla: „Rengeteg embert kötelez örök hátlára. Egyetlen angol nyelvű könyv sem ért el – a Bibliát kivéve – ilyen hatalmas példányszámot: húszszet adtak el belőle A Call to the Unconverted illetve Alarm címmel, ötvenzret pedig A Sure Guide to Heaven (Üdvösségre vezérlő kalauz) címmel – ez utóbbiból harmincezer kelt el csupán az első kiadásból.” A mű spirituális hatását kellőképpen szemlélteti, hogy a tizennyolcadik század vége felé egy skótfelföldi gyülekezet lelkésze – kinek teológiai felkészültsége számottevőbb volt, mint hitbéli buzgósága –, felkérést kapott, hogy fordítsa le az Alarmot gael nyelvre. Ily módon került a kezébe a könyv, s mivel prédikációhoz megfelelőnek találta, fejezetről fejezetre felmondta tartalmát a gyülekezetének. Az eredmény egy „széleskörű ébredés volt, amely sokáig uralkodott Nether Lorn körzetében.”

Áldja meg e könyvet az, kinek szavai „sebesek és

*hatalmasak, s élesebbek, mint a kétélű kard”, hogy
üzenete újra hirdettessék szerte országunkban és a ten-
geren túl. „Mert minden test olyan, mint a fű, és az
embernek minden dicsősége olyan, mint a fű virága.
Meggzárad a fű és virága elhull; de az Úr beszéde meg-
marad örökké. Ez pedig az a beszéd, amely néktek hir-
dettetett.”*

1Pt 1,24.25

IAIN MURRAY

1959. augusztus 1.

Bevezetés

*Szövbéli hívó szó a bűnösökhöz,
hogy térjenek meg Istenhez*

Szerelmeseim, boldogan válok adósotokká, s ha jó sáfára leszek az Isten udvartartásának, nem nyugszom, míg mindenkinek meg nem adom az ő részét. Ám az orvos is azért a betegéért aggódik a leginkább, akinek a legkétségesebb kimenetelű az esete, s az apa fájdalmas együttérzése is haldokló gyermeke iránt a legnagyobb. Így kiáltanak őszinte szájalomért a hitetlenek lelkei is, így sarkallják buzgóságunkat, hogy kimentsük őket, mint az ágakat a tűzből. Ezért először őhozzájuk szólok ezeken az oldalakon.

Júd 23

De honnan vegyem az érveimet? Mivel nyerjem meg őket? Ó, bár tudhatnám! Sírva írnék hozzájuk, könnyezve sorolnám a bizonyságaimat, saját véretem használnám tintául, térdre hullva folyamodnék értük. Milyen hála töltene el, ha rábíratnám őket a bűnbánatra és a megtérésre!

Milyen sokáig fáradoztam értetek! Hányszor összehívtalak volna benneteket! Ezért imádkoz-

tam, ezért tanultam ennyi éven át, hogy végre Isten felé fordíthassalak titeket. Ó, bárcsak sikerülne megtennem! Meghallgatjátok-e az esedezésem?

„De ó, Istenem, milyen kevés is vagyok az elhíváshoz. Mivel döfhetném át a Leviatán pikkelyes bőrét, hogyan tehetném érzővé a szívet, mely olyan kemény, mint a malomkő? Szólok a sírokhoz, várjam, hogy a holtak engedelmeskedjenek nekem és előjöjjenek? Szónokoljak a szikláknak, beszéljek a hegyeknek és higgyem, hogy elmozdítom őket az érveimmel? Tegyem látóvá a vakokat? Öröktől fogva nem hallaték, hogy vakon születtnek szemét valaki megnyitotta volna. De te, ó, Uram, te át tudsz hatolni a bűnös szívére. Én csak felajzom az íjat – te pedig irányítsd a nyílveszőt a páncél védtelen helyére. Pusztítsd el a bűnt és mentsd meg a lelkét annak a bűnösnek, aki szemet ezekre a lapokra veti.”

A mennybe csak az újjászületés keskeny ösvényén mehetünk be; szentség nélkül senki sem látja meg az Urat. Adjátok hát magatokat Istennek. Keressétek Őt. Magasztaljátok Jézus Urunkat szíveitekben és magasztaljátok házaitokban. Csókoljátok a Fiút és öleljétek magatokhoz az irgalom ajánlatait; érintsetek az Ő pálcáját, hogy élhesetek; mert miért halnátok meg? Nem magamért könyörgök, hanem a ti boldogságotokért – ez legyen a díjam. Szívemből kívánom és könyörgöm a ti üdvösségetekért.

Kérlek, engedjétek meg, hogy a ti érdeketekben baráti egyszerűséggel és szabadsággal szóljak hozzátok. Nem akarom tudós beszédű rétornak

feltüntetni magam, sem pedig ékesszólással feldíszíteni az étket, amit elétek adok, hogy az kellemesebbnek látsszék. E soroknak komoly a küldetésük: az, hogy meggyőzzenek benneteket, rábírjanak a megtérésre és megmentsenek. Nem használom csalétkül a szónokiasságot, hogy kifogjam velem a tetszések – én a lelketeket halászom. Nem az a feladatom, hogy a kedvetekben járjak, hanem hogy megmentselek benneteket, nem a szeszélyeitekkel van dolgom, hanem a szívetekkel. Ha a szívetek nem az enyém, úgy semmi sem az. Ha a fületeknek akarnék örömet okozni, más-milyen dalt énekelnék. Ha magamat kellene prédikálnom, bizony, más utat követnék. Megágyaznék nektek, hízelgőbb mesét mondanék, békeségeset – hiszen hogyan is szerethetné Akháb azt a Mikeást, aki mindig csak rosszat jövendöl neki? De mennyivel jobb a baráttól kapott seb, mint a parázna asszony ékes beszéde; aki hízelkedik az ajkával, míg nem átjárja a nyíl a ti májátokat! A síró gyermeket elcsitíthatjuk dalolással, vagy álomba ringathatjuk, de ha a gyermek beleesett a tűzbe, akkor szülője másképpen cselekszik és nem próbálja énekléssel vagy tréfával megnyugtatni. Tudom, hogy ha nem járunk sikerrel, elpusztultok, s ha nem ébred fel az egyetértésetek, hogy felszerkenjete és mozduljatek, elvesztek mindörökre. Megtérés nélkül nincs üdvösség. Vagy jóindulattal lesztek irántam, vagy nyomorúságban maradtok.

Íme munkám nehézsége újfent elém tárul. „Ó, Istenem, te válassz nekem kövecskéket a patak-ból. A Seregek Ura nevében jövök, Izrael hadai Istenének nevében. Úgy szállok harcba, mint a su-

1Kir 22,8

Péld 7,21–23;
6,26

1Sám 17,40.45

Ef 6,12

hanc Dávid Góliát ellen, de nem vér és test ellen van nekem tusakodásom, hanem a fejedelemségek ellen, a hatalmasságok ellen, ez élet sötétségnek világbírói ellen. Ma legyen a napja annak, hogy az Úr lesújt a filiszteusokra, legyőzi az erőst fegyverével és kiadja nékem rabjait. Uram, válaszd ki a szavaimat, válaszd ki a fegyvereimet, amikor benyúlok pásztori tarisznyámba és kivesszek onnan egy követ és elhajítom, te vidd azt a cél felé, hogy belemélyedjen, de ne a homlokába, hanem a szívébe a hitetlen bűnösnek – sújtsd le őt a földre, miként a tarzusi Sault.”

ApCsel 9,4

Vagytok, akik nem tudjátok, hogy mit értek megtérés alatt – és hiába is próbálnálak olyasmire rávenni benneteket, amit nem értetek. A ti javatokért meg fogom mutatni, hogy *miben áll a megtérés.*

Vagytok, akik titkon az irgalomban reménykedtek, noha ugyanúgy éltek, mint eleddig. Nektek meg fogom mutatni, hogy *miért szükséges a megtérés.*

Vagytok, akik szilárdan ragaszkodtok ahhoz a tévhithez, hogy már megtértetek. Nektek meg fogom mutatni, hogy *melyek a hitetlenek jegyei.*

Vagytok, akik nem érzitek a bajt, nem félték senkit, és ültök nyugodtan a babéraitokon. Nektek meg fogom mutatni, hogy *milyen a hitetlenek nyomorúsága.*

Vagytok, akik csendben megültök, mert nem láttok lehetőséget a menekülésre. Nektek meg fogom mutatni, hogy *melyek a megtérés módjai.*

És végül, mindnyájatok sürgetésére, munkámat azzal zárom, hogy elmondom, *mik a megtérés okai.*

Tévedések a megtérés megítélésében

A megtérésnek számtalan hamis módja származik az ördögtől – kit ezzel, kit azzal szed rá. Ha lehetne, még a kiválasztottakat is megtévesztené, olyan ügyesen és ravaszul mesterkedik. Hogy kigyógyítsam veszedelmes tévedésükből azokat, akik igaztalanul hiszik, hogy megtértek, és megszüntessem azoknak a félelmeit és aggodalmait, akik helytelenül hiszik, hogy még nem tértek meg, megmutatom most a megtérés természetét, azt, hogy miben áll és miben nem. Az utóbbival fogom kezdeni.

A megtérés nem abban áll, hogy magunkra vesszük a keresztyén hitvallást. A keresztyénség több mint pusztán név. Ahogy Pál mondja, nem beszédben áll, hanem erőben. Hiszen ha az igazi megtérés csak annyi lenne, hogy megszűnünk zsidónak és pogánynak lenni, és magunkra vesszük a keresztyén hitvallást – ahogy némelyek gondolják –, akkor ki lehetne jobb keresztyén a sárdisbelieknél vagy a laodiceabelieknél? Ezek, vallásuk és nevük sze-

1Kor 4,20

rint mind keresztyének voltak, de mivel csupán névleg voltak azok, Krisztus megítélte és kivetetéssel fenyegette meg őket. Vajon nincsenek-e sokan, kik az Úr Jézus nevét vallják és mégsem állnak el a hamisságtól, akik vallják, hogy ismerik az Istent, de cselekedeteikkel mégis tagadják Őt? Vajon ezek igazán megtértek fognak számítani Isten előtt? De hogyan térhettek meg bűneikből, ha továbbra is bűnben élnek? Ez szemmel látható ellentmondás. Ha a hitvallás lámpása a megtérést szolgálta volna, a bolond szüzek előtt bizonyosan megnyitott volna az ajtó. Nemcsak a hitvalló keresztyének közül lesz, akit Isten elutasít mint gonosztevőt, hanem a Krisztust hirdető prédikátorok, sőt, a csodát tevők közül is.

A megtérés nem abban áll, hogy magunkra vesszük Krisztus jelét a keresztségben. Anániás, Safira és Simon mágus éppúgy megkeresztelkedett, mint a többiek. Milyen sokan vannak, akik tévednek, csalnak és megcsalattatnak, gondolván, hogy a hatékony kegyelem a keresztség külsődleges kiszolgáltatásához kapcsolódik, és hogy az, aki megkeresztelkedik, nemcsak a szentségben való részvétel értelmében, hanem valóban és teljesen újjászületik. E tévedés miatt képzelik sokan, hogy ha immár újjászülettek a keresztségben, nem kell tovább munkálkodniuk. De ha ez így volna, akkor minden megkeresztelt feltétlenül üdvözülne, hiszen a bűnbocsánat és az üdvösség ígérete azoknak szól, akik megtértek és újjászülettek. Valóban, ha a megkeresztelkedés egyet jelentene a megtéréssel, akkor bizony az embereknek elegendő lenne a halálukkor egy igazolás a keresztségükről ah-

hoz, hogy azt bemutatva kétségkívül bebocsátásának a mennyek országába.

Röviden szólva, ha a megtéréshez vagy az újjászületéshez elegendő volna csupán megkeresztelkedni, akkor az ellenkezne az Írás szavával, a Máté 7,13.14-gyel és még sok más hellyel. Mert ha ez így van, nem mondhatjuk többé, hogy „szoros az a kapu és keskeny az az út”, hiszen ha minden megkeresztelt üdvözül, akkor szélesre tárul a kapu, s inkább így kellene szólnunk: „tágas az a kapu és széles az az út, mely az életre visz”. És akkor ezrek is beléphetnek egyszerre, és nem mondjuk többé, hogy még az igaz is alig tartatik meg, vagy hogy erőszakoskodni kell a mennyek országáért és igyekezni bemenni. Bizony, ha olyan könnyű az út, mint ahogyan sokan gondolják, hogy alig van többre szükség, mint megkeresztelkedni és fölkiáltani, hogy „Uram, irgalmazz!”, akkor nem kell se keresnünk, se kopogtatnunk, se küzdenünk, vagyis úgy cselekednünk, ahogy azt az Ige az üdvözüléshez előírja. Igen, ha mindez igaz, akkor ne szóljunk így többé: „kevesen vannak, akik megtalálják”, hanem inkább így: „kevesen vannak, akik elveszítik”. Ne mondjuk többé, hogy „sokan vannak a hivatalosak, de kevesen a választottak”, és hogy még a hitvalló Izraelből is csak a maradék tartatik meg. És ha igaz ez a tan, ne kérjük többé a tanítványokkal, hogy „Kicsoda üdvözülhet?”, hanem azt kérdezzük: „Ki nem üdvözülhet?” És ha valaki már meg van keresztelve, legyen bár parázna, szidalmazó, telhetetlen vagy részeges, mégis örökölni fogja az Isten országát.

1Pt 4,18;
Mt 11,12;
Lk 13,14

Mt 22,24
Róm 9,27

1Kor 5,11;
6,9.10

De néhányan így fognak szólni: „Ezek már azután buktak el, hogy a keresztségben részesültek az újjászületés kegyelmében, ezért, ha nem újhodnak meg megint, nem üdvözülhetnek.”

Én pedig azt mondom: Először. Az újjászületés és az üdvösség között kétségtelen kapcsolat van, mint ahogy azt már láttuk. Másodszor. Akkor pedig az embernek ismételten újjá kell születnie, ami pedig látszólag képtelenség. Annyira lehet kétszer születni a kegyelemben, mint kétszer a természetben! De harmadszor és mindenekfölött, az, ami mellett magam is kardoskodom, hogy érje bármi (színleg vagy igazán) az embert a keresztségben, ha utána tudatlannak, istentelennek vagy csupán névleges hívőnek, az istenfélelem ereje nélkül valónak találhatik, szükség néki újonnan születnie, máskülönben nem mehet be az Isten országába. A keresztségben való újjászületésnél többet kell tehát felmutatnia saját érdekében.

Láthatjátok, ki többet, ki kevesebbet tulajdonít a keresztségnek, abban azonban mindnyájan egyetértenek, hogy a nyilvánvalóan szentségtelen életet élők mélységes megújulás által kell hogy megváltozzanak, ahhoz hogy a pokol kárhózatát elkerüljék. „Ne tévelyegjete, Isten nem csúfoltatik meg.” Lett légyen keresztségetek vagy bármi más, amire hivatkoztok, az élő Istenre mondom nektek, ha bármelyikőtök is gúnyolódó, ha imáit elhanyagolja, vagy ha magát bolondokhoz adja társul, egyszóval ha nem szent, szigorú erkölcsű és önmehtagadó keresztyén, nem fog üdvözülni.

A megtérés nem az erkölcsi igazságban áll. Mert az nem több az írástudók és a farizeusok igazságánál

– nem is mehetünk be általa a mennyeknek országába. Pál, amikor még nem tért meg, „a törvénybeli igazság tekintetében feddhetetlen” volt. A farizeus mondhatja azt, hogy „nem vagyok ragadozó, hamis, parázna”, de nektek ennél többet kell felmutatnotok, máskülönben, akárhogy is védekeztek, megítél titeket az Isten. Én nem vetem el az erényt, de arra intelek benneteket, hogy ne nyugodjatok meg benne. A kegyesség éppúgy magába foglalja az erényt, mint ahogy a keresztyénység az emberséget s ahogy a kegyelem az értelmet – mi pedig ne osszuk meg a törvényeket.

A megtérés nem a kegyesség törvényeihez való színleges igazodásban áll. Mert lehet birtokolni a kegyesség látszatát és mégis megtagadni annak erejét, lehet hosszan imádkozni, gyakran böjtölni, örömet hallgatni az Igét, jeleskedni az Isten szolgálatában – még ha költséges is – és a megtérésben mégis járatlannak lenni. Többet kell tennünk saját ügyünkért, mint hogy templomba járunk, alamizsnát adunk és szokást csinálunk az imádságból. Nem ettől leszünk igaz megtértek. Nincs olyan külsődleges szolgálat, amit egy képmutató meg ne tehetne – feléteheti még a vagyonát is, s a testét is tűzre adhatja.

A megtérés nem a romlottságnak neveléssel, emberalkotta törvényekkel vagy a csapások kényszere által való fékentartásban áll. Könnyű összetéveszteni a tanítást a kegyelemmel – ám ha ezek egyenlők lennének, Joásnál jobb embert hogyan is találhatnánk? Joás jeleskedett az Isten szolgálatában, míg életben volt nagybátyja, Jójada, fel is szólította, hogy az Úr házának romlásait megjavítsa. De ami-

Mt 5,20

Fil 3,6

Lk 18,11

2Tim 3,5

Mt 23,14

Lk 18,12

Mk 6,29

Ézs 1,11

1Kor 13,3

2Kor 12,2,7

Jn 3,7

Péld 13,20

Zsid 12,14;

Mt 15,14

kor tanítója meghalt, kitűnt, hogy Joás cselekedeteit eladdig csak a helyes tanítás irányította, s hogy nem egyéb ő, mint fékentartott vadállat, kiből hamarosan bálványimádó lett.

Röviden, *a megtérés nem a megvilágosodásban, a megintetésben, a felszínes változásban vagy a részleges megújulásban áll.* Mert megvilágosíthat a hite-hagyott is, s Félixet is megremegtetheti az intés súlya, és Heródes is sok helyeset cselekedhet – de nem ugyanaz pusztán a megintetéssel elriadni a bűntől, mint keresztre feszíteni azt a megtérés kegyelmében. Sokan, kiknek bűneik miatt nem nyugodhat a lelkiismeretük, túlbecsülik helyzetüket, abba a nyomorúságos hibába esvén, hogy a megintetést összetévesztik a megtéréssel. Hiszen így Káin is méltán bekerülhetne a megtértek közé, kit háborgó lelkiismerete ide-oda űzött a föld színén, mint egy megzavarodottat, míg építéssel és más foglalatosságokkal el nem csitította. Mások azt hiszik, hogy mivel felhagytak kicsapongó életvitelükkel, elszakadtak a rossz társaságtól és a kéjektől, s mivel józan, illendő életet élnek, valódi megtérteknek számítanak. Elfelejtik, hogy más a megszentelt és más az illendő, elfelejtik, hogy sokan próbálnak bemenni az Isten országába, közel is kerülnek hozzá, a keresztyénség közvetlen közelébe jutnak, és végül mégsem ütik meg a mértéket. Imádkoznak, míg a lelkiismeretük kárhoztatja őket, hallgatják és olvassák az Igét, megtartóztatják magukat örömszerző bűneiktől, de alighogy elszunnyad az oroszlán, visszatérnek hozzájuk. Akadt-e vallásosabb a zsidóknál, míg az Isten szorongatta őket? De alighogy vége szakadt a

Zsid 6,4
ApCsel 24,25
Mk 6,20

csapásoknak, elfeledkeztek róla. Szabaduljatok meg kínzó bűneitektől, menekedjete meg a világ tisztátalanságától – és talán még ez sem változtat testi természeteteken.

Fogjatok egy darab megmunkálatlan ólmot, gyúrjátok, míg egy növény kedves formáját föl nem veszi, aztán míg egy állat alakját nem ölti, hogy aztán egy emberhez váljék hasonlatossá – és mégis végig csak ólom marad. Ugyanígy sok állapoton keresztülmehet az ember, a közönyösségtől a tudásig, az istentelenségtől az illendőségen át valami vallásosság-féléig – és mégis végig csak testi és megújulatlan marad a természete.

Hallgassatok hát ide, bűnösök, az életetekre kérlek! Miért csaljátok meg magatokat akarattal, miért építenétek reményeiteket homokra? Tudom, nehéz dolga lesz annak, aki ki akarja gyomlálni ábrándjaitokat. És az bizony rossz lesz nektek, és higgyétek, nekem se lesz jó. Úgy vagyok, mint a sebész, kinek kötelessége lemetszeni szeretett barátja elüszkösödött tagját, de fáj érte a szíve. Szerelmeseim, értsetek meg, én csupán ledöntöm a romos házat, mely hamarosam úgylis összeomlana, és maga alá temetne benneteket. És azért teszem ezt, hogy utána újjáépítem, erőssé, szépé és örökké tartóvá. A bűnösök várakozása elvész. Engedd hát, bűnös ember, hogy még idejében megtérésre intsen téged az Ige, hagyd el hamis és önámító reményeidet, mert máskülönben csak a halál fogja fölnyitni a szemed, és a pokolban találsz magad, mielőtt észbekapnál. Hamis és hűtlen pásztorotok lennétek, ha nem mondanám, hogy ti, kik homokra építetek, még mindig bűnben él-

Péld 11,7

tek. Hallgassatok a lelkiismeretetekre. Mit tudtok felhozni az érdeketekben? Azt, hogy Krisztus nevében az Ő egyenruháját hordjátok, hogy a látható egyház tagjai vagytok, hogy ismeritek a hit tételait, illendően éltek, eleget tesztek a vallás kötelezettségeinek, igazságtudók vagytok viselkedéseitekben és ha vétkeztek, nyugtalan a lelkiismeretetek? Az élő Istenre mondom nektek, ennyi melegség kevésnek fog bizonyulni az Úr ítélszéke előtt. Mert mindez jó magában, de még nem bizonyítja, hogy megtértetek, nem elég az üdvösségetekhez. Vigyázzatok hát és szánjátok el magatokat a gyors és teljes megtérésre. Ismerjétek meg szíveteiket; ne nyugodjatok, míg az Isten be nem végezte rajtatok a munkáját, mert vagy más emberré lesztek, vagy elvesztek.

De ha még a templomjárók sem ismerik a megtérést, mit szóljak akkor az istentelenekről? Lehet, hogy effajta beszély sose kerül a kezükbe és sose üti meg a fülüket, ám ha mégis, az Úrra, az ő Teremtőjükre mondom nekik, messze járnak az Isten országától. Mert van, aki az eszes szűzekkel tart, és mégis kizáratik. Hát még az, aki a bolondokkal tart! Van, aki igazságtudó viselkedésében, és mégsem igazul meg az Isten előtt. Akkor pedig mi lesz teveled, nyomorult ember, ki hamis vagy mesterkedésedben és hamis vagy beszédedben? Mi lesz veletek, ó, ti boldogtalan családok, kik Isten nélkül éltek a világban, ha még azok is elkárhozhatnak, kik megvilágosíttatnak, színleg jámbor tetteket visznek végbe, és ebben elnyugodnak, mielőtt valóban megtértek volna? Mi lesz veletek, nyomorult bűnösök, ha Isten alig van ve-

tek a gondolataitokban, ha annyira tudatlanok vagytok, hogy még imádkozni sem tudtok, és ha annyira könnyelműek vagytok, hogy nem is akartok? Bánjátok meg bűneiteket és térjete meg, szakadjatok el a bűntől és legyetek igazak. Forduljatok Krisztushoz megbocsájtásért és megújító kegyelemért. Adjátok át magatokat neki, járjatok vele az Ő szentségében, máskülönben sose látjátok meg az Urat. Ó, bár ügyelnétek az Ő intéseire! Az Úr nevében figyelmeztetek újfent benneteket. Térjete meg az én dorgálásomra. Hagyjátok el a bolondokat, hogy éljete. Legyetek mértékletesek, igazak és szentek. Tisztítsátok meg kezeiteket ti bűnösök, és szenteljétek meg szíveiteket ti kétszívűek. Szűnjetek meg gonoszt cselekedni, tanuljatok jót tenni. Ám ha nem teszitek, meghaltok.

Péld 1,23;9,6

Tít 2,12

Jak 4,8

Ézs 1,16.17

A megtérés természete

Félig megnyíltak már szemeitek, mint annak, aki meglátta „az embereket mint valami járkáló fákat” – ám még nem hagyhatlak így magatokra benneteket. Az Igéből nyerjük a tanítást és belőle a feddést is. Ezért, ha már ilyen messze kalauzoltalak titeket a tévedések veszélyes zátonyai között, most elvezetlek benneteket egészen az igazság révébe.

A megtérés szívünk és életünk alapos megváltozásában áll. Röviden összefoglalom, amit a természetéről és okairól tudnotok kell.

1. *A megtérés szerzője az Isten Lelke*, ezért úgy hívjuk: „a Lélek szentelése” és a „Szentlélek megújítása”. Ez nem zárja ki a Szentháromság másik két tagját, hisz az apostol is azt mondja, hogy áldjuk a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyját, ki „újonnan szült minket élő reménységre”. Hisz Krisztus adja Izraelnek a bűnbánatot, és az „örökkévalóság atyjának” is neveztetik, mi pedig az Ő magjának, a

2Thessz 2,13

Tít 3,5

1Pt 1,3

ApCsel 5,31

Ézs 9,6

gyermekeknek, kiket az Isten neki adott. Az Írás mégis a Szentlélek munkájának tulajdonítja a megtérést, ezért mondjuk, hogy a Lélektől születünk.

Zsid 2,13

Jn 3,5,6

A megtérés éppen ezért az ember erején felül való. Nem „vérből, sem a testnek akaratából, sem a férfiúnak indulatjából, hanem Istentől” születünk. Ne gondoljátok, hogy magatoktól meg tudtok térni. Mondjatok le arról, hogy saját erőtektől elérhetitek a megtérés üdvösségét. Mert az nem egyéb, mint új teremtés, mely megelevenít, akár a holtakat – a Mindenható hatalmának műve. Hát nem áll-e mindez az ember erején felül? Ha nem birtokoltok többet annál, mint amikor először születtetek, hanem csupán a jó, tiszta és szerény természeteteket, akkor még messze vagytok az igazi megtéréstől. Mert az bizony természetfeletti munka.

Jn 1,13

Gal 6,15

Ef 2,10

Ef 2,1; 1,19

2. *A megtérés hathatós oka egyaránt belső és külső.*

(1) *A belső ok* egyedül az ingyen kegyelem. „Nem az igazságnak cselekedeteiből, amelyeket mi cselekedtünk, hanem az ő irgalmasságából tartott meg minket (...) a Szentlélek megújítása által.” „Az ő akarata szült minket.” Szentségre és nem a szentségünkért választott ki és hívott el Isten.

Tít 3,5

Jak 1,18

Ef 1,4

Nincs semmi olyan az emberben, ami megindítaná az Isten szívét, de már több van, ami fölkeveri a gyomrát. Kevés van, mi a szeretetet felébreszthetné, ám annál több, ami az utálatát. Tekints magadra, keresztyén! Bíráld meg aljas, állati természeted, ezt a rossz moslékot, a sárnak fertőjét. Tekints romlásodra. Nem utálnak téged a ruháid is? Képedjete el, ti mennyek és mozdulj meg, ó,

2Pt 2,22

Jób 9,31

föld, az embernek láttára. Hiszen nincs, akinek ne lenne szüksége kegyelemért kiáltani. Halljátok és piruljatok, gyermekei a Mindenhatónak, ti háládatlanok; hát már sem a beszédeitekbe, sem a gondolataitokba nem veszitek be a kegyelmet, nem tisztelitek és nem imádjátok! Pedig más dolgokat sincs, mint hogy az Urat dicsérjétek, bármerre is járjatok. Hogyan is feledkezhetek meg ekkora kegyről, hogyan is tehetitek túl magatokat rajta, valahányszor erőtlenséggel és színleg megemlégtitek? Sem a háborúskodás, sem a rútság, hanem csakis a kegyelem fordítja felétek Isten szeretetét. Milyen szeretetteljesen emeli fel a kezét Péter, mondván: „Áldott az Isten és a mi Urunk Jézus Krisztusnak Atyja, aki az ő nagy irgalmassága szerint újonnan szült minket.” Milyen megindultan dicséri Pál az Isten irgalmát: „az Isten gazdag lévén irgalmasságban, az Ő nagy szerelméből, mellyel minket szeretett, minket, kik meg voltunk halva a vétkek miatt, megelevenített együtt a Krisztussal (kegyelemből tartattatok meg!)”.

Ef 2,4,5

(2) *A külső ok* az áldott Jézusnak érdeme; az Ő közbenjárása érettünk. Ajándékot szerzett még a pártütőknek is, Őáltala munkál bennünk az, ami kedves az Isten előtt. A Krisztusban áld meg minket minden lelki áldással a mennyekben az Úr. Ő könyörög a választottakért, akik még hitetlenek. Minden megtért az Ő vajúdásának szülötte. Soha még olyan fájdalommal gyermek nem született a világra, mint amelyet a Krisztus miérettünk elszenvedett. A kereszthalál minden kínja a mi születésünk fájdalma. Szentségül lett miérettünk. Megszentelte magát, vagyis áldozattá lett, hogy

Zsolt 68,19

Zsid 13,21

Ef 1,3

Jn 17,20

1Kor 1,30

mi is megszenteltessünk. Az Ő testének megáldozása által szenteltettünk meg egyszer s mindenkorra.

Jn 17,19

Zsid 10,10

Mert nem egyéb bírja rá az Urat, hogy reánk bocsássa a megtérés kegyelmét, mint a Krisztus érdeme, az Ő közbenjárása érettünk. Minden új teremtmény tudja, hogy minek köszönje létét: Krisztus gyötrelmeinek és imáinak. A csikó sem fut oda természetesebben az anyjához és a csecszopó sem törekszik természetesebben az emlőhöz, mint ahogy a hívő lélek Jézusához. Hiszen hová is mehetnének még? Ha bárki a világban hasonlót tud mutatni a szíveteknek, mint Krisztus – ám tegye! Magának akar titeket a Sátán? Bűbájjal csalogat a világ? Elpereli a bűn a szíveteket? Jó. De mondjátok, őket vajon megfeszítették tiérteket? Keresztyének, szeressétek és szolgáljátok az Urat, amíg éltek!

3. *A megtérés eszköze személyes és valós.*

(1) *A személyes eszköz* az igehirdető szolgálata. „...mert tőlem vagytok a Krisztusban az evangélium által.” Azok a Krisztus szolgálói, kiknek küldetésük az embereket Isten felé fordítani, szemüket megnyitni. Ó, hálátlan világ! Nem tudjátok, mit cselekedtek, mikor Isten küldötteit üldöztetek. Az ő dolguk Krisztus oltalma alatt megmenteni benneteket. Kit káromoltatok és szidalmaztatok? Ők a magasságos Isten szolgálói, kik néktek az üdvösség útját hirdetik – így fizettek-e nekik, ti balga és értelmetlen nép? Ó, hálátlanság fiai, kikből űztök tréfát? Ők az Úr eszközei arra, hogy megtérítse és üdvözítse a bűnösöket – hát az orvosaitokat is így

1Kor 4,15

ApCsel 26,18

Ézs 37,13

ApCsel 16,17

SMóz 32,6

gyalázzátok-e, és a kormányosaitokat letaszítjátok-e a fedélzetről? „Atyám! Bocsásd meg nekik; mert nem tudják, mit cselekszenek.”

(2) *A valós eszköz az Ige.* Az igazság Igéje által nemzettünk. Ez az, ami megeleveníti a lelket és megvilágosítja a szemet, ami bölcsésé tesz minket az üdvösségre. Ez az a nem romlandó mag, amiből újonnan születünk. Ha megtisztítottunk a víznek fürdőjével, akkor az az Ige által van. Ha megszenteltetünk, akkor az az igazság által van. Ez szüli a hitet, és bennünket is ez szül újjá.

Ó, szentek, mennyire szerethetitek ti az Igét – hiszen Őáltala tértetek meg. Dicsérjétek, míg éltek, ti, kik érezhettétek megújító erejét – és legyetek mindörökké hálásak érte. Fűzzétek a nyakatokba, írjátok a kezetekre, vonjátok a kebletekre. Valahová mentek, vezéreljen titeket, mikor alusztok, őrizzen benneteket, mikor felserkentek, beszélgessen veletek. Mondjátok a zsolotáríróval: „Soha nem feledkezem el a te határozataidról, mert azok által elevenítettél meg engem.” Ti pedig, hitetlenek, olvassátok szorgosan az Igét és sergeljétek oda, ahol hathatósan hirdetik. Imádkozzatok, hogy az Ige által eljőjön a Lélek. Keljétek fel az imádságból és halljátok a hirdetett Igét, végeztével pedig térdepeljétek vissza imádságotokhoz. Nem él a prédikáció, ha nem öntöztétek könnyeitekkel és imáitokkal s ha nem tápláljátok elméletekkel.

4. *A megtérés célja, végső oka az ember üdvözülése és Isten dicsősége.* Az Úr a Lélek szentelésében választott minket üdvösségre és hívott dicsőségre – de

Zsolt 19,7.8
2Tím 3,15
1Pt 1,23
Ef 5,26
Jn 17,17
Róm 10,17;
Jak 1,18

Péld 6,21.22
Zsolt 119,93

2Thessz 2,13
Róm 8,30

legfőképpen az Úr saját dicsőségére, hogy hirdessük az Ő hatalmas dolgait, és hogy jó cselekedeteinkkel gyümölcsöt teremjünk.

Keresztýén, ne feledd elhívásod célját. Fényeskedjen a lángod, világítson a lámpásod, teremjél jó időben sok gyümölcsöt. Egyezzenek a szándékaid az Isten szándékaival, hogy magasztaltasson tebenned.

Ézs 60,21
2Pt 2,9
Kol 1,10
Zsolt 1,3
Fil 1,20

5. *A megtérés tárgya a kiválasztott bűnös,* mégpedig elméje, minden része, képessége és tagja. Csak azokat hívja el az Isten, akiket eleve elrendelt. Csak az Ő bárányai jöhetnek Krisztushoz, azok, akiket az Atya ad neki, nem pedig akiket saját elhívásuk és saját hitük visz. A hathatós elhívás együtt jár az örök kiválasztással.

Rossz végéről kezditek, ha előbb a kiválasztottságot vitatjátok. Bizonyítsátok, hogy megtértetek – akkor sose lesz kétségetek a kiválasztottságotok iránt. Ha pedig nem tudjátok bizonyítani, szánjátok el magatokat azonnal az alapos megtérésre. Bármik is legyenek az Úr rejtett szándékai, bizonyos, hogy az ígéretei nyilvánvalóak, egyenesek és egyszerűek. Milyen kétségbeesetten okoskodnak a lázadók! „Ha kiválasztott vagyok, üdvözülni fogok, bármit is tegyek. Ha pedig nem, el fogok kárhozni, bárhogya is cselekedjem.” Eltévelyedt bűnös, miért a végénél kezdted? Hát nem ismered az Igét? Hisz azt mondja: „Bánjátok meg azért és térjétek meg, hogy eltöröltessenek a ti bűneitek”, „ha a test cselekedeteit a lélekkel megöldöklitek, éltek”, „higgyetek és üdvözültök”. Mi lehet ennél egyszerűbb? Ne álldogáljatok a kivá-

Róm 8,30
Jn 6,37.44
2Pt 1,10

ApCsel 3,19
Róm 8,13
ApCsel 16,31

lasztottságról beszélve, hanem bánjátok meg bűneiteket és higgyetek. Kiáltsatok Istenhez a megtérés kegyelméért. A kinyilatkoztatott dolgok a tieitek – csak ezekkel foglalkoztatok. Pontosan úgy van, ahogy valaki egyszer helyesen megmondta: annak, aki nem elégszik meg az Ige egyszerű étkével, torkán fog akadni a csont. Bármik is legyenek az Úr szándékai, bizonyos, hogy az ígéretei igazak. Bárhogy is rendelje az Ég, bizonyos, hogy ha megbánom bűneimet és hiszek, üdvözülni fogok, ha pedig nem, elkárhozom. Hát nem látjátok, milyen egyenes a ti utatok? És ti mégis a sziklaszirteken futtok.

A megtérés az ember egészét megváltoztatja. A világi hívságok embere is viselheti az erények cafatjait, miközben az egész ruhája szakadozott. A megtérés nem a régi ház helyrehozatalában, hanem a rombolásban és az új épület felépítésében áll. Ne varrjátok föl a jámborság foltját a rongyaitokra, hanem, miként az igaz hívő, szőjétek bele elveitekbe, gyakorlataitokba, képességeitekbe. A valódi keresztyén olyan, mint egy újonnan elkészült építmény: új az alapoktól a zárókőig. Új ember ő, új teremtmény; „újja lett minden”. Alapos munka a megtérés – a szív munkája. Új emberré tesz egy új világban. Az ember egészét átfogja, elméjét, tagjait, élete minden mozzanatát.

(1) *Az elme.*

A megtérés megfordítja az ítélet mérlegét, hogy Isten és az Ő dicsősége súlyosabbnak találtassék minden hívságos és világi érdeknél. Főlnyitja az elme szemét és az eredendő tudatlanság sötétjéből a fényre vezeti az embert. Az, aki eladdig ve-

szélytelennek látta állapotát, ekkor úgy találja, hogy vége van, elveszett, hacsak a kegyelemben meg nem újul. Aki eladdig azt hitte, hogy a bűn nincs nagy ártalmára, ekkor rájön, hogy ez az első a sok rossz közt. Látja a bűn esztelenségét, igaztalanságát, rútságát és szennyét, s ezért féli, rettegi, gyűlöli; menekül tőle s még önmagát is megutálja. Aki eladdig kevés vétket talált magában és kevés okot a bűnvallásra, ekkor fölismeri szíve romlottságát, egész természete mélységes és kétségbeejtő tisztátalanságát. És így kiált: „Tisztátalan, tisztátalan! Moss meg engem, Uram, tisztíts meg izsóppal, teremts nekem szeplőtlen szívet!” Rothadónak érzi magát, a gyökerektől a lombokig. „Tisztátalan” – ezt írja minden tagjára, mindarra, amire képes, és amit megcselekszik. Megtalálja magában a gyalázatnak zugait, fölleli a szívében a káromlást, a tolvajlást, a gyilkolást és a paráználkodást, melyekről eladdig nem tudott. Előbb még nem látta azt a szépséget és bájt, ami miatt Krisztus után kellene kívánczkonia, de ekkor végre megelleli az Elrejtett Kincset, és eladja mindenét, hogy megvegye a szántóföldet. Mert Krisztus a drága Gyöngy, amit keres.

Mássá lesz az ember elméje és mássá az ítéletei is ebben az új fényben; mert most már teljesen vele van az Isten, kit ő mindennél jobban szeret, és akihez foghatót nem talál sem a földön, sem az égben. Az Úr kedvéért él, az Ő arcának világosságáért és nem a búzáért, borért és olajért, pedig eladdig e javak iránt érdeklődött a leginkább és ezeket szívlelte a legjobban. A képmutató is csatlakozhat ahhoz az általános nézethez, hogy Isten a

ApCsel 2,37

Róm 7,15

Jób 42,6

Ez 36,31

Zsolt 14,3

Mt 7,17.18

Ézs 64,5

Róm 7,18

Zsolt 4,6.7

legfőbb jó; némelyek – a pogányok bölcsőbbjei – valóban belesnek ebbe a hibába. De egyetlen képmutató sem merészkedik el olyan messzire, hogy a legvágyottabbnak és a legszükségesebbnek lássa az Istent, és hogy megnyugodjék benne. A megtért pedig így szól: „Az Úr az én örökségem, mondja az én lelkem. Kicsodám van az egekben? Náladnál egyébben nem gyönyörködöm a földön! Szívemnek kösziklája és az én örökségem te vagy, oh Isten, mindörökké!”

JSir 3,24
Zsolt
74,25.26

A megtérés új irányt ad az akaratnak, mind eszközeiben, mind céljaiban. Az ember szándékai megváltoznak, új céljai és tervei lesznek. Most már Isten az ő szándéka és nincs más kívánsága, se terve, mint hogy Krisztus magasztaltassék benne. És az, hogy Krisztus szolgálatára és dicsőségére lehet, boldogabbá teszi, mint bármi egyéb ezen a világon. Nem akar mást, mint hogy Jézus neve nagygyá legyen a földön.

Barátom, vajon úgy olvasod-e mindezt, hogy közben megkérded magadtól: „Hasonlóképpen élek-e én is?” Állj meg, és tarts vizsgálatot magad fölött.

A megtértnek választásai is megváltoznak. Istent választja áldásul, Krisztust és az életszentséget a hozzá vezető útnak. Jézust választja Urául. Nem a vihar űzi Krisztushoz és nem is a szükség-szerűség: szabadon megy hozzá. Döntését nem a félelem befolyásolja, mintha elrémült lelkiismerete sarkallná, s nem is úgy cselekszik, mint a haladokló bűnös, aki, hogy a pokol kínjait elkerülje, látszólag mindent megtesz Krisztusért. Nem, hanem szabad akaratából dönt Krisztus mellett; in-

kább vágyik Órá, mint e világ javaira. A szentség ösvényén halad, de nem szükségből, hanem mert azt szereti. „...a te határozataidat választottam!” Magára veszi az Isten törvényeit, de nem úgy, mint az igát, hanem mint örökrészt, igen, örökös örökrészt! Mert ez nem gyötrelme neki, hanem gyönyör; nem béklyó, hanem béke. Nemcsak tűri, hanem valóban föl is veszi Krisztus jármát, de nem úgy fogadja a szentséget, mint a beteg gyomor az utálatos orvosságot csakhogy meg ne haljon, hanem mint ahogy az éhes ember a kedvenc ételét. És mikor egyedül van, a szentség gyakorlásával tölti legörömtelibben idejét – ez az ő eleme, és ez az ő élelme, szemének gyönyöre, szívének öröme.

Olvasóm, mondd meg lelkedre: ilyen ember vagy-e te is? S ha válaszod: igen – óh, boldog ember! De ügyelj, hogy alapos és pártatlan legyél vizsgálódásodban.

A megtérés új irányt ad az érzelmeknek, új mederbe tereli őket. Visszahúzódik a Jordán, megfordul a víz folyása. A megtértnek Krisztus a reménye. Ő a díja. Rajta függ a tekintete, érte dobban a szív. Aggodalom nélkül válik meg mindenétől, mint az a kereskedő, aki a viharban vízbe szórja a fedélzetről áruját, csakhogy legkedvesebb ékszerét megtarthassa. Már nem aranyra vágyik, hanem kegyelemre. Éhezi, keresi, mint az ezüstöt, kutatja ásójával, mint az elrejtett kincset. Inkább lesz a legirgalmasabb, mint a leghatalmasabb, inkább lesz a legjámorabb a világon, mint a leghíresebb, legtanultabb, leggazdagabb. Míg a világi hívságoknak élt, így szólt: „Ó, ha sokra tartanának, ha dúsgazdag lennének, és ha dúskálhatnék az örömk-

Fil 1,23
Zsolt119,173
1Jn 5,3
Zsolt
119,14.16.47

ben, ha meg lenne fizetve minden adósságom, ha semmiben se szenvednék hiányt, se én, se az enyéim – akkor boldog ember lennék.” De most már másképpen beszél: „Ó, ha győzhetnék romlottságom fölött, ha a kegyelem rajtam és Istennel való szövetségemen olyan erős lenne, hogy még szegénységemért és kítaszítottágomért se bánkódnék – akkor áldott embernek tudhatnám magam.” Olvasóm, mondd, vajon a te lelked is ezen a nyelven beszél?

Megváltoznak a megtért örömei is – Isten útjaiban gyönyörködik, míg más a vagyonában. Az Úr törvényeiben leli örömét, pedig eladdig még egyáltalán nem érezte a zamatukat. Semmi sem teszi boldogabbá, mint Krisztus gondolatai, az Ő társasága, népének boldogulása.

Gondjai is új irányt vesznek. Míg a világgal volt dolga, egy morzsányi szabadidő is elég volt a lelkének. Most pedig így kiáltozik: „Uram, mit kell cselekednem, hogy üdvözüljek?” Legfőbb gondolja, hogy a lelkét megerősítse. Mennyire áldana benneteket, ha megszüntetnétek a kételkedéseit!

Nem annyira a szenvedéstől fél, mint inkább a büntől. Eladdig leginkább attól félt, hogy elveszíti a vagyonát és a megbecsülését; a fájdalomnál, szegénységénél és a gyalázatnál jobban nem borzasztotta el semmi. De most ezek kicsinységnek tűnnek a szemében, ha összehasonlítja őket az Isten megvetésével vagy nemtetszésével. Milyen óvatosan jár – nehogy csapdába lépjen! Előre néz és hátra tekint, szeme a szívén, tekintete a háta mögött – nehogy a bűn legyőzze. Összeszorul a

ApCsel 16,30

szíve arra a gondolatra, hogy elveszítheti Isten hegyét – ezt úgy féli, mint a saját végromlását. Egyetlen aggodalma sem okoz neki akkora fájdalmat, mint az, hogy Krisztustól elszakadhat.

Új irányt vesz a megtért szerelme is. „Mégfeszítették a szerelmesemet”, mondja Ignác, vagyis: Jézusomat. „Ez az én szerelmesem”, szól a menyasszony. Hányszor árasztja szerelmét Krisztusra Ágoston! Egyetlen szót sem talál elég gyönyörködtetőnek. „Hadd lássalak meg, szememnek fénye. Jöjj, ó, lelkem öröme; hadd tekintselek, szívem gyönyöre. Hadd szeresselek, lelkem élete. Jelenj meg előttem, hatalmas boldogságom, édes vigaszom, Istenem, életem, lelkem teljes dicsősége. Hadd leljelek meg, szívem vágya; hadd tartsalak szorosán, lelkem szerelme. Hadd öleljelek, ó, égi menyasszony. Légy az enyém.”

Én 5,16

A megtért szomorúsága is mássá lesz. Mennyire megindítja most a szívét saját bűneinek látványa s a megfeszített Krisztus képe – az, ami eladdig alig érintette meg.

2Kor 7,9,10

Gyűlölete forr, és kiárad haragja a bűnre. Maga iránt nem türelmes, hanem mikor megbotránkozik bűnein, balgatagnak, tudatlan állatnak és még sok egyébrek nevezi magát. Amiben valaha élvezettel fetrengett, ahhoz most olyan irtózáttal térne vissza, mint amilyen a legundokabb okádást nyálná fel.

Zsolt 73,22

Péld 30,2

Tekintsetek szívetekbe és figyeljétek a benne élő érzelmek sodrát – vajon Krisztushoz vezet-e mindenekelőtt? Mert az érzelmek hirtelen és erőteljes kiáradását megtaláljuk a képmutatóknál is, főleg ha amúgy is hevesebb vérmérsékletűek. És

megfordítva, ha egy megtért csendesebb, hűvösebb természetű, ritkán gyakorolja érzelmei tudatos kifejezését. Az a legfőbb kérdés, hogy az ítélet és az akarat szilárdan kitart-e Isten mellett, szemben egyéb valóságos vagy látszólagos javakkal. Mert ha igen, s ha az érzelem ebbe az új irányba tart – még ha a kívánnál gyöngébb megnyilvánulással is – ez bizony üdvös változás!

(2) *A tagok.*

A megtért testének tagjai valaha a bűn eszközei voltak, de most már Krisztus élő templomának megszentelt szerszámai. Az, aki eddig lebecsülte testét, most a szentség és a dicsőség edényének tartja, és mérséklettel, józanul és tisztaságban hordozza.

A szem, az egykori kalandozó és zabolátlan, mohó és rátarti szem most – miként Mária – bűnei fölött sír, Isten műveire tekint, az Ő Igéjét olvasa, s a kegyelem dolgait keresi, azt, hogyan lehetne az Úr szolgálatára.

A fül, mely valaha befogadta a Sátán hívását, és semmiben sem talált nagyobb örömet, mint az undok, vagy legalábbis léha beszédben, a bolondok kacagásában, most Krisztus háza küszöbéhez tér, és megnyílik az Ő tanaira. „Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád”, mondja. Úgy várja Jézus szavait, mint a kiszáradt föld az esőt, s szájának beszédét többre becsüli, mint élete táplálékát, mint a mézet, mint a szín-mézet.

A fej, mely világi tervek ezreivel volt tele, most máson gondolkodik, Isten akaratát tanulmányozza – saját feladatait, s nem pedig gyarapodása útjait. Azzal törődik, hogy miként járhat-

na Isten kedvében és hogyan menekedhetne meg a bűntől.

A szív, mely eddig kéjek mocskos óla volt, most oltár, amin a szent szerelem örök lángja ég, és ahonnan nap mint nap az ima és a magasztalás áldozati füstje, a megszentelt vágyak és dicséretetek tömjénillata száll föl.

Immár az élet kútja a száj; a nyelv mint a szín-ezüst, és ezrek tápláléka az ajkak. A kegyelem sója fűszerezi már a beszédet, és elemésztí annak romlottságát, megtisztítja a nyelvet az undokságtól, a hízélgéstől, a dicsekvéstől, a gúnyolódástól, a hazugságtól, a káromkodástól és a rágalmazástól, melyek egykor úgy törtek elő a szájból, mint a szív poklának lángjai. Egykor nyitott sír volt a torok, de most imák és szentbeszédek édes lehel lélegzi; és már másként, a Kánaán nyelvén szól az ember, s akkor beszél a legszebben, ha Jézusról, az Istenről és a másvilágról értekezik. Bölcsességet terem az ő szája, a nyelve pedig a Teremtő dicsőségét magasztaló ezüst trombitája – ez az ő legszentebb testrésze.

Ezen a ponton tárulnak fel a képmutató hiányosságai. Lehet, hogy úgy beszél, akár az angyalok, de mohó a tekintete és kezében az igaztalanság nyeresége. Tiszta a keze, de a szíve rohadt, teli eleven kínokkal, benne a kéjek kemencéje, a büszkeségek boltja, a rosszakarat roppant tengere. Mert meglehet, hogy akár a képen, melyet Nabukodonozor álmában lát, neki is aranyból van a feje, vagyis nagy a tudása, de lábai cserépből vannak: a világi hívságokat szereti, a földi dolgokkal gondol,

Kol 4,6

Jak 3,6

Mc 23,27

Jób 23,12
Zsolt 19,11

és a bujaság útján jár. Az ilyen ember megtérésének munkája még nincs bevégezve.

(3) *A gyakorlat és az élet.*

Ef 2,2,3
Fih 3,20 Az új ember új irányt vesz. A mennyekben van az ő országa. Alighogy megszólítja őt kegyelmével Krisztus, egyből a követőjévé lesz. Amint az Úr új szívet ad neki és beírja törvényeit az elméjébe, azonnal megtartja a rendeleteit és parancsolatait.

Még fölbukkanhat szívében a bűn – de nem fog uralkodni fölötte ez a hívatlan és veszélyes vendég. Noha számtalan hibát elkövet, mégis a szentség gyümölcését termi meg; mégis Jézus törvénye és élete az a minta, amely szerint él; mégis őszintén tiszteli az Isten parancsolatait. Minden kis bűn és engedetlenség után önvizsgálatot tart. Gyengeségei, melyektől minden próbálkozása ellenére sem tud megszabadulni, súlyok a lelkén, szálkák saját maga szemében, és noha kicsikék, mégis nagy gondot okoznak. (Barátom, hát valóban úgy olvasod mindezt, hogy közben saját lelked vizsgálatával mit sem törődsz?) Az igazi megtért egyazon ember a templomban és az otthonában. Nem olyan, mint aki térdepelve szent, az üzletében pedig csaló. Nem vet ki tizedet a mentára és a köményre, nem mellőzi az irgalmat és az igazságot, ami nehezebb a törvényben. Nem olyan, aki mímeli a kegyességet, és közben megsérti az erényeket – hanem elfordul minden bűnétől és őszintén betartja Isten rendeléseit, noha nem hibátlanul, de a hibátlanságra vágyva és törekedve, s kerülve a törvényszegést. Örömet lel az Igében, sűrűn imádkozik, kitarja a kezét és odaadja a lelkét az éheseknek. Igazság által elszakad bűneitől, és

gonoszságától a szegényekhez való irgalmasság által. Nyugodt a lelkiismerete, mert igyekszik mindenekben tisztességesen forgolódni, és vétek nélkül állni Isten és az emberek elé.

Dán 4,27
Zsid 13,18

Itt újra megláthatjátok azoknak a hamisságát, kik magukat jó keresztyénnek tartják, pedig személyválogatók a törvénnyel, és a hitnek csak az olcsó és könnyű feladatait veszik magukra, de a teljes munkát nem végzik el. Olyanok, mint a félig sült kenyér. Lehet, hogy kifogástalanul beszélnek és mindenben pontosan járnak el, de az istenes életben nem gyakorolják magukat, a szívük vizsgálatában és helyes kormányozásában pedig járatlanok. Annak rendje és módja szerint megjelennek a templomban – de csak kövessétek haza őket! Otthon csakis a hívságokkal törődnek – ha pedig a családi gondjaikkal, akkor kövessétek őket a hálóikba! Ott aztán láthatjátok, hogy mit se törődnek a lelkükkel. Lehet, hogy vallásosnak tűnnek, de nem zabolázzák meg a nyelvüket, és így istentiszteletük hiábavaló. Lehet, hogy imádkoznak családjuk körében vagy a hálóikban, de kövessétek őket a boltjukba, ott aztán megláthatjátok, hogy milyen hazudósak, és hogy milyen más divatos aljasságokra vetemednek. A képmutatók tehát nem tökéletesek engedelmisségükben.

Mal 2,9

Jak 1,26

6. *A megtérésben a bűnöktől, a Sátántól, a világtól és saját magunk igazságától fordulunk el.*

(1) *Elfordulunk a bűnétől.*

A megtért örökös háborúskodásba kezd a bűnnel, bizony, minden bűnnel, de elsősorban a sajátjával, s azon belül is elsőként a szívbeli bűneivel.

Ez lesz haragja céltáblája, ettől szaporodnak meg keservei; ez döfködi és sebzi, mint a túske a húsban, mint a szálla a szemben. Nyög és küzd a megtért; és így kiált, nem szokásból, hanem érzésből: „Ó, nyomorult ember!” Egy terhét se tűri olyan nehezen, mint a bűnt. Ha Isten teljesítené a kívánságát, inkább választana bármilyen szenvedést, mintsem hogy bűnben éljen, mert olyan az, mint a kavics a cipőben: megkeseríti és fájdalmasá teszi az ember minden lépését.

Megtérése előtt még könnyelműen gondolkodott a bűnről. Keblén melengette, mint Uriás a báránycááját; felnevelte, míg naggyá nem nőtt – és legelt a bűn, de nem füvet, hanem az ember saját húsát; a poharából ivott, a keblén feküdt, mint édeslánya. De mikor fölnyíltak a hitetlen szemei, irtózza elhajította, mint a varangyot, amelyet a sötétben a mellére szorított, és amiről úgy hitte, hogy csak egy kedves, ártatlan madárka. Mert a megtért nemcsak a bűn veszélyeit, hanem a tisztátalanságát is látja – és milyen buzgóvá lesz, hogy megtisztuljon! Undorodik magától bűnei miatt. Krisztushoz tér és beleveti magát a forrásba, amely neki és a tisztátalanoknak tört fel. És ha elbukik, milyen igyekezettel keresi újra a tisztaságot! Az Igéhez fut és nem nyugszik, míg le nem dörzsöli, le nem mossa magáról a testi és a lelki szennyet az örök forrás vizében.

Az igaz megtért szívből gyűlöli a bűnt. Birkózik vele, harcot indít ellene s noha gyakran alulmarad, nem adja fel, nem teszi le a fegyvert, amíg még lelke a testében van. Nem békél meg és nem kegyelmez; más ellenség kiérdemelheti imáit, bo-

csánátát, sajnálatát, de a bűnnel szemben engesztelhetetlen, ki akarja irtani. Úgy vadássza, mintha élete függne tőle, szeme nem ismer szálnalmat és keze nem ismer kíméletet, még ha az a jobb kéz és a jobb szem is. Mert bár lehet hasznot hajtó a bűn, lehet kellemes, és növelheti a világi barátok szemében a megbecsülést – a megtért mégis inkább belehajtja a csatornába az ilyen hasznot, inkább hagyja, hogy csökkenjen a hitele, és hogy az örömök virága elfonnyadjon a kezében, mintsem hogy a bűn útjára lépjen. Nem ismer megbocsátást és nem ismer türelmet. Bárhol is kerüljön össze a bűnnel, homlokát ráncolva zordan így köszönti: „Rád találtam hát, ellenségem?”

Olvasóm, vajon munkált-e benned a lelkiismeret, míg tekinteted e sorokra vetted? Eltűnődél-e szívedben a mondandómon? Bevetted-e magdba a könyvem, hogy meglásd, így élsz-e te is vagy sem? Mert ha nem, olvasd el újra, és szóltasd meg a lelkiismeretedet, hogy ő döntsön felőled!

Keresztre feszítetted-e a testedet és annak gyöngeségeit, kéjeit? Elhagytad-e bűneidet, mindent, mit önszántadból és akarattal elkövettél; elfordultál-e izzó vágyaidtól, vagy pedig megelégedtél megvallásukkal? Mert ha nem, még hitetlen vagy! Felhorgad-e a lelkiismereted, mondván, hogy hazugsággal próbálsz jobb színben feltüntetni magad; hogy az elhívásod pusztán öncsalás; hogy titokban feslettségben élsz? Hagyj fel hát a hazugsággal! „Keserűséges méregben és álnokságnak kötelékében leledzel.”

Előszámlálom bűneidet: nem teszel féket a

ApCsel 8,23

nyelvedre, elnéző vagy vágyaiddal szemben, elhanyagolod az imát, az olvasmányokat és az istentiszteletet... Mondd, nem tanúskodnak-e ellened mindezek, mondván, hogy „a te műveid vagyunk és követünk téged”? Vagy, ha nem találtam eleve-nedbe, mondd, nem hallod-e az intő hangot magadban, mely így szól: „tudod, hogy ebben és ebben gonosz úton jársz, mégis valamely hívságos okból megtűröd magadban a bűnt”? Mert ha így van, még nem születettél újjá, és vagy megváltozol, vagy elkárhozol.

(2) *Elfordulunk a Sátántól.*

A megtérés megköti az erőt, összerontja vértjét, tönkreteszi javait; az embert a Sátántól Istenhez fordítja. Eladdig, alighogy magához intette az ördög a bűnöst, hogy társa legyen mocskos játékaiban és undok örömeiben, az egyből szaladt is, „mint az ökör a vágóhídra, és mint a bolond, egyszer csak fenyítő békóba; (...) miképpen siet a madár a törre, és nem tudja, hogy az az ő élete ellen van.” Alighogy hazudnia parancsolta neki a Sátán, a hitetlennek máris a nyelvén volt a hamisság. Alighogy kívánságainak hívságos tárgyat mutatott a gonosz, neki máris felhorgadt a vágya. Ha a Sátán így szólt: „ne törődj a családi kötelezettségeiddel”, akkor bizony teljesítésükre ritkán került sor abban az otthonban. Ha azt mondta: „hagyd a szigort, a pontosságot”, akkor ő egyből megfeledezett róluk. Ha így szólt: „hagyd a szent szolgálato-
kat”, akkor ő teljességgel elhanyagolta azokat. De megtérése után már más úr szolgálja, más úton halad, s Krisztus parancsait teljesíti. Lehet, hogy lába néhányszor beleakad a Sátán hurkába, de so-

Péld 7,22.23

ha se lesz akarattal a rabja. Ügyel a Sátán csapdáira és csalétkeire, megpróbálja kitanulni kelepceit. Óvatos és gyanakvó, máskülönben az ördög terveinek célpontja lesz. Hatalmasságokkal és fejedelemségekkel küzd; úgy fogadja a Sátán hírnökét, mint más a halálét. Az ellenségén tartja a szemét, és teljesíti kötelességeit, nehogy a Gonosz szerezzen előnyt.

(3) *Elfordulunk a világtól.*

Amíg igaz hitre nem jut, az ember a világ rabja: térdet hajt a mammonnak; saját megbecsültségét hajszolja; jobban szereti az élvezeteket, mint az Istent. Ebben gyökerezik a bűnbeesés nyomorúsága - hogy az ember nem a Teremtő, hanem a teremtmény felé fordul, és azt szereti és tiszteli, abban bízik, nem pedig az Istenben.

Nyomorult ember, hát miféle torz szörnyetegé formált a bűn? Az Isten kevéssel tett téged kisebbé az angyaloknál, de alig tett az ördögöknél nagyobbá a bűn, olyan rém lettél, kinek a lába helyén a szíve és a feje, a patái pedig a menny felé rugdosnak, és minden tagja össze van keveredve. Valaha a szolgálatodra készítetted a világ, most pedig ő kormányoz téged, megbabonázott a boszorkányságával, mint egy szemfényvesztő szajha, és rávett, hogy leborulj előtte és imádd. De a megtérés kegyelmében aztán helyreáll a rend; Isten felkerül a trónjára, a világ pedig le a zsámolyához; Krisztus bekerül a szívbe, a világ pedig a lábához. „...nékem megfeszítettetted a világ, és én is a világnak.” A változás előtt így kiáltott a bűnös: „Kicsoda láttat velünk (világi) jót?” De most így imádkozik: „Hozd fel reánk arcodnak világosságát, oh

Gal 6,14

Uram!” – a bűzát meg a bort pedig vigye, akinek kell! Régen a világ örvendeztette és elégítette meg a szívét, ezért így dalolt: „Én lelkem, sok javaid vannak sok esztendőre eltéve, tedd magadat kényelembe, egyél, igyál, gyönyörködjél”. De most visszavonja ezt, és semmi se veheti rá, hogy újra kívánja, hanem Izrael csodálatos zoltárosával így dalol: „Az Úr az én osztályos részem; az én részem kies helyre esett, nyilván szép örökség jutott nékem”. Más nem tudja megelegíteni. „Hiúság és bosszúság” – ezt írja a világi öröme fölé, az emberi kiválóságok fölé pedig azt: „kár és szemét”! Most már az életre és a halhatatlanságra törekszik, kegyelem és dicsőség után liheg és a romlatlanság koronáját vágyja. Szíve az Úr keresésére indul; az Isten országát kutatja, az Ő igazságát, és már nem közönyös a vallás iránt, hanem az a legfőbb gondja. Régebben a világ uralta, akkor többször sarkallták cselekvésre a javak, mint a jóság, akkor még inkább a teste vagy a testvére gyönyörködtetésére ügyelt és nem az Istenére, az ő Teremtőjére – Őt félresöpörte, míg a világnak szolgált. De most meggyűlöli apját, anyját és az életét, mindent, csak az egy Krisztust nem.

Állj meg hát, és tekintsd magadba. Nem érint-e erősen téged mindez? Úgy teszel, mintha Krisztusért élnél, de mondd, nem állsz-e mégis a világ uralma alatt? Nem származik-e több örömed a világtól, mint Őtől? Kényelmesebben érzed-e magad, mikor a világon jár az eszed és hívságos öröme vesznek körül, mint mikor visszavonulsz szobádba imáidhoz és elmélkedésedhez, Isten Igéjével és imádatával törődve? A hitetlen arról ismer-

szik meg a leginkább, hogy a világ dolgai szerepelnek az első helyen terveiben, vonzalmaiban és értékeléseiben. A valódi megtért szemében mindig Krisztus az első. Milyen kedves is számára az Ő neve! Micsoda kincs az Ő kegye! A megtért Jézus nevét szívébe vési. Mert amikor megjelenik az üdvözítő Krisztus, kiderül, hogy pusztá lég a dicsőség és csupán örültség a nevetés, a mammon pedig Dágonként leesik arccal a földre, kezét-féjét széttörve a küszöbön. Ím a megtért értékes gyöngye, ím a kincse, ím a reménye, ím a dicsősége. „Az én szerelmemem enyém, és én az övé.” Ő, mennyivel nagyobb gyönyörűségére lenne így szólnia: „Krisztus az enyém”, mint ha azt mondhatná: „enyém a királyság, enyémek az Indiák”!

(4) *Elfordulunk saját igazunktól.*

Mielőtt megtérne, az ember saját fügefaleveleivel takargatja magát, és csak saját ügyeit tartja szem előtt. Kizárólag magában bízik és a maga igazságában, garasait aranyra véli, és nem rendeli alá magát Isten igazának. De a megtérés megváltoztatja vélekedését, és onnantól a maga igazságát csak szennyes rongyoknak tartja s elhajtja, mint egy piszkos koldus férges, cafatos öltözetét. Mert immár lelki szegénnyé lett, és nem győz panaszkodni és sajnálkozni magán, hogy milyen „nyomorult és nyavalyás és szegény és vak és mezítelen”. Látja jámbor tetteinek romlottságát, és a valaha olyannyira bálványozott igazságát most csak kárnak és szemétnak nevezi, melybe a világ minden kincséért sem ereszkedne vissza. Nagyra értékeli Krisztus igazságát. Úgy érzi, mindenben Krisztusra van szüksége: hogy megigazuljon, és hogy meg-

szentelődjenek a tettei – mert nem tud Krisztus nélkül élni, sem imádkozni nélküle. Nélküle nem tud Isten színe elé járulni; Krisztusra támaszkodik, és úgy hajol meg az Isten házában. Krisztus nélkül csak egy elveszett, tönkrement ember, mert élete Jézusban rejtezik, mint ahogy a fa gyökerei is a föld színe alatt szertekúszva táplálják és tartják a törzset. Régen Krisztus evangéliuma ízetlen és állott eledelnek tűnt számára, ám most mi lehet számára ennél édesebb? Ágoston sem tudta kedvvel ízlelgetni egykoron szeretett Ciceróját, mert Krisztus nevét nem találta írásaiban. Milyen érzéssel kiáltja Krisztusról egyetlen lélegzettel: „Ó, legédesebb, legszeretőbb, legkedvesebb, legdrágább, legértékesebb, legkívánatosabb, megszeretettebb, legszebb!” Egyszóval, a megtért a mártír hangján szól: „Csakis Krisztus!”

Meditat c 37

7. A megtérésben Istenhez fordulunk, aki Atya, Fiú és Szentlélek.

Ő a mindenható és örök áldás a megtérten. Nem szenteltethetünk meg, míg szívünket át nem adtuk Istennek, teljesen és mindenek előtt Őneki, legfőbb javunknak és sorsunknak. Mert a megtért szíve ekképp dobog: „ez az én részem”, „dicsekedik lelkem az Úrban”, „tőle van reménységem, csak ő az én kösziklám és szabadulásom, az én erős kösziklám, az én menedékem Istenben van”.

Zsolt 119,57;
34,3; 62,6-8

Bizonyosak vagytok-e megtérésetekben? Figyeljétek hát szívetekkel és teljes lényegetekkel szavaimra.

Istenben van-e a ti boldogságotok? Miről parancsolta, hogy szívleljétek? Mi elégt meg benne-

teket a legjobban? Gyertek és tekintsetek Ábráhámmal keletre, és tekintsetek nyugatra, tekintsetek északra és délre, nézzetek körbe magatok körül: mi az a mennyekben, mi az a földön, ami boldoggá tehet titeket? Ha Isten teljesítené a kívánságotokat, mint valaha Salamonét, vagy ha úgy szólna hozzátok, mint Ahasvérus Eszterhez, mondván: „Mi a te kívánságod? Megadatik néked! És mi a te kérésed?” – mondjátok, mit kértétek akkor? Menjetek be az örömök kertjébe, és szedjétek össze mind az illatozó virágokat – megelégtetnétek-e akkor? Menjetek be a mammon kamráiba, képzeljétek el, hogy annyit vihettek el a kincseiből, amennyit csak kívántok. Menjetek a tornyokhoz, képzeljétek magatoknak dicsőséges győzelmi díszeket. Szeretnétek-e elismerést, ragyogó hírnevet, olyat, amilyen csak a legnagyobbaknak jut ki? Megelégednétek-e e javak valamelyikével vagy éppen az összessel? Boldognak tartanátok-e így magatokat? Ha igen, akkor bizony a hívságoknak éltek és hitetlenek vagytok. Ha nem, lépjétek tovább, merüljétek el a szentséges kiválóságokban, az Úr mindenre elégséges voltának feneketlen mélységeiben, lépjétek be az Isten irgalmának tárházába, hatalmának rejtekébe. Nem ez van-e leginkább javatokra, nem ez szolgál-e legnagyobb örömetekre? Így szóltok-e: „Jó itt. Itt ütök táborn, itt élek és itt halok”? Odaadnátok-e ezért a világot? Ha igen, akkor bizony minden rendben van köztetek és az Isten között, boldogok vagytok – boldog vagy, ó, ember, boldog, hogy valaha megszülettél. Mert ha boldoggá tud tenni titeket az Isten, legyetek is boldogok, hiszen az Úr

Eszt 5,6

a ti Istenetek. Mondjátok-e Krisztusnak, amit Ő minékünk: „A te Atyád az én Atyám és a te Istened az én Istenem”? Mert ez a fordulópon. A hamis megtért sosem nyugszik el Krisztusban – a megtérés kegyelme viszont megvigasztalja a bűnbé-esés végső keservét, s a szívet bálványaitól az élő Istenhez fordítja. Immár így beszél a lélek: „Uram, kihez mehetnénk? Örök életnek beszéde van te nálad”. Őhöz megy tehát, nála telepszik meg. Itt nyílik meg számára a mennyország kapuja, mert Isten fele fordul az érdeklődése. Amikor ezt meglátja, így szól: „Térj meg én lelkem a te nyugodalmadba, mert az Úr jól tett teveled.” S még Simeonnal is együtt dalol: „Mostan bocsátod el, Uram, a te szolgádat, a te beszéded szerint, békességben” és Jákob szavait ismétli, mikor annak öreg szíve föléledt a jóhíreket hallván: „Elég nekem.” És mikor látja a Lélek, hogy van Istene, kivel szövetséget köthet, ez léssen az ő üdvössége és legfőbb kívánsága.

Így éltek-e vajon? Tapasztaltátok-e ezt? Ha igen, „megáldott titeket az Úr”. Munkálkodott bennetek az Isten, megfogta a szíveteket a megtérés kegyelmének erejével, mert mindez csakis az Ő műve, magatok sose lettetek volna képesek rá.

Részletesebben: a megtérésben

(1) *Krisztushoz fordulunk*, az egyedüli közbenjáróhoz Isten és az emberek között. Ő vezérel minket Istenhez, ő az Atyához vezető út, az egyedüli palló, amin megmenekedhetünk, az egyetlen ajtó, amin beléphetünk. A megtérés Krisztushoz viszi a lelket, Ő lesz életének kizárólagos eszköze,

az egyetlen út, az egyetlen név az ég alatt. Csak Őbenne keresi üdvét, csak Őrá bízza magát.

„Most – szól a meggyőzött bűnös –, most kockáztatni fogok, és ha elpusztulok, hát elpusztulok, ha meghalok, hát itt halok meg – Uram, ne hagyj elveszni a te kegyelmed színe előtt, kérj, hogy ne hagyjalak el, hogy a te nyomodban járjak. Ide vettem magam az ajtód elé, s ha megölsz, akkor se mozdulok innen.” A nyomorult lélek így teszi fel mindenét Krisztusra és erősen ragaszkodik hozzá. Megtérése előtt semminek és senkinek tekintete, inkább a birtokára, barátaira, kereskedésére ügyelt, mint rá, most pedig Jézus az ő egyetlen eledele, mindennapi kenyere, szíve élete, élete támasza. Arra vágyik, hogy Krisztus magasztaltassék benne. Valaha úgy szólt a szíve, mint amit a menyasszonynak is mondtak: „Micsoda a te szerelmesed egyéb szerelmesek felett?” Több gyönyört talált a vidám társaságban, a romlott szórakozásban, a földi örömeiben, mint Krisztusban. Pusztá képzelménynek tartotta a vallást és az örömeiről való beszédet tehetetlen álomnak. De most Krisztusban az élete. Mindent, mit eladdig értékesnek tartott, most tűzre vet Krisztus ismeretének kiválóságáért.

A valódi megtért Krisztus egészét elfogadja, nemcsak a munkabért, hanem a munkát is, nemcsak a javakat, hanem a jármot is. Nemcsak a gabonát nyomtatja, de az igát is húzza. Magára veszi Krisztus parancsolatait – igen, az Ő keresztjét.

A hamis megtért csak félig vállalja Krisztust: az üdvözülést igen, de a megszentelődést már nem, az előnyöket igen, de Jézus személyét nem.

Zsolt 116,7

Lk 2,29

1Móz 45,28

2Sám 23,5

1Tim 2,5

1Pt 3,18

Jn 14,6

Jn 10,9

Én 5,9

Különválasztja Krisztus tisztségeit és jótéteményeit. Ez alapvető hiba. Aki szereti az életét, ügyeljen erősen erre. Olyan végzetes tévedés ez, melytől gyakran intenek, s mégis gyakran elkövetik. Gyönyörűsége Jézus neve – de az emberek mégsem szeretik Őt őszintén, mert nem annak veszik, amivé az Isten Őt jobbjaival emelte: fededelemnek és helytartónak. Szétválasztják, amit az Isten összekapcsolt: a királyt és a főpapot. Nem úgy fogadják Krisztus szabadítását, ahogy Ő akarja, hanem megosztják. Inkább választja mindenkinek a szenvedéstől való megváltást, de a bűneitől már senki sem akar megváltatni. Üdvözülni is akarnak, de kéjelegni is. Szívesen megszabadulnának némely bűnüktől, de már Delila ölet nem kívánják elhagyni, sem szeretett Heródiásuktól elválni. Nem tudnak irgalmatlannak lenni sem a jobb szemükhöz, sem a jobb kezükhöz. Ő, legyetek hát végtelenül óvatosak ebben – a lelketek üdve a tét! Az igaz megtért az egész Krisztust szem előtt tartja, Ő lesz minden szándéka és célja, kivétel, korlátozás és fenntartás nélkül. Bármilyen akarja Őt, s éppúgy vállalja, hogy uralkodjék fölötte, mint hogy szabadítója legyen. És Pállal együtt mondja: „Uram, mit akarsz, hogy cselekedjem?” Bármilyen, Uram! A megtért üres váltót ad Krisztusnak, hogy Ő határozza meg a feltételeket.

(2) *A megtérésben Krisztus útjaira térünk, az Ő törvényeihez és rendeléseihez.* Valaha még kapálózott ezek ellen a szív, nem tűrte magán e szoros kötelességet, nem bírta e nehéz utakat, de most megszereti, s örök törvényül és vezérlőül választja őket.

Ami Krisztus törvényeit és útjait illeti, megfi-

gyeléseim szerint Isten négyféle módon munkál minden igaz megtértben – s ha hűek vagytok lelketekhez, ezek alapján tisztába jöhettek saját állapototokkal. Ám le ne vegyétek szemeteket szívetekről!

(a) *Az elme ítélete* azért hozatik, hogy e törvények igazoltassanak általa. Az elme alárendeli magát nekik, hisz a legigazabbnak és legértelmesebbnek tartja őket, megszereti Isten útjait és megszabadul azoktól a romlott balítéletektől, melyeket valaha ellenük táplált s már nem látja sem értelmetlennek, sem túrhetetlennek őket. A megértés számára e parancsolatok szentek, igazak és jók. Milyen nagyívű, milyen emelkedett is Dávid dicsérete, mikor az Isten törvényeinek tulajdonságairól és csodálatos munkáiról szól!

Róm 7,12

Zsolt 19,8–10

A megértés ítélete kettős: átfogó és részleges. Az átfogó ítélet az, amikor valaki úgy gondolja, hogy egy út általánosságban a legjobb, de nem a maga számára vagy a maga körülményei között. Az istenfélő ember, nemcsak átfogóan, hanem részlegesen is ítélkezik Isten útjairól, ugyanis nemcsak általában, hanem a saját részére is a legjobbnak találja őket. Nem csupán eltúrhetőnek, hanem egyenest kívánatosnak látja a vallás parancsolatait, bizony, kívánatosabbnak az aranynál, a színaranynál, bizony, mérhetetlenül sok színaranynál is kívánatosabbnak!

Az ilyen ember ítélete határozott: a szentséget tartja legtöbbször és a szigorú; úgy hiszi, hogy ez önmagában a legbölcsebb út, és számára is a legokosabb, legmegfelelőbb választás. Halljátok az istenes ember ítéletét: „Inkább szeretem azért a te

Zsolt
119,127.128

parancsolataidat, mint az aranyat, mint a legtisztább aranyat. Igaznak tartom azért minden határozatot, és a hamisságnak minden ösvényét gyűlölöm.” Figyeljétek, miként igazolja Isten kívánalmait és miként tagadja meg mindazt, amit az Úr megilt: „Igaz vagy, Uram, és a te ítéleted igazságos. A te bizonyosságaidat igazságban és hűségben jelentetted meg, és mindenek felett való egyenességben. A te ígédnek summája igazság és a te igazságod ítélete mind örökkévaló.” Látjátok, milyen készségesen és teljesen alárendeli magát, beleegezését és hozzájárulását adva mindenhez, ami az Igében benne foglaltatik?

Zsolt 119

(b) *A szív kívánsága*, hogy felfogja Krisztus értelmét. Saját magában egyetlen kötelességét, egyetlen bűne feltárását sem mulasztaná el. Mert a megszentelt szív ezt dobogja: „Uram, ha bármi gonoszság lakozik bennem, jelentesd azt meg. Amit nem tudok, tanítsd meg azt nekem – s ha bűnt követtem el, nem teszem többé.” A hamis megtért pedig akarattal tudatlanságban tartja magát, s nem akar kijönni a fényre. Inkább ragaszkodik valamely bűnéhez, mert utálatosabb neki elismerni annak bűn-voltát. Nem engedi be ablakán a Napot. A kegyes szív viszont meg akarja ismerni Teremtője törvényének egész terét, szélességét és hosszúságát. Teljes elfogadással fordul az Igéhez, mely megvilágítja minden eladdig ismeretlen kötelességét és titkos bűnét.

(c) *Az akarat szabad és eltökélt választása* mindig Krisztus útjaira irányul, megelőzve a bűnös örömeiket és a világi javakat. Ez nem egy hirtelen, sebtében meghozott döntés, melyet a szenvedés

csikar ki, hanem önkéntes és szabad választás. Igaz, a test fellázad ellene – ám az uralkodó akarat Krisztus törvényei és kormányzása mellé áll, s azokat nem küszködve és terhesen, hanem áldásként veszi magára. Míg a megszenyeteletlen ember úgy hordozza ezeket, mint a béklyót, addig az igaz megtért szívből teszi, mert Krisztus törvénye az ő szabadsága. Arról ismerszik meg, hogy a jámborságban gyönyörködik. Inkább él erkölcsösen és szentségben, mint hogy javakban bővelkedő és virágzó világi életet éljen. „Azután Saul is elment haza Gibeába és vele ment a sokaság, kiknek szívét Isten megindította.” Amikor az Úr megindítja a választottak szívét, azok, noha elhívattatnak, szabadon követik Krisztust és saját akaratukból adják magukat az Isten szolgálatára, teljes szívből keresik Őt. Ugyan a félelem hasznos dolog, de mégsem az a megszentelt szív megindulásának főoka. Krisztus nem erőszakkal tartja kezében a lelkeket – Ő a hajlandósággal bírók Királya, azoké, kik Őt az Ő kegyelméből szabadon szolgálják. Mert ez a választásuk: nem olyanok mint a szolgák, hanem mint a fiú vagy mint a menyasszony – hű az elméjük és bennük buzog a szeretet forrása. Egyszóval, Krisztus parancsolatában rejlik az igaz megtértek szerelme, töretlen öröme és örökös leckéje.

1Sám 10,26

(d) *A megtért kanyargó útja* Isten rendeléseit követi. A hívő naponta gondot fordít arra, hogy Istennel járjon. A nagyságot keresi, nemes terveket dajkál, még ha el is bukik. A tökéletességnél alább nem adja, azt kívánja, azt kutatja, és nem nyugszik

el a kegyelemben, míg meg nem szabadul a bűneitől és meg nem tökéletesedik a szentségben.

Itt leplezhetitek le a képmutatók romlottságát, mert ők a jámborságot – ahogy valaki egyszer helyesen mondta – csak mint mennyországba vezető hidat keresik. Csakis ennyi az ő gondjuk, és éppen azt kutatják, ami a legkevésbé szolgálja megtérésüket. De az igaz megtért a jámborságot önmagáért akarja és nem a mennyországért. Nem elégszik meg annyival, hogy a pokoltól megmenekedjék, hanem a legmagasabb csúcsokra akar eljutni. Ám a puszta akarat itt kevés. Mi a ti utatok? Új irányt vett-e az életetek? Követitek-e a jámborságot, gyakoroljátok-e a vallást? Ha nem, hamisnak találtatok.

Az-e hát a megtérés, aminek itt leírtuk – üdvözülésünk legszükségesebb feltétele? Ha igen, tudjátok meg, hogy szoros a kapu és keskeny az út, mely az életre visz – hogy kevesen vannak, akik megtalálják – hogy igenis szükség van a szentséges hatalomra ahhoz, hogy a bűnös lélek saját üdvére a kegyelemben megtérjen Jézus Krisztushoz.

Megint csak arra buzdítalak benneteket, hogy vizsgáljátok meg magatokat. Mit mond a lelkiismeretetek? Vádol-e? Nem furdal-e jártatokban? Amellett ítéltetek, azt választottátok, azon az úton jártok, amelyet fentebb leírtunk? Ha úgy van, jól van. De nem kárhoztat-e a szívetek, nem emleget-e föl valami rejtett bűnt, amelyben lelkiismeretek szava ellenére éltek? Nem mondja-e, hogy titokban valamilyen gonosz játékot űztök,

vagy hogy valami kötelességet figyelmen kívül hagytok?

Nem ragad-e el a lelkiismeretetek a hálósobáitokba, hogy szemetekbe vágja, milyen ritkán foglalatostok ott az imával és a szent olvasmányokkal? Nem rángat-e el a családjaitokhoz, hogy lástátok, mennyire elhanyagoljátok az Isten ügyét és a gyermekeitek lelkét? Nem visz-e magával a boltjaitokba, a kereskedéseitekbe, hogy az ottani gonoszságaitokat föltárja? Nem taszigál-e el a kocsmába, hogy megvádoljon a léha társaság, az elpazarolt drága idő, az eltékozolt talentumok miatt? S a szívetek legbelső, legtitkosabb kamrájában nem szembesít-e egész kárhozatos valótokkal?

Végezd hát a dolgod, ó, lelkiismeret! Az élő Isten nevére parancsolom neked: teljesítsd feladatod. Ragadd meg a bűnöst, zuhanj rá, szorítsd meg, jőzanítsd ki. Csak nem fogod egész életében dicsérni és nyugtatgatni? Ébredj, lelkiismeret! Mit képzelsz, alvó? Nincs-e okod feddeni? Hát pusztuljon el határtalan tudatlanságában e gyarló lélek, soha meg nem ismerve az Urat és az örökkévalóságot – csak azért, hogy te megőrizhesd békédet? Vétkezzen-e továbbra is nyugalomban? Kelj föl és munkálkodj! Szóljon belőled a prédikátor szava. Kíálts fennhangon és ne ismerj kíméletet, szóljon a hangod, mint a trombita. Isten ne a te kezedből kívánja meg e lélek vérért.

A megtérés szükségessége

Talán azt kérdezitek: miért e sürgölődés, minek ez az izgalom? És tán csodálkoztok, hogy ennyire kitartóan fújom ugyanazt a leckét: hogy bánjátok meg bűneiteket, és térjete meg. Ám én Ruth szavaival válaszolok nektek, amiket Naominak mondott: „Ne unszold, hogy elhagyjalak, hogy visszaforduljak tőled.” Ha közömbös dolog volna az üdvösségetek, és megmenekülhetnétek úgy, amint vagytok, akkor bizony örömmel magatokra hagynálak benneteket – ám hogyan is fordulhatnék el tőletek, mikor azt látom, hogy mindjárt elvesztek? Az Úrra mondom, kinek színe előtt állok: nem remélhetem, hogy a mennyországban lássalak benneteket, hacsak meg nem tértek. Mélységesen kétlem, hogy üdvözülhettek, hacsak meg nem győztek, és át nem adjátok magatokat Istennek s egy új, jámbor életnek. Nem mondta-e az Úr: „ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát”? S ti mégis csodáljátok, hogy a lelkeseitek annyira szívósan ügyködnek értetek?

Ruth 1,16

Jn 3,3

Nem találjátok hát különösnek, hogy ilyen határozottan akarlak titeket jámborságra szorítani, és hogy Isten képmását akarom rajtatok meglátni. Soha senki nem ment be és nem is fog bemenni a mennyek országába más úton! A megtérés, amelyről beszélek, nem néhány előrehaladottabb keresztyén különleges megvalósítása – nem, hanem olyan változás, melyet minden üdvözülő lélek megél.

A nemes római mondotta volt, mikor az éhező városba gabonát szállított, s meglátta a rossz idő miatt a vízreszállástól vonakodó matrózokat: „hajózni márpedig szükséges – élni nem”. És ti mit tartotok szükségesnek? A kenyereket? A levegőt? A megtérésetek ezeknél sokkalta szükségesebb – igen, ez az egyetlen igazán szükséges dolog. Mert felesleges a birtokotok, hisz mindent eladhattok az értékes gyöngyszemért, és még így is jó vásárt csináltok. Felesleges az életetek, hisz elveszíthetitek Krisztusért, s ebből örök előnyötök származhat. Felesleges a hírnevetek, hisz gyaláztathattok Krisztus nevében, és mégis lehettek boldogok; igen, boldogabbak megbecstelenítve, mint megbecsülve. Ám a megtérésetek valóban szükséges, mert az üdvösségetek függ tőle. Ilyen fontos ügyben vajon nem kell-e végtelenül körültekintőnek lenni? Vagy újonnan születtek, vagy örökre esetek az üdvösségtől.

Most pedig részletesebben, öt módon fogom megmutatni nektek a megtérés szükségességét.

1. *Ha nem tértek meg, létetek hiábavaló.*

Nem szomorít el benneteket, hogy semmire se

vagytok jók, hogy holt teher vagytok a föld hátán, szemölcs az univerzum testén? Mert ezek vagytok hitetlenségekben, mivel nem szolgáljátok léteitek célját. Hiszen az Isten öröme születtetek. Hát nem az Úr teremtett benneteket? Mik vagytok? Emberek? Van-e értelmetek? Gondolkodjatok csak el: hogyan jöttetek létre és mi végre? Látjátok-e az isteni Mester kezenyomát a testeteken? Vajon mi végre emelte ezt az építményt? Tekintetek mennyből való lelkeitek nemes tulajdonságaira. Mi végre készítette Isten ezeket a csodákat? Azért, hogy magatoknak örömet szereztek, és hogy kielégítsétek az érzékeiteket? Vajon úgy szalajtottátok-e a lelketeket a Mindenható a világba, mint a fecskemadarakat, hogy gyűjtsenek ágakat meg sarat, építsenek fészket, neveljék fel a fiókáikat, aztán pedig szálljanak el? Ennél még a pogányok is messzebbre tekintenek. „Csodálatosan megkülönböztetett” titeket az Úr – és ti mégsem gondolkodtok el rajta, hogy miféle nemes és emelkedett szándékkal tette ezt?

Ó, ember! Pihentesd egy kissé az eszedet. Nem szomorít-e el ez a hiábavalóságnak emelt épület? Mert hiába élsz, hacsak nem az Istenért! Bizony, jobb volna nem lenned, mint nem Őérte lenned! Akarod-e szolgálni saját célodat? Bánd meg bűneidet és térj meg, mert enélkül céltalan a léted – sőt, rossz célt szolgál.

Céltalan a létetek. A hitetlen olyan, mint az értékes hangszer, melynek minden húrja hamis vagy tépott. Az Istennek kell megjavítania és fülhangolni azt az újjászületés serkentő kegyelmével, máskülönben csak üvöltés lesz minden imája,

és nem fog szépen muzsikálni az Úrnak. Természetes állapototokban olyannyira romlottak a ti erőitek és a ti képességeitek, hogy ha nem tisztultok meg holt cselekedeteitekből, akkor bizony nem szolgálhatjátok az élő Istent. Az istentelen nem cselekedhet isteni dolgokat, mert

(1) járatlan bennük. Nem jártas sem az igaz tetekben, sem az igaz beszédben. Nagy titkok rejlenek az istenfélelemnek mind a gyakorlatában, mind a tanácsaiban. Ám az újjá nem születettek nem ismerik a mennyek országának titkait. Éppolyan balgaság az írástudatlantól elvárni, hogy bármit is kibetűzzön, a zenében járatlantól azt kérni, hogy lanton játsszék, mint arra számítani, hogy az ember a maga természetes állapotában Isten szolgálatára legyen. Mert előbb Istentől tanított-nak kell lennie, imádkozni kell tanulnia, hasznosat kell tanulnia, járni kell tanulnia – máskülönben elveszett.

(2) Az istentelennek nincs elég ereje. Milyen gyenge is a szíve! Hamar kifárad. Mily fáradság is a szombatnap! Erőtlen a bűnös, bizony, meg van halva a vétkek miatt.

(3) Az istentelennek mások a szándékai – nem vágyik az Isten útjainak ismeretére. Nem ismeri, és nem akarja megismerni őket. Nem tudja, nem érti.

(4) Az istentelennek nincsenek meg a megfelelő eszközei, sem a megfelelő nyersanyagai. Épp akkora lehetetlenség szerszám nélkül márványt faragni, festék és ecset nélkül mázolni, mint a Lélek áldásai nélkül szolgálni az Urat, mért bizony azok az eszközök és az az alapanyag. Mert az alalmazkodás sem szolgálat, hanem csak hiába-

Jn 6,45

Lk 11,1

Ézs 48,17

Hós 11,3

Ez 16,30

Mal 1,13

Róm 5,6

Ef 2,5

Jób 21,14

Zsolt 82,5

való nyereszkedése a dicsőségnek, ha nem istenszeretetből fakad. Mi az imádság a szív kegye nélkül? Csak élettelen tetem. Mi a bűnvallás jámbor keserv és valódi bűnbánat nélkül? Mit ér a könnyörgésünk, ha nem lelkesíti át a szent vágy és a hit az Úrban és az Ő ígéreteiben? Mit ér a dicséretünk és a köszönetünk, ha nem istenszeretetből és az Úr irgalmáért való jámbor, szívbeli hálánkból fakad? Éppoly balgaság azt várni, hogy a fák megszólaljanak és a halottak megmozduljanak, mint hogy a hitetlen szentül és az Istennek tetsző módon szolgálja az Urat. Hiszen ha gonosz a fa, hogyan is hozhat jó gyümölcsöt?

Ha meg nem tértek, létetek rossz célt szolgál.

Jel 18,2 A hitetlen lelke tisztátalan és gyűlölséges madarak tömlőce, meszelt sír undoksággal tele, vonagló férgekkel borított szörnyű holttetem, melyből Mt 23,27 az Úr orrát facsaró bűz száll fel. Ó, micsoda rémség! Hát nem ismeritek-e el végre a változás szükségességét? Nem szomorít-e el azt látnotok, hogy az Úr templomának megszentelt aranyedényeiből Zsolt 14,3 iszákosok bálványimádással beszennyezett ivóporai lettek? Micsoda irtózáttal fogadták a zsidók, Dán 5,2,3 hogy Antiokhusz egy disznó képét tűzte a templom bejáratára – hát még az mekkora utálatukra lett volna, ha egyenesen istállót vagy disznóölt csinált volna a templomból, vagy ha a szentek szentjét Baál házává tette volna! Mert az újjá nem születettek helyzete éppen ilyen. Minden tagjuk az igaztalanságnak szerve, a Sátán szolgálója; szívük legmélye pedig a tisztátalanság gyűjtőhelye. Hogy miféle vendégeket várnak odabent, azt megállapíthatjátok abból, hogy mi jön ki onnan, „mert a

szívbeli származnak a gonosz gondolatok, gyilkosságok, házasságtörések, paráznaságok, lopások, hamis tanúbizonyosságok, káromlások”. Bizony, ez Mt 15,19 a sötét sereglét azt jelzi, hogy a pokol van odabent.

Ó, szörnyű romlás! Elviselhetetlen látnom az égből született lelkeknek e hitványsághoz való lealacsonyodását, látnom, amint Isten legdicsőbb teremtménye, főműve, az alsóbb világ ura moslékot rág, mint a tékozló fiú! Ó, micsoda siralom! Akik pompás étkeket ettek, most nyomorultul, elhagyatva ülnek az utcán! Sion drága fiai, kik becsebbek voltak a színaranynál, már csak annyit érnek, mint a cserépedények! S kik bíborban neveltetek, most a szemétdombot ölelgetik! És mondjátok, nincs-e sokkal nagyobb ijedelmetekre, hogy az egyetlen lény, aki halhatatlan ez alsóbb világban, aki Isten bélyegét hordozza magán, az örömtelenség edényévé lett, melyet a legmocskosabb módon használnak? Ó, tűrhetetlen alávalóság! Inkább törne szét ezer kis darabra, minthogy továbbra is ilyen gyalázatban használtassék!

JSir 4,2.5

2. Nem csak az ember, hanem az egész látható teremtett világ hiábavaló, ha meg nem tértek. Az Úr az összes látható földi és égi teremtményt az ember szolgálatára alkotta, az embert pedig a többiek szószólójául. Ő a világ nyelve – ő beszél a testrészek nevében. Mert a többi lény nem képes Mesterét dicsérni, csak néma jelekkel üzen az embernek, hogy szóljon helyette. Mintha az ember volna a teremtés főpapja, kinek az a dolga, hogy társainak hálaáldozatát bemutassa. Az Úr szívesen veszi a teremtmények hódolatát. Összes alkotása

az embernek hódol, az ő kezébe rója le adóját. Ezért, ha az ember hamis, hitetlen, önző, akkor megrabolja az Urat, és nem juttatja el hozzá teremtményei dicséretét.

Mily szörnyőség végiggondolni, hogy az Isten ilyen végtelen erővel, bölcsességgel és jósággal ilyen szépséges világot épített – és mindhiába! Mert bűnössé lett az ember, és megrabolja, megrontja az Úr dicsőségét! Gondoljátok csak meg: míg hitetlenségben éltek, hiába szolgálnak titeket a teremtmények. Hiába táplál az ételek. Hiába világít a Napotok. Hiába melegítenek a ruháitok. Hiába hordoz a jószágotok. Egyszóval, a teremtés fáradságos és szüntelen robotja csak hiábavalóság. Mind feleslegesen munkálkodnak a teremtmények, kik tiértetek küszködnek és erejüket, melylyel Mesterüket kell szolgálniuk – néktek ajánlják. „Az egész teremtett világ egyetemben nyög és fohászkodik” a hitetlenek rontása miatt, mert azok mindent a saját kényük-kedvük szerint torzítanak el, ellentmondva még evilági küldetésüknek is.

3. *Ha meg nem tértek, vallásosságotok is hiábavaló.* Hiábavalók a vallásos cselekedetek – sem Istennek nem kedvesek, sem a lelkeiteket nem mentik meg, pedig hát ez a vallás célja. Bármilyen tetszős is legyen a szolgálatotok, Isten nem leli örömet benne. Hát nem elborzasztó annak az embernek az esete, akinek az áldozata öldöklés, és utálatosság a könyörgése? Sokan, ha megintetnek, javulni próbálnak, és azt hiszik, hogy néhány imával és egy kis alamizsnával mindent helyrehozhat-

nak, de bizony mondom, ha a szíveitek meg nem szenteltetnek, a cselekedeteitek is mind hiábavalók. Milyen alapos volt Jéhu! És mégis megtagadtatott, mert a szíve nem volt egyenes. Milyen feddhetetlen volt Pál! És mégis, míg hitetlenül élt, minden tette hiábavaló volt. Sokan hiszik, hogy ha nem mulasztották el az istentiszteletet, már eleget tettek, és mégis készek arra, hogy Istent megalázzák, mint valamely adósukat, mert megszenteletlenek a lelkeik és hiábavalók a tetteik.

Ó, te lélek, csak azt ne hidd, hogy mikor nyomasztanak a bűneid, egy kevéske imádság és némi szerényke változtatás megbékélheti irántad az Urat. A szívnél kell kezdeni. Mert ha a szíved nem újul meg, akkor bizony csak annyira fogod megőrvendeztetni Őt, mint az olyan ember, aki először mélységesen megsért, aztán pedig a legundokabb módon akar kiengesztelni, vagy sárba hempergőzik, s utána azt hiszi, hogy maszatos öléléseivel kibékíthet.

Milyen keserves is a tűzben küszködni! Még a poéták se tudnának kegyetlenebb poklot kifundálni annál, mint ami a szerencsétlen Szisziüphosz sorsa: hogy sziklát görgessen fel a hegytetőre, de mivel az mindig legurul, neki szüntelenül újra kell kezdenie a robotot. Isten legfélelmetesebb evilági ítélete ez: hogy házat építesz, de nem laksz benne; ültetsz, de be nem takarítasz és fáradságos szerzeményedet idegen nép emészti fel. Fáj, hogy hiába küzdesz, hiába alkotsz, hiába dolgozol? Hát még az mennyire fájdalmas, ha a vallásosságod hiábavaló, ha fölöslegesen imádkozol, értelmetlenül

2Kir 10

Hós 1,4

Fil 3,6.7

Róm 8,22

Róm 8,8

1Kor 13,2.3

Ézs 1,14

Mal 1,10

Ézs 66,3

Péld 28,9

5Móz

28,30.33

böjtölsz, és hiába hallgatód az Igét! Örökös kín és vesztesség az. Bizony mondom, hogy meg ne csalassatok: ha megmaradtok bűnös állapotokban, hiába terjesztitek majd ki a kezetekeket, Isten elfogja rejteni a szemét előletek, s ha meg is sokasítjátok az imádságot, nem fogja meghallgatni. Ha a kontár segíteni próbál, de ezzel inkább elrontja a művüneteket, nem illetjük hálával. Istent is a megfelelő módon kell magasztalni. Ha a szolgálók munkája nem felel meg a rendelkezésünknek, korbács jár neki és nem dicséret. Istenért az Ő akarata szerint kell munkálkodni, máskülönben nem lesz megelégedve. És nem lehet másképp, csakis megszentelt szívvel!

4. *Ha igazán meg nem tértek, a reményetek is hiábavaló.*

Jób 8,13 „A képmutatónak a reménysége is elvész”, „utálja az Úr a te bizodalmasaidat”.

Jer 2,36

(1) Hiába reménylitek a vigasztalást. Nem a biztonságokért, hanem a vigaszért is szükséges, hogy megtérjetekek. Anélkül nem ismeritek meg a békességet. Az Úr félelme nélkül nem ismerhettek meg a Szentlélek vigasztalását. Csak az Ő népének és kegyeltjeinek szól békességet az Úr. Ha hamis békességben továbbra is megmaradtok bűneitekben, akkor az nem az Isten szava szerint lesz, hanem kitalálhatjátok, hogy kinek a szava szerint. A bűn betegség, méghozzá a legrosszabb fajtából való, poklosság a fejen, ragály a szívben, a csontok megtörése – megszúr, megsebez, meggyötör. Annyi reménye van a bűnösnek a vigaszra, mint enyhülésre annak, akiben épp tombol a be-

tegség, vagy mint annak, kinek kificamodott az összes tagja.

Ó, nyomorult az az ember, kinek már csak a halálos kórság ad nyugodalmat. Szenved, de azt mondja, jól érzi magát; ott a halál árnyéka az arcán, de ő még mindig a saját ügyei után járkal, pedig a következő lépése már a sírba vezet. A hitetlenek sokszor nem látják meg a bajt, egészségesnek hiszik magukat, és nem fordulnak orvoshoz – ám ez éppen súlyos állapotokról tanúskodik.

A bűn természete szerint megzavarja és megbetegíti a lelket. Micsoda örökös vihar tombol a megelégitetlen lélekben! Micsoda rontás a nemtörődömség! Micsoda láza az elmének a szenvedély! Micsoda tüsszel égeti a csontokat a kéj! És mi más a büszkeség, mint halálos vízkór, s a mohóság, mint olthatatlan, tűrhetetlen szomj? Mi más a rosszakarat és az irigység, mint a szív mérge? A lelki restség az elme skorbutja, a nemtörődömség pedig halálos mélakór. Hát hogyan is vigasztalódhatnak meg azok, akik ennyi betegségben szenvednek? De a megtérés kegyelme orvosság, könnyít a lelken, és szilárd, biztos, örök békét nyújt neki. „A te törvényeid kedvelőinek nagy békességük van és nincs bántódásuk.” A bölcsesség útjain várja őket a gyönyör és a béke. Dávidnak százszorta több öröme telt az Igében, mint az udvartartásában. Nem nyugodhat meg a lelkiismeret, míg meg nem tisztul. Átkozott a béke, mely bűn által tartatik fenn. Mert mindennél rettenetesebb ez a két béke: a béke a bűnnel és a béke a bűnben.

(2) Hiába reménylitek az üdvösséget. Ez a reményetek sérti a legjobban az Urat, s számotokra

Zsolt 119,165

Péld 3,17

Zsolt

119,103.127

Zsid 10,22

5Móz,29,19.20

is ez a legkárosabb. Mert halálos, kétségbeejtő és istenkáromló.

Jób 18,14; 8,15 Halálos – eltűnik sátratokból a ti bátorságotok, Isten irtja ki gyökerestől-ágastól, és a félelmek királyának színe elé kerültek; házatokra támaszkodtok, de az nem áll meg és rátok omlik.

Jób 27,8 Kétségbeejtő – micsoda reménysége lehet a képmutatónak, ha az Isten elragadja az ő lelkét? Akkor örökre vége a reményeinek. Vége az igaz reményének is, de ez nem pusztító, hanem kiteljesítő vég. Termést hoznak az ő reményei, míg másokéi temetést. Az istenes ember így szól halálában: „ez a vége”. Az istentelen pedig így: „ez a vég”, és siránkozik saját magáért, mint valaha – tévedésből – Jób, mondván: „Megronta köröskörül, hogy elvessek, és reménységemet, mint a fát, letördelél.” „Az igaznak pedig halála idején is reménysége van.” Mert mikor az igaznak földi természetű haldoklik, élnek az ő reményei, és mikor a teste ellankad, virágozik a reménye, mert élő az, míg a többieké halálos, igen, kárhózas és elveszejtő remény. „Mikor meghal az istentelen ember, elvész az ő reménysége; a bűnösök várákozása is elvész.” Szétfoszlik bizakodásuk, olyan lesz, mint a pók bendőjéből előgyűrűző pókháló, amit aztán szertetép a halál, és ezzel örökre véget vet minden bizodalomnak. „De a gonoszok szeméi elpednek, menedékük eltűnik előlük, és reménységük: a lélek kilehelése!” A gonoszok két kézzel ragaszkodnak hívságos reményükhöz, szorítják, szorongatják, el nem eresztik, míg a halál le nem fessegeti róla az ujjait. Mi akkor már nem győzhajtuk meg őket arról, hogy reményük csak hiú

Jób 19,10

Péld 14,32

Péld 11,7

Jób 8,14

Jób 11,20

ábránd – a halál és Isten ítélete fogja kijózanítani őket. Mikor a halál nyilat májatókba lövi, összerontja a lelkeiteket és a reményeiteket. A hitetleneknek csak ebben az egy életben él a reményük, ezért ők a legnyomorultabbak. A halál aztán beletaszítja őket a szüntelen kétségbeesés örvényébe.

Istenkáromló – mert ha azt reméljük, hogy hitetlenül is üdvözülhetünk, akkor tulajdonképpen abba vetjük reményeinket, hogy Isten hazugnak fog bizonyulni. Mert megmondta Ő, hogy bármilyen kegyes és együttérző is legyen, nem fogja üdvözíteni azt, aki kitart a tudatlanság és az igaztalanság ösvényén. Egyszóval: bármik vagytok, bármit tesztek, semmi se segítheti elő az üdvözüléseket, csak ha újjászülettek. Bizony, ha azt mondjuk, hogy „kegyelmes az Úr, és üdvözít hitetlengként is”, az olyan, mintha így szólnánk: „reméljük, hogy az Úr nem úgy cselekszik, mint ahogy mondja”. Ne csűrjük-csavarjuk az Isten tulajdonságait, Ő irgalmát megdicsőíti, de nem igazsága rovására – örök bánatára ezt fogja felfedezni az öntelt bűnös is.

Ellenvetés: De hát Krisztusban a reményünk, Istenben a bizodalomunk, így hát nem kételkedünk abban, hogy megváltatunk.

Válasz: Nem Krisztusban, hanem Krisztus ellenére van a ti reményetek. Ha azt várjátok, hogy újjászületés nélkül meglássátok az Isten országát, és hogy örök életre vigyen titeket a széles út, akkor tulajdonképpen azt akarjátok, hogy kiderüljön: Krisztus hamis próféta volt. Mert Dávid mentsége ez: „a te igédben van az én reménységem”. Ám a hitetlenek reménye épp az Ige elle-

Zsolt 119,81

nére él. Ha megmutatjátok nekem, hogy hol beszél Krisztus – akár egyetlen szóval is – az Ő szolgalatát tudatlanul és istentelen közönyből megtagadók üdvösségéről, akkor én abban a pillanatban felhagyok a bizodalmatok vitatásával.

Mik 3,11 Isten az effajta reményt irtózással utasítja el. Akiket elítélt a próféta, továbbra is ragaszkodtak bűneikhez s „mégis az Úrra támaszkodnak”. De az Úr nem lesz a bűnösök támasza, és elfordul azoktól az önteltektől, akik, noha a maguk tisztátalan útját járják, mégis ráakaszkodnak Izrael Istenére. Ezeket Ő úgy söpri le magáról, mint mi a vadrózsa tüskés ágát, ha a köpenyünkbe akad.

Jn 3,3 Ha ér valamit is a reményetek, akkor megtisztít bűneitektől, de átkozott legyen, ha bűnös mivoltokban nyugtat benneteket meg.

Ellenvetés: Akkor hát kétségbeesésbe akarsz taszítani?

Válasz: Attól esetek kétségbe, ha netán jelenlegi állapotokban, vagyis hitetlenül bemehettek a mennyek országába. Attól esetek kétségbe, hogy talán megszeneteletlenül láthatjátok meg Isten arcát. De semmiképpen sem szabad kétségbeesnetek, ha bűnbánatokon és megtéréseteken ott találjátok a kegyelmet, ha Isten útjára tértetek.

5. *Ha meg nem tértek, minden, amit Krisztus tett és szenvedett, hiábavalónak bizonyul a ti számotokra, és semmi módon nem fog az üdvösségre segíteni. Sokan arra alapozzák hamis bizodalmutukat, hogy Krisztus a bűnösökért halt meg. Valóban – de nem azért, hogy a megrögzött és meg nem térő bű-*

nösöket üdvözítse. Egy kitűnő lelkész mindig ugyanazt a két kérdést tette fel, mikor négyszemközt beszélt a hívekkel. Mit tett érted Krisztus? Mit munkált benned Krisztus? Mert a Lélek segítése nélkül nem élvezhetjük a megváltás üdvözítő előnyeit az újjászületésben. Az Úrra mondom, még Krisztus sem menthet meg benneteket, ha meg nem változtok.

(1) Az emberek bűnös állapotban való üdvözítése ellenkezik a Jézus megbízatásával. A Közbenjáró az Atya parancsolatából és akaratából, az Ő nevében cselekszik. Mindent neki adott át az Úr, átruházta rá dicsőségét és választottjai üdvösségét. És Krisztus számot ad az Atyának mindkét megbízatásáról, mielőtt elhagyná e világot. Ám ha megmentené a bűnös lelkeket, meghiúsítaná az Atya szándékait, elhomályosítaná dicsőségét, szembeszegülne akaratával és tulajdonságaival.

Szembeszegülne az Atya tanácsvégzésével, márpedig Ő azt rendelte, hogy a Lélek szentelésében választassék az üdvösségre az ember. Azért választatik, hogy szent legyen. Bűnbocsánatra és életre vannak választva a Lélek szentelésében. Ha lehetséges volna eltörölnötök az Úr változhatatlan bölcsességű törvényeit, s megrontanotok azt, ki az Ő nevében jár el, akkor bizony jelen állapotokban is üdvözülhetnétek. Az, ki bűnös mivolta ellenére az üdvözülését várja, tulajdonképpen abban bízik, hogy Jézus hamis közbenjárónak bizonyul. Nem bizonyult annak és nem is fog egyetlen lelket sem üdvözíteni, csak akit az Atya kiválasztott és neki adott, és kit hozzá vont a hatékony elhívás által. Biztosak lehettek benne, hogy Krisztus sen-

Jn 10,18.36;

6,38.40

Mt 11,27

Jn 17,2

Jn 17

2Thessz 2,13

Ef 1,4

1Pt 1,2

Jn 6,37.44

kit nem fog az Atya akaratával ellenkező módon üdvözíteni.

Mert ha így cselekedne, szembeszegülne az Atya tulajdonságaival.

Az igazságával: Isten ítéletének igazságossága abban áll, hogy mindenki azt kapja, ami megilleti. Ám hogyan is beszélhetnénk mennyei igazságszolgáltatásról, ha úgy volna, hogy a testnek vetnek, ám a Léleknek aratnak öröklétet; ha a bűnösök is a hívek érdemei alapján részesülnének az üdvösségben?

A szentségével: Ha az Úr nemcsak hogy üdvözítené a bűnösöket, hanem éppenséggel bűnös állapotukban üdvözítené őket, akkor az Ő tiszta és megingathatatlan szentsége torzulna el. Akik nincsenek megszentelődve, az Ő szemében rosszabbak a disznónál vagy a viperánál. Hogy ezek vele lakozzanak, az az isteni természet végtelen makulátlanságának legirtózatosabb megsértése lenne. Ezek meg nem állhatnak az Ő ítéleteiben, és nem viselik el az Ő jelenlétét. Még Dávid, Isten szent embere sem tudta megtűrni őket a házában, és utálta még a látásukat is – akkor pedig hogyan várhatnánk magától Istentől ugyanezt? Ha úgy emelné magához az embereket, mint ahogy vannak, a sárból a mennybe, akkor olybá tünne, mintha nem lenne idegen Tőle a bűn, mintha nem is utálná annyira, mint ahogy az írva van. És akkor úgy tünne, mintha az Úr nem is különbözne az emberektől, mintha közülük való lenne – s valóban, némely bűnös erre következtetett az Ő végtelen türelme láttán.

Zsolt 101,3,7

Zsolt 50,21

Az igazságszeretetével: Mert megmondta az Úr,

hogy felgerjed az Ő haragja az ellen, ki így szól: „Békességem lesz nékem, ha a szívem gondolata szerint járok is...” Azt is megmondta, hogy csak az fog irgalmasságot nyerni, ki megvallja és elhagyja bűneit; s hogy aki felmegy az Ő szent hegyére, annak ártatlan kezűnek és tiszta szívűnek kell lennie. Miféle igaza lenne az Úrnak, ha mindezen dolgok ellenére üdvözítené a meg nem tért hitetleneket is? Ó, örökre elveszett a bűnös, ki nem átallja remélni, hogy Krisztus hazugsággá fogja tenni az Atyát, és semmissé fogja nyilvánítani szavait, csakhogy az ő megátalkodott lelke megváltassék!

5Móz

29,19,20

Péld 28,13

Zsolt 24,3,4

A bölcsességével: Hisz nem fogja legkegyesebb irgalmát olyanokra pazarolni, kik azt nem is tudják értékelni, és nem is készek rá.

Nem tudják értékelni: A hitetlen bűnös alulfizeti az Úr drága üdvét. Krisztust csak annyira tartja, mint az egészséges ember az orvost. Nem becsüli a balzsamát, sem a gyógykezelését; megtagadja lábával. Vajon bölcs dolog-e olyanoknak ajándékozni a bűnbocsánatot s az életet, kik még köszönetet se fognak mondani érte? Hiszen az Úr megtiltotta nekünk, hogy azt, ami szent, az ebeknek adjuk, és hogy gyöngyeit a disznók elé vessük – akkor pedig hogyan várhatnánk ezt éppen Őtőle, mikor azok a bestiák csak arra képesek, hogy elene forduljanak és megszagassák? Akkor aztán igazán semmibe lenne véve az irgalom. A bölcsesség úgy parancsolja, hogy az élet Istenhez méltó módon adassék, az Úr dicsőségére és az ember boldogulására. Méltatlan lenne az Úrhoz, ha azok kapnák az Ő válogatott javait, kik több örömet

lelnek a bűnben, mint a mennyei örömben, amelyet Ő kínál. Hová lenne a magasztalás és az Atya dicsősége, ha olyanokra fecsérelné kegyelmét, kik nem méltók rá, s nem is keresik.

Nem illik a hitetlenekhez az Úr irgalma. Mert abban áll az Ő bölcsessége, hogy összekapcsolja az összeillőket: a kezdetet és a véget, a szándékot és a képességet, az ajándék értékét és a megajándékozott értékelését. Ám ha a hitetlen bűnös bekerül a mennyek országába, ott éppolyan kínosan érzi magát, mint a barom egy csinos szobában a bölcsek társaságában – pedig sokkal kellemesebb lenne neki a mezőn legelésznie a társaival. Mert hát mit is kezdhette a mennyországban a szentségtelen? Nem elégedne meg semmivel, mivel nem való oda. Mert nem illik hozzá a hely: más az ő életeleme; olyan az égben, mint a szárazra vett hal. A társaság sem illik hozzá: mert mi közösége van a világosságnak a sötétséggel, a romlásnak a tökélyel, az aljasságnak és a bűnnek a dicsőséggel és az örökléttel? Nem illik hozzá a szolgálat sem: a mennyei himnuszokra nem áll rá a szája, és nem élvezi őket a füle. Elbűvölhetnétek-e zenével a szamarat? Odataszógnátok-e az orgonához, hogy zenéljen, kívánnátok-e, hogy tartsa az ütemet a zengő kórossal? Még ha lenne is tehetsége, akkor se lenne kedve hozzá – így hát örömet se lelne benne. Terítsetek asztalt a sorvadozó betegnek, kínáljátok mindenféle ízes falattal – meglátjátok, sértésnek fogja venni. Bizony, annak a nyomorultnak, ki a prédikációt hosszúnak, a szombatnapot pedig fáradságosnak érzi, végtelen kínszenvedést jelentene az örökké tartó Sabbath!

A változhatatlanságával, más szóval, a mindentudásával és a mindenhatóságával. Mert az az égrendelése és az íratik a mennybéli végzésben, hogy csak a tiszta szívűek láthatják meg az Urat. Na most, ha Krisztus hitetleneket vinne fel az égbe, akkor az vagy az Atya tudta nélkül történne, s akkor mivé lenne az isteni mindentudás, vagy az Atya akarata ellenére történne, és akkor hová tűnne az isteni mindenhatóság.

Mt 5,8

Bűnös lélek, hát továbbra sem adod fel a csalfa reményt, hogy ebben az állapotodban üdvözülsz? Bildád azt mondta: „Teéretted vajon elhagyattatik-e a föld és felszakasztatik-e a kőszikla helyéről?” Én továbbmegyek ennél. Vajon félrehajítasanak-e teérted az égi törvények? Vajon kiforduljanak-e miattad helyükről a világ örökbíró alapjai? Kitalja-e miattad Krisztus az Atya mindenlátó szemét és lecsapja-e örök hatalmának karját? Megszegessék-e a szent törvény, és bemocskoltassék-e az isteni fényesség? Ó, micsoda lehetetlen, elképesztő és istentelen elbizakodottság ez! Ha bűnös állapototokban várjátok az üdvösséget, akkor bűnbe rántjátok magát a Megváltót is, és ezzel többet ártotok végtelen fenségének, mint az összes gonosz a földön és az összes ördög a pokolban – hagyjatok hát fel végre ezzel az istentelen reménnyel!

Jób 28,4

(2) A bűnös állapotban való üdvözítés Krisztus Igéje ellen való. Ne mondjuk: „Kicsoda megy föl a mennybe? (azaz, hogy Krisztust aláhozza;) Avagy: Kicsoda száll le a mélységbe? (azaz, hogy Krisztust a halálból felhozza.) Közel hozzánk a beszéd.” Beleegyeztek-e abba, hogy Krisztus saját szavai zárják a vitát: „Bizony mondom néktek, ha

Róm 10,6-8

meg nem tértek és olyanok nem lesztek, mint a kis gyermekek, semmiképpen nem mentek be a mennyeknek országába.” „Szükség néktek újonnan születnetek.” „Ha meg nem moslak téged, semmi közöd nincs énhozzám.” „Ha meg nem tértek, mindnyájan elvesztek.” Jézus egyetlen szava is elegendő lenne, de Ő mégis milyen gyakran és állhatatosan ismétli: „Bizony, bizony mondom néked, ha valaki újonnan nem születik, nem láthatja az Isten országát.” Nemcsak hangsúlyozza, hanem be is bizonyítja a hús és a bűn rabságából való újjászületés szükségét, mert első születése után az ember éppolyan elégtelen a menny számára, mint a barom arra, hogy a királyi termekbe lépjen. S ti még Krisztus szava ellenére is ragaszkodtok önhitt bizodalmatokhoz? Azt várjátok, hogy országának törvénye és igazsága ellenére cselekedjék?

(3) A bűnös állapotban való üdvözítés Krisztus esküvése ellen való. Mert Ő esküre emelte a kezét az Égben és megfogadta, hogy a hitetlenek és a tudatlanok (mármint akik nem ismerik, és nem tartják be rendeléseit) nem mennek be az Ő nyugalmába. Ó, te bűnös lélek, hát miért nem veszed Őt komolyan? Esküvéssel köttetett, és vérrel pecsételtetett meg a szövetség – de ha te megszentetlenül is üdvözülsz, akkor el kell hogy töröltessék az egész, és új út kell hogy vezessen a Paradicsomba. Isten a végsőkig elment az emberrel, és már annyira leereszkedett, amennyire csak tudott. S a hitetlen csak akkor üdvözülhet, ha új szövetség köttetik és ha megváltozik az Evangélium, mely pedig örökre íratott, irtóztató komoly-

sággal. Hát nem tébolydába való, aki mégis mind-ezek ellenére bízik?

(4) A bűnös állapotban való üdvözülés Krisztus méltósága ellen való. Az Úr egyszerre szereti a bűnöst, és gyűlöli a bűnt. Álljon hát el a hamisságtól, és tagadja meg az hitelenséget az, ki a Krisztus nevét vallja. S tisztuljon meg, ki élete reményét Jézusba helyezte, mert egyébként maga Krisztus is a bűn barátjának tűnne. Jézus tudatta az egész világgal, hogy noha megbocsájtja a bűnt, nem védelmezi azt. Ha Dávid ekképp szólt: „Távozzatok tőlem mind, ti bűnt cselekedők”, mert „Nem lakozik az én házamban, aki csalárdságot mível”, akkor nem várhatjuk-e még inkább ugyanezt Krisztustól? Méltó volna-e az Ő dicsőségéhez, ha ebek tanyáznának az asztalánál, disznók lakoznának a gyermekeivel, és ha Ábrahám kebelén kigyók fészkelnének?

(5) A bűnös állapotban való üdvözülés Krisztus tisztsége ellen való. Az Isten Fejedelemmé és Megváltóvá emelte Őt jobbival – Jézus tehát ennek ellenére cselekedne, ha üdvözítené a bűnöst. A király dolga, hogy elrettentse a gonosztevőket, és megjutalmazza az igazakat. „Isten szolgálja, bosszúálló a haragra annak, aki gonoszt cselekszik.” Ha kedvelné az istenteleneket, s ha azokat emelné a királyságába, akik nem kívánják az Ő uralkodását, akkor az a tisztsége ellen való lenne. Azért uralkodik, hogy az ellenfeleit lábával letiporja. Ha a keblére ölelné őket, akkor meghíúsítaná saját királyi hatalmának céljait, mert a király az, ki a választottak szívében uralkodik, és a paráznságon győzedelmeskedik. Melyik király fogadná

2Tim 2,19

Tit 2,12

1Jn 3,3

Zsolt 6,9

Zsolt 101,7

ApCsel 5,31

Róm 13,4

Zsolt 45,6;

110,2

vendégül udvarába a pártütőket? Nem árulná-e el így az egész országát, kormányzását, életét? Krisztus a király, őt illeti meg a tisztelet, hódolat és tértet hajtás. Ha természet szerinti ellenséges mivoltukban üdvözítené az embereket, akkor elhomályosulna a szentsége, elveszne a hatalma, megáláztatna a kormányzása és elfecséreltetne drágán szerzett joga.

Nem volna sem fejedelem, sem Megváltó, ha így cselekedne, mert az Ő szabadítása lelki. Azért nevezik Jézusnak, mert Ő szabadítja meg népét a bűntől. S ha a bűnben szabadítana meg minket, akkor nem lenne a neve sem Jézus, sem a mi Urunk. Tökéletlenül végezné a Megváltó munkáját, ha nem a bűntől, hanem a bűnhődéstől mentené meg az embereket. Ő a Szabadító, aki elfordítja Jákobtól a gonoszságokat, megáldja az embereket megtérítvén őket bűneikből, és eltörli a hamisságot. Ezért, ha a meg nem térteket üdvözítené, saját terveit húzná keresztbe, és hiábavalóvá tenné tisztségeit.

Kelj hát fel, térj magadhoz, ébredj, megrögzött bűnös lélek, különben felfal saját romlottságod. Szólj, miként a poklosok: ha itt maradunk, itt halunk meg. Bizony, nem az a valószínű, hogy kikerültetek a pokolból, hanem inkább az, hogy hamarost bekerültök oda, hacsak bűneiteket megbánva meg nem tértek. Csak ez a menekvés egyetlen útja. Kelj fel, rest, hagyd a kifogásokat! Meddig alszol még, meddig szunyókálsz? Olyan leszel, mint aki a tenger közepén fekszik, vagy az árbocfának tetején? Nincs egyéb orvosság – vagy megterpsz, vagy megégsz. Változtass az állapotodon,

mert különben a legrosszabb mellett tartasz ki. Ha szereted az életedet, kelj fel és jöjj. Látom, amint a Jézus Urunk szelíd erőszakkal rád teszi kegyelmes kezeit, s siettet, miként Lótót az angyal: „...sürgetik vala az angyalok Lótót, mondván: Kelj fel, (...) hogy el ne vessz a városnak bűne miatt. Mikor pedig késedelmeskedék, megragadák a férfiak az ő kezét (...) az Úrnak iránta való irgalmából, és kivivék őt: és ott hagyák a városon kívül. És lőn mikor kivivék őket, monda az egyik: Mentsd meg a te életedet, hátra ne tekints, és meg ne állj a környéken; a hegyre menekülj, hogy el ne vessz.”

1Móz
19,15–17

Ő, hiszen akarattal mentek a pusztulásba, ha ragaszkodtok bűnös állapototokhoz! De azt egyiketek se mondhatja, hogy nem volt része figyelmeztetésben. És én még most se hagylak magatokra titeket. Nem elég, hogy elébetek adtam a saját lelkemet. Hát menjek el dolgomat bevégeztenül hagyva? S egyikőtök se kel föl, hogy kövessen engem? Hát a levegőbe beszéltem? A fületlen viperát szórakoztattam szavaimmal, az óceánt csitítottam érveimmel? Fákhoz, sziklákhöz beszélek, vagy emberekhez? Sírokhoz, szobrokhoz, vagy élőkhöz? Ha emberek vagytok, és nem érzéketlen tuskók, akkor gondoljátok meg, hogy mi felé tartotok. Ha megvan az emberhez méltó eszetek, akkor ne rohanjatok a lángok közé, ne hulljatok be nyitott szemmel a pokol mélységeibe, hanem álljatok meg, és gondolkodjatok, és hátrózzátok el végre magatokat a megtérésre! Emberek vagytok-e valóban? És mégis egyenest a sötét verem felé futtok? Pedig még az értelmetlen barmokat se lehet odaeröltetni! És még ti mond-

játok magatokról, hogy értelemmel vagytok felhúzóva? S mégis a pokollal és a halállal kacérkodtok s a Mindenható bosszújával? Az ember abban különbözik az oktalan állattól, hogy előrelátóan gondoskodik jövőjéről. Ti pedig a figyelmeztetések ellenére is az örökös kínok felé rohantok. Mutassátok meg végre, hogy emberek vagytok, és hagyjátok, hogy a helyes útra térítsen titeket a jobbak eszetei.

Ézs 45,9

Jób 9,4

1Sám 15,29

Vajon értelmes dolog-e Alkotótokkal perbe szállnotok, szembeszegülnötök az Ő szavával? Izraelnek erőssége nem hazudik! Vajon értelmes dolog-e, hogy egy értelemmel bíró lény élete céljának ellentmondva éljen? Vajon értelmes dolog-e, hogy az egyetlen teremtmény, ki képes megismerni Ura akaratát, és meg tudja Őt dicsőíteni, mégis tudatlanul éljen, és ne legyen Teremtője szolgálatára, hanem inkább ellene forduljon és mérges nyálát arcába köpje? Halljátok, ó, egek és hald, ó, föld: vajon ez-e az értelem? – hogy az ember, kit Isten táplált és fölnevelt, végül pártütővé legyen? A lelkekben keressétek a választ. Vajon értelmesen cselekednek-e a csipkerózsa tüskés ágai, mikor a lángnyelvek ellen hadba vonulnak? Vajon megvívjon-e a cserépdarabka Mesterével? Azt mondjátok: ez bizony értelmetlenség – vagy legalábbis ilyenkor elhomályosul az értelem ragyogó tekintete. S ha ez értelmetlenség, akkor az se értelmes, hogy változatlanul bűnben éljete! Mert abban rejlik az értelem, ha megbánjátok a bűneiteket, és megtértek.

Mit mondjak még? Minden erőmet e vitába ölöm. Bárcsak rám hallgatnátok, és új útra térné-

tek! Hát nem tisztultok meg? Mikor, mikor lesztek végre tiszták? Olvasóm, ülj le, és jól rágd meg az érveimet, és számolj: nem kell-e megtérned? Gondolkodjunk együtt. Jó-e itt lenned? Jó-e megtudnod, hogy annyira irgalmas-e az Úr, mint amilyen a szava? Vagy az-e a jó, ha megkeményítéd magad önhitt bizodalomban, gondolván, hogy minden a legnagyobb rendjén van, noha szentségtelenül élsz?

Jaj az ilyen bűnösöknek! Miért kell százával elpusztulniuk? Mely járatlan úton induljak el hozzájuk? „Mit cselekedjem egyebet az én népem leánya miatt?”

Jer 9,7

„Ó, én Uram, segíts. Hagyjam-e el őket? Ha ők nem nallgatnak rám, akkor legalább te hallgass meg engem. Bárcsak a te színed előtt élnének! Mentse meg őket, Uram, különben elvesznek. Szétveti a fájdalom a szívem, ha azt látom, hogy lángol a házuk, míg ők ágyukban alszanak; és megindul az én lelkem, mikor belezuhannak az örökös kárhozatba. Induljon meg a szíved, Uram, és mentse ki őket a lángokból. Jelenítsd meg szenteséges hatalmadat, és minden be lesz végezve.”

A hitetlenek jegyei

Míg csupán általános megjegyzésekre szorítkozunk, nem lesz túlságosan termékeny a törekvésünk – ami igazán hathatós, az bizony a kézitusa! Dávid sem eszmél fel a próféta homályos példázataira, s Nátánnak ezért így egyenest kell szólnia hozzá: „Te vagy az az ember!” Kevesen tagadják meg beszédükben az újjászületés fontosságát, de sokan élnek abban az öncsaló hitben, hogy a munkát nem most kell elvégezniük. S mivel mentesnek tudják magukat attól az otromba hazugságtól, mely a vallás álorcáját csak mások megcsalására s a gonosz tervek eltakarására ölti fel, bíznak öszinteségükben, ezért nem is sejtik, hogy mennyire közel kerültek a legfélelmetesebb képmutatáshoz: ahhoz, amidőn az ember a saját lelkét csalja meg. Oly páratlan a szív csalárdsága s oly könnyen elhatalmasodik az emberen önmaga megtévesztésének halálos kórsága, hogy már nem is tudom: a gyógyítói feladatom fontosságát vagy nehézségét tartsam-e többre? Jaj a hitetlenek – a helyes útra

2Sám 12,7

kell vezetnünk őt, különben elpusztul! De miképpen cselekedjünk?

„Segíts, mindent bevilágító fény! Fedje fel éles szemed az öncsalók ingatag alapját! Vezess, Uram, miként a prófétát, vigyél a bálványok kamráiba, törd át a bűnösök szívének falát, és hozd ki a fényre a szemünk elől sötétbe rejtező utálatosságait! Járjon előttem angyalod, miként Péter előtt, és nyissa meg a szívek összes termét – táruljanak fel önként még a vaskapuk is! S ahogy Jonathánnak, ki amint megízlelte a lépesmézet, felvidulának az ő szemei, úgy add meg nekem is, Uram, hogy mikor a bűnös lelkek, kikkel dolgom vagyom, tekintetüket e lapokra vetik, megvilágosodjék az ő elméjük és felébredjen a lelkiismeretük – s lássanak végre a szemükkel, halljanak a fülükkel és térjenek meg, hogy te meggyógyíthasd őket!”

Le kell szögeznünk, mielőtt továbbhaladnánk, hogy sokan vannak, kik szívüket és állapotukat helyénvalónak gondolják, noha hamisságban élnek. Halljátok hát az Úr igazságát: hiszen már Laodícea kapcsán is megmondta, hogy nyomorultak, nyavalyások, szegények, vakok és mezítelenek – és még csak nem is tudják! Azt hiszik, hogy gazdagok és dicsőségben dúskálnak. „Van nemzetiség, aki a maga szemei előtt tiszta, pedig az ő rútságából ki nem tisztított.” Hisz Pál is szilárd meggyőződésben élt maga felől, pedig megtéretlen volt! Így hát a meggyőződés sosem szolgál elegendő bizonyosságául a megtérésnek. Bizony mondom, nem elég a pusztá meggyőződés!

De gyertek immár közelebb. Mint ahogy az

Jel 3,17

Péld 30,12

Róm 7,9

Antikrisztus követőiről is írva van, ugyanúgy némely hitetlen is nyíltan a homlokán hordozza az istentelenség jegyeit, némely pedig lopva a kezén viseli őket. Az apostol összeírta, hogy kiknek kell halállal lakolniuk – én pedig elétek tárom ezt a szörnyűséges katalógust; kérlek, olvassátok gondosan és okuljatok: „Mert azt jól tudjátok, hogy egy paráznának is, vagy tisztátalannak, vagy fősvénynek, ki bálványimádó, nincs öröksége a Krisztusnak és Istennek országában. Senki titeket meg ne csaljon üres beszédekkel; mert ezekért jó az Isten haragja a hitetlenség fiaira.” „A gyáváknak pedig és hitetleneknek, az utálatosaknak és gyilkosoknak és paráznáknak és bűbajosoknak és bálványimádóknak és minden hazugoknak, azoknak része a tűzzel és kénkövel égő tóban lesz, ami a második halál.” „Avagy nem tudjátok-é, hogy igazságtalanok nem örökölhetik Istennek országát? Ne tévelyegjete, se paráznák, se bálványimádók, se házasságtörők, se pulyák, se férfiszemplősítők, se lopók, se telhetetlenek, se szidalmazók, se ragadozók nem örökölhetik az Istennek országát.” Jaj annak, kinek a neve bekerült a felsorolásba! Mert azok biztosak lehetnek abban – hisz megmondta az égben az Úr! – hogy hitetlenek, és hogy jelen állapotukban nem üdvözülhetnek.

Alább láthatjátok csoportokba rendezve azokat, kik vitán felül hitetlennek minősíthetők – ezek jegyeiket a homlokukon hordozzák.

(1) *Tisztátalanok.* Ők mindörökre a kecskék – s nem a juhok – közé számítanak, és ha bárki más ki is marad, bizonyos, hogy nekik az előbbi felsorolásban a helyük.

(2) *Kapzsik.* Rajtuk a bálványimádás szégyenbélyege van, s az égi királyság kapui becsapódnak a nevük hallatán.

(3) *Iszákosok,* akik elisszák az értelmüket, de mindenekfelett azok is, akik elég erősnek vélik magukat az erős italhoz. Állapotukat siralmasnak jelenti ki az Úr, őket magukat pedig alkalmatlannaknak Isten országának öröklésére.

(4) *Hazugok.* Meghagyta az igaz Isten, hogy nincs helyük a királyságában, és nem mehetnek fel az Ő hegyére, s részük a hazugság atyjánál van, akitől származnak, a tűzzel égő tóban.

(5) *Hamisan esküvők.* Ha bűneiket sietve meg nem bánják, elpusztulnak, és bizonyosan elkárhoznak.

(6) *Szidalmazók, rágalmazók,* kik szomszédukat gyalázzák és minden mocskot az arcába váganak, vagy titokban megsértik a háta mögött.

(7) *Tolvajok, csalók,* akik elnyomják és kizsákmányolják a szegényt, és ott csapják be felebarátjukat, ahol érik. Bosszút áll az Úr mindezekért! Halljátok, ti hamis, tolvajló és pazarló szolgák, halljátok, ti enyveskezű kereskedők, hogy mire ítéltettek! Becsapja elöttetek az ajtaját az Úr, és ebül szerzett jószágotokat a harag jószágává változtatja, és lopott ezüstötöket-aranyotokat gyötördéssé, testeteket emésztő tűzzé!

(8) *Kiknél megszokott dolog Isten tiszteletének közönséges mellőzése,* akik nem hallják az Úr szavát, akik nem hívják segítségül az Ő nevét, akik megvonják tőle az imádságot, aki nem törődnek sem a saját lelkükkel, sem a családtagjaikkal, és Isten nélkül élnek az életüket.

Ef 5,5,6

Jel 21,8

1Kor 6,9,10

Ézs 5,11.12.22

Gal 5,22

Jel 21,8

Jn 8,44

Péld 6,17

Jak 5,12

Zak 5,1-3

Zsolt 15,1,3

1Kor 5,11

1Thessz 4,6

Jak 5,2,3

Jn 8,49

Jób 15,4

Zsolt 79,6

Ef 2,12; 4,18

Péld 9,6; 13,20 (9) *A léha társaság kedvelői.* Megmondta az Úr, hogy elpusztítja ezeket, és hogy nem mehetnek fel az Ő szent hegyére.

Péld 19,29 2Krn 36,16 (10) *A vallás csúfolói,* kik ócsárolják, gúnyolják az Úr hű szolgálait és küldötteit, s a hitvalló keresztyének balszerencséjén és bukásán mulatnak. „Halljátok, ti megvetők!”, halljátok hát, hogy mi a ti szörnyű osztályrészetek.

Bűnös lélek, fontold meg jól, hogy a felsoroltak közé tartozol-e, mert ha igen, akkor keserűségben és gonoszságban folyik a te élted, mert a fent említettek a homlokukon hordozzák a hitetlenség jegyét – ők a halálnak fiai. Jaj, szánja meg az Úr a mi gyülekezetünket! Milyen kevesen maradunk, ha ezek elvesznek!

Jer 2,23 Barátaim, uraim, micsoda kínos erőfeszítésekbe fogtok, hogy saját biztató állapototokba vetett reményeteket el ne veszítsétek, midőn a pokol kárhózatára ítélt titeket az Isten! Dorgállak benneteket, miként egykor az Úr: „Mi módon mondhatnád: Nem undokíttattam meg. Lásd meg a te utadat a völgyben, ismerd csak meg: mit cselekedtél!” Hát nem figyelmeztet a lelkiismeretetek a csaló cselekre, az eltüntetett büntetésekre, a hazug zugokra? Nem látják-e világosan a barátaitok, a családtagjaitok, a szomszédaitok, hogy elhanyagoljátok az Isten imádását, hogy gonosz praktikákat űztök, és hogy irigy és rosszindulatú a természetetek? Nem böknek-e felétek ujjukkal, miként a hamiskártyás tékozlókra, nem mondják, hogy na lám, itt jön a részeg Nábál és az ő pusztító társasága, itt jön a szitkozódó, a csúfolódó, a léha? Szerelmeseim, beírta az Úr napsugár-íronjával a Könyv-

be, melyből majd mind megítéltetünk, hogy az Ő gyermekei más jegyeket viselnek, az ilyenek meg a pokolra kerülnek, hacsak újjá nem születnek a kegyelem ereje által.

Ez 18,30 Bárcsak meggyőzetenétek végre és megréznétek, elhagynátok a törvényszegés ösvényét, elfordulnátok vétkeitektől, hogy romlásotokra ne legyen gonoszságotok! Jaj a keményszívű bűnösnek. Magára hagyjam-e úgy, amint van? A részeg az ivóban? A rosszmájút a méregüstben? Én figyelmeztettelek benneteket; nem rajtam fog száradni a véretek. Akár meghallgattok, akár nem, elibétek adom az Írást, hogy felriasszon, mint a mennykőcsapás, vagy megeddzen, mint az égetővas: „Csak Isten ronthatja meg az ő ellenségének fejét, a bűnben járónak üstökös koponyáját.” „Aki a feddésekre is nyakas marad, egyszer csak összetörik, gyógyíthatatlanul.” „Mivelhogy hívtalak titeket és vonakodtatok, kiterjesztém az én kezemet és senki eszébe nem vette, én is a ti nyomorúságotokon nevetek, megcsúfollak, mikor eljő, mint a vihar, az, amitől félték.”

Zsolt 68,22 Péld 29,1; 1,24.26 Úgy képzelem, hogy most sokan önmaguk magasztalásába fognak, gondolván, hogy mind jól van, ami van, mivelhogy e vaskos hibák közül egyet se lehet ellenük felhozni. Ám meg kell mondanom, hogy létezik a hitetleneknek egy másik csoportja is – ennek tagjai rejtve – s nem a homlokukon – hordozzák az istentelen jegyeket. Ezek sokszor megrévesztik magukat és másokat, mert jó keresztyénnek tűnnek, pedig a szívük hamis. Sokuk bűneire csak halálukban, az ítéletkor derül fény. Az öncsalók még a mennynek kapujához is

Mt 7,22

rendíthetetlenül, a bebocsájtásukban bízva mennek, de ott aztán visszafordíttatnak. Vegyétek a szívetekbe és véssétek az eszetekbe: sokan vannak, kik belepusztulnak rejtett bűnükbe, mely azért rejtett, mert nem csak mások, hanem önmaguk elől is elfedezik, mivel nem néznek a saját szívkébe. Van, akit nem a nyilvánvaló romlottsága, hanem titkolt gonoszsága veszejt el. Tizenkét rejtett bűn szegélyezi az örök halál csarnokaiba vezető ösvényt, és sokan vannak azok a lelkek, akik végigmennék rajta. Tizenkét sötét jegye van az áldás nélkül való, hitetlen állapotnak – ügyeljete gondosan ezekre, és olvassátok szent aggodalommal e sorokat, hogy nehogy reátok vonatkozzanak.

Hós 4,6

(1) *Szándékos tudatlanság.* Ó, be sok lelket öl halomra a sötétben ez a bűn, noha azok biztosak saját jóságukban és a mennyországgra való készségükben. E gyilkos ezeket öl halomra csendben – gyanútlan, mit se látó áldozatokat. Közönyösségetek iránta megbocsájthatatlan – tudnotok kell, hogy lélekromboló e gonosz. Bizony, sír minden jótét emberi lélek, ha a szerencsétlen protestánsokra gondol, amint be voltak zárva a csűrbe, s a kezeit embervérben fűrösztő hóhér szemüket bekötve egyenként vezette fel őket a vesztőhelyre, és ott lemészárolta őket. De még ennél is szívszorítóbb azoknak az esete, kiket a tudatlanság vezet titokban bekötött szemmel a vesztőhelyre! Nehogy ti is így járjatok! A tudatlanságért nincs bocsánat. Irtsátok ki, ne kíméljétek e bűnt, mert ő se fog megkímélni benneteket – hiszen csak nem fogtok egy gyilkost a kebletekre ölelni!

(2) *Titkos fenntartások a Krisztussal való egyesülés-*

sel szemben. Mindent elhagyni Krisztusért, meggyűlölni atyánkat, anyánkat, sőt még a saját életünket is Őerte – súlyos beszéd ez. Sokan vannak, kik szorgosan ügyködnek, de nincs meg a hitük, amely megváltaná őket. Sosem szentelik magukat teljesen Krisztusnak, és sosem lesznek igaz alattvalói. Édes nékik a bűn, vigyáznak magukra, titkos várákosokat táplálnak az étellel, a szabadsággal és a birtokolt javakkal kapcsolatosan. Sokan vannak így Krisztussal, és nem veszik figyelembe az önmegtágadásra való intéseit, s nem fizetik meg semminek sem az árát – s a fundamentumnak ez a hiányossága aztán az egész fölépítményt örökre romba dönti.

Lk 14,26

Lk 14,28–33

(3) *A vallásosság mímelése.* Noha hitük elégtelen, sokan mégis megelégszenek a szent köteleességek végrehajtásával. Leggyakrabban ez téveszti meg az embereket, és minden egyéb istentelenségénél gyorsabban öl. Így volt ez a farizeusok esetében is. Hallgatják az Igét, böjtölnek, imádkoznak, alalmazkodnak, s ezért magukat és helyzetüket jónak hiszik. Pedig ellustulva a már elvégzett munkától és a szív valódi fáradozása és élő, erős hit híján behullanak a tűzbe, noha bízást bíznak a mennybe való bejáratosságukban. Ó, micso-da szörnyűség, mikor az embert épp a vallása dermeszti kővé, és becsapja, megcsalja a lelket!

(4) *Helytelen készítés a hit gyakorlására.* Ez lett a farizeusok veszte. Hány és hány nyomorult lélek pusztul bele ebbe, és zuhan a pokolba, mielőtt még tévedését észrevenné! „Szent cselekedeteket” visz végbe, és elégedett azokkal – és nem veszi észre, hogy mindvégig a világi hívságok moz-

gatták! Ó, milyen igaz, hogy még a legjámborabb megtért szívébe is bekúsznak a hiú célok – de ő gyűlöli és lekicsinyli őket, s azok sosem fognak eluralkodni rajta. De ha valaki istentelen okból lesz vallásos, például hogy a lelkiismeretét megelégtítse, hogy jámborságban jeleskedő ember hírében álljon, hogy meglátsszék a tehetsége, vagy hogy ne neveztesék hitetlennek, stb. – nos, akkor ennek az embernek bizony romlott a szíve. Keresztyének, ha el akarjátok kerülni az öncsalást, ne csak a cselekedeteiteket, hanem a késztetéseiteket is alaposan vizsgáljátok meg!

(5) *Bizakodás saját igazunkban.* E hiba lélekvesztő. Mert aki a saját igazában bízik, az megtagadja a Krisztusét. Szerelmeseim, ügyeljete a kezeitekre, mert nem csupán a bűneitek veszejtenek el, hanem a tetteitek is. Lehet, hogy erre még sosem gondoltatok, de ez bizony így van: a mímelt igazság és a feltételezett kiválóság éppoly kárhazatos, mint a súlyos bűn; és éppoly kevésbé elégti meg az Urat: nem csillapítja haragját, nem okoz neki örömet, és nem érdemli ki bocsánatát. Mert így Krisztus helyére saját magunkból, önnön tetteinkből és nagyszerűségünkől állítunk Megváltót. Hívó keresztyének, szentek a ti cselekedeteitek – de ez a pizok megmérgezi még a tiszta vizet is. A legtöbbit, a legjobbat cselekszitek, és Krisztus kebelén tudjátok magatokat – de lássátok meg végre saját igazatokban az ócska, eldobandó rongyot!

(6) *Titkos ellenállás a hit szigorával szemben.* Sok erkölcsös és szertartásos ember van, aki mégis keserű harcot vív a szigorral és a buzgósággal, vagyis a vallás erejével és lételemével. Utálják e a kiváló-

ságokat, és elleneznek minden hitbéli törekvést. A szigort külön és okatlan túlbuzgóságnak tartják, és az ő szemükben a tüzes szónok vagy a hű keresztyén nem egyéb, mint vad rajongó. Az ilyenek nem önmagáért szeretik a életszentséget (hisz akkor a csúcsait is nagyra tartanák); s kétségtelesenül romlott a szívük, annak ellenére, hogy mérhetetlenül elégedettek magukkal.

(7) *Elnyugvás a hit bizonyos fokán.* Mikor már bírnak annyit, amennyit a megváltáshoz elegendőnek tartanak, sokan megtorpannak, és nem érik el az igazi istenességet, amely a tökéletességre sarkallná őket.

(8) *Ha a világ szeretete uralkodik szíveinkben.* Ez a hitetlen szív biztos jele. „Ha valaki a világot szereti, nincsen meg abban az Atya szeretete.” Milyen gyakran kukucskál ki a hithű felszín alól e bűn! Bizony, ennek a csalásnak akkora az ereje, hogy gyakran még a nyilvánvalóan istentelen és mohó bűnös sem ismeri fel saját tévedéseit, mert annyiféle kifogással és látszattal takargatja a világra való szomját, hogy végül éppen a saját szemé elől fedezi el azt – és ebbe végül belepusztul. Hány hű keresztyén szívben áll az első helyen a világ, megelőzve Krisztust – mert „test szerint való” s „a test dolgaira gondolnak” és veszedelem a végük. Ám ha megkérdezzük őket, bizony állítják, hogy számukra Krisztus mindennél előbbre való, mivel nem látják világiasságukat, hisz nem nézik szigorú szemmel saját szívüket. Ha gondosan szemügyre vennénk őket, azt látnánk, hogy legfőbb örömszerzőjük a világ: azt akarják megkaparintani a maguk számára. Erről ismerszik meg

Fil 3,13

Péld 4,18

1Jn 2,15

Róm 8,5

Fil 3,19

Fil 3,9

Ézs 64,6

az istentelen bűnös. Ügyeljete, hívek, mert más-
különben e bűn által pusztultok el. Az ártatlan örö-
mök túlzott hajszolása éppúgy eltávolíthat Krisz-
tustól, mint a legtörvényszegőbb életvitel.

(9) *Roszzindulat és irigység azokkal szemben, akik
megbántanak vagy megsértenek.* Oh, be számosan
vannak, akik noha vallásosak, mégis sokáig emlé-
keznek a sértésekre és a neheztelésre, s a rosszért
rosszal fizetnek; édes számukra a bosszú, rossza-
karatuk kiárad ellenlábasaikra. Mindez az Ige pa-
rancsa, Krisztus szava és az Isten természete ellen
való. Kétségtelen, hogy amerre ez a gonosz meg-
tűrtetvén tenyészik, ott halálnak fia a keserű epét
köpő lélek.

(10) *Lánca fosztott büszkeség.* Midőn az emberek
dicséretét többre tartjuk az Úrénál, s az ő megbec-
sülésük, elismerésük drága a szívünknek, bizo-
nyos, hogy bűnben élünk, és távol még mitőlünk
a megtérés. S ha nem nyögünk, panaszkodunk és
mégelődünk szívünk büszkesége miatt, akkor bi-
zony halálos bűnben folyik az életünk, s e bűn ti-
tokban él és uralkodik fölöttünk, s nekünk nincs
róla tudomásunk, mert még önmagunkról sincs
tudásunk!

(11) *Az örömeik mindennek fölött való szeretete.* Ez
bizony sötét jegy. Ha megadjuk a testnek mind-
azt, ami után ácsingózik, és megtömjük, megelé-
gítjük, vagyis nem tagadjuk meg és nem fékezzük
vágyait, akkor – bármennyire vallásosnak tűnünk
is – távol mitőlünk a megigazulás. Ha abban le-
lünk örömet, hogy megtöltjük a bendőnket és gyö-
nyörködtetjük az érzéseinket, akkor bizony hi-
tetlenségben leledzik a mi lelkünk. A testért való

élet nem lehet Istenért való. „Akik pedig Krisz-
tuséi, a testet megfeszítették” és figyelemmel le-
bírták, miként az ellenséget.

Gal 5,24

1Kor 9,25–27

(12) *Testies megnyugvás,* avagy önhitt bizakodás
abban, hogy önnön állapotunk már kielégítő. Így
kiáltunk: „Békesség és biztonság”, noha rajtunk a
hirtelen veszedelem. Emiatt aludtak el a bolond
szüzek, mikor inkább munkálkodniuk kellett volna,
ez tartotta őket a nyoszolyájukban, mikor in-
kább az árusokhoz kellett volna menniük. Csak
akkor vették észre, hogy nincs olajuk, mikor meg-
jött a vőlegény, s mire megvették, már bezárult
előttük az ajtó. Bár ne volna egy követőjük se! De
mindenütt, szinte minden házban ráakadhatunk a
hozzájuk hasonló bolondokra. Sokan dédelgetik
magukban azt az alaptalan reményt, hogy igaz mó-
don élnek, s ezért nem szánják el magukat a meg-
térésre – így lesznek bűneik martalékvá. Béké-
ben éltek? De miféle béke ez? Az Írás szerint való
vajon? Bizonyítsátok, hogy rendelkeztek az igaz
megtért jegyeivel! Mi olyannal bírtok ti, amivel a
képmutató nem? Ha nem tudtok megfelelni, ak-
kor rettegjétek minden bajnál jobban ezt a békét,
mert ez a lélek leghalálosabb ellensége, s noha
mosolyog, csókol és szépen beszél, végül le fog
súlytani, pontosan az ötödik borda alá.

1Thessz 5,3

Szinte hallom, ahogy mostanra egy emberként
teszi fel a tanítványok kérdését minden olvasóm:
„Kicsoda üdvözülhet tehát?” Taszítsátok ki a gyü-
lekezetből az istentelenek tíz fajtát és az öncsaló
képmutatók tizenkét osztályát – meglátjátok,
hogyan valóban csak a maradék váltatik meg. Kevés
juh marad a nyájban, ha ezek mind elkülönítet-

Mt 18,32–35

1Jn 3,14,15

Jn 12,43

Gal 1,10

Jn 9,40

nek és a kecskék közé soroltatnak. Magam sem számítok rá, hogy számtalan olvasóm közül a mennyben lássam viszont azt, aki az előbb említett huszonnégy bűnös jegy bármelyikét magán hordozza – hacsak töredelmes bűnbánattal nem javít a helyzetén, és meg nem tér.

Dolgozz, lelkiismeret. Szólj hát, vond kérdőre azt, ki e sorokat hallgatja vagy olvassa. Ha meglátnod rajta e jegyeket, nyilvánítsd bűnösnek. És soha ne végy hazugságot a szádba. Ne csitítsd azt, akit maga az Úr nem hagy nyugodni. Ne engeddd, hogy megvesztegessen az értelem, vagy hogy az önimádat és az önzés megvakítson. Az égi ítélőszék elé idézlek: adj számot tetteidről, mutasd a bizonyítékaidat! Igaz tanúságot kell tenned annak az állapotról, kinek e betűkön a szeme. Békén ülsz-e ilyen időkben? Az igaz Isten nevében felszólítalak, hogy mondj igazat. Megtért-e ez az ember, vagy sem? Engedélyezi-e magának, hogy gonoszt cselekedjen, vagy sem? Valóban szeretettel, örömmel és tisztelettel fordul-e az Úrhoz mindenekelőtt? Jöjj, és felelj meg határozottan.

Meddig leleddzen még bizonytalanságban ez a lélek? Ítéld, lelkiismeret. Új ember ez vagy sem? Érte-e alapos és erős változás? Ha igen, akkor hol, mikor és hogyan? Beszélj, beszélj; – ha nem tudod megmondani a helyét és az idejét, vajon felmutathatsz-e az Írás szerint való bizonyítékot? Vajon elszakadt-e valaha is a gonoszság fundamentumától, a hamis reményektől és a hamis megnyugvástól ez az ember? Fölismerete-e bűneit, belátta-e, hogy elveszett, kitört-e szorongató állapotából, és átadta-e Krisztusnak teljes valóját? Vagy pedig tu-

datlanul az istentelenség mocsarában dagonyázik? Az igaztalanság gyümölcseit élvez-e? Megtagadja-e az imádságot, elfordul-e az Igétől és tekintetét szerelmesen a világra szegezi-e? Hazugságon kapod-e olykor? Szennyezi-e rosszakarat a szívét; égetik-e mohó vágyak? Válaszolj egyenesen minden kérdésre. Felelősséged teljes tudatában fölmered-e menteni ezt az embert vagy asszonyt a fent felsorolt huszonnégy bűn alól? Tisztítsd félre, ha bármelyik osztálynak is tagja – akkor nem kerül be a szentek közé; meg kell térnie, újjá kell születnie, hogy bemehessen az Isten országába.

Szerelmeseim, ne legyetek önmagatok elárulói. Ne csaljátok meg szíveiteket, ne legyetek magatok ártalmára azzal, hogy akarattal megvakítjátok szemeiteket. Állítsatok fel törvényszéket kebletekben; munkálkodjék benne együtt az Írás s a lelkiismeret. „A tanításra és bizonyáságtételre hallgassatok!” Ügyeljete, hogy mit tart fölőletek az Ige. Kutassatok, míg meg nem tudjátok, miben leledztek. Minden tévedés végzetes lehet. Mert bizony könnyen elárulhat a szívünk, és könnyen túljárhat az eszünkön saját természetünk, és olyan ügyesen becsaphat minket a gonosz, hogy együtt, összefogva halálba hízalig a megtévesztett nyomorult lelket. S olyan könnyű hibázni, hogy szinte biztosan eltévelyedik az, aki figyelmetlen, léha és részrehajló saját lelke vizsgálatában. Ezért tehát legyetek nagyon óvatosak, ereszkedjete le egészen a mélybe, kutassatok gyertyával a sötétben, tegyéte mérlegre önmagatokat, szentséges mértékkel méretteseteket, s vizsgáljátok meg aranyaitokat a próbakövön. A Sátán a megtévesztés mes-

tere, és pompásan utánoz bármit. Ha valamilyen áldás után vágyakoztok, ő egyből elibétek adja annak hamis mását. Legyetek gyanakvók – ne higgyetek még a saját szíveteknek sem. Kérjétek az Urat, hogy ő vizsgáljon meg benneteket és nézzen a vesétekbe. S ha már semmi sem segít rajtatok, keressetek fel egy hű keresztyént vagy egy igaz lelkészt. Ne nyugodjatok, míg kedvezően nem alakul örök boldogságotok ügye, s míg a két-ség utolsó felhőfoslánya is el nem oszlik fölülre.

„Te, ki a szívekbe látsz, vedd rá e lelket az önvizsgálatra és segítsd munkálkodásában!”

A hitetlenek nyomorúsága

Oly kimondhatatlanul szörnyű a hitetlen lélek helyzete, hogy sokszor azt gondolom, egyből végeznék fele munkámmal, ha meg tudnám győzni a rászorulókat halott állapotukról. Ám gyakran ér az a szomorú tapasztalat, hogy vannak szunnyadó, rest lelkek, kik noha pontosan tudják, hogy még nem tértek meg, mégis tehetetlenül, nyugalomban üldögélnek. Elhal a lelkiismeret hangja, ha elnyomja a világ zaja s a testi örömek és világi ügyek zivaja – az emberek pedig megrekednek a bűnbánat és a megjavulás utáni erőtlén vágyakozásban.

Ezért nemcsak az az én legsürgetőbb dolgom, hogy a hitetlenségükre ráébrezzem az én kedve-seimet, hanem az is, hogy megértessem velük, mi-féle siralmas és félelmetes állapotban leledzenek. Ám be kell vallanom, hogy ezen a ponton megfe-neklik a tudásom. Hisz hol van az a száj, ami el-mondhatná a pokol örököseinek, hogy mi vár rá-juk – hacsak nem a gazdag emberé ama tűzben. Mely író tolla írhatná le az Isten nélkül élők nyo-

morúságát? Mert lehetetlen elbeszelnünk, hacsak meg nem ismerjük a boldogok birodalmának Istenben való végtelen óceánját, melyből kizáratnak a bűnösök. „Ki tudhatja a te haragodnak erejét?” – kérdi Mózes. Éppenséggel pontosan annyit tudunk, amennyi megingathatja még egy csekély lelki és szellemi ismerettel bíró ember szívét is.

Ám nekem most éppen azokhoz kell szólnom, akiknek nincsen lelki tudásuk. Ó jaj, bizony nagy annak a nyomorúsága, aki halálra ítéltetett bűnei és vétkei miatt!

Ha meg tudnám mutatni a Paradicsomot, vagy a Megváltó dicsőségére olyannyira csábítóan tudnám lefesteni az Isten országát, mint a kísértő a földi királyságokat; vagy ha leleplezhetném és fel-tárhathatnám Tófet feneketlen szakadékának borzalmait; ha megnyithatnám a pokol katlanait – még akkor se látnák az emberek azt, amit látniuk kell. Ha leírhatnám a jámborság szépségeit és az evangélium dicsőségét; vagy ha megmutathatnám a bűn gonosznál is gonoszabb romlottságát és csúfságát – éppolyan kevésbé tudnák megkülönböztetni az egyik gyönyörűségét a másik undokságától, mint a vak ember az égszínkéket a koromfeketétől. Mert elidegenedtek az Úrtól és tudatlan a szívük. Nem ismerik és nem ismerhetik az Isten dolgait, mivelhogy csak lelki módon lehet azokat megítélni. Csak a megtérés kegyelme nyithatja fel a szemüket. A sötétség gyermekei ők, akik sötétben járnak. Bizony, sötétlik őbennük a fény!

Léleklarangot kondítsak-e értük? Olvassam fel az ítéletüket? Fújjak riadót az Isten rettenetes harsonáján, amíg csöngeni nem kezd a fülük; ré-

müljenek meg, miként Belsazar s változzék el ábrázatuk, oldódjanak meg derekuk inai, és verődjenek egymáshoz térdeik? De nem értenek engem, mert nincs fülük a hallásra. Hívjam-e segítségül a zene leányait és énekeljem-e Mózes és a Bárány énekét? Nem neszelnének föl. Bájoljam el őket az evangélium szépséges harmóniáival és örömkeltő híreivel, a szent ígéretek kedves, szíves hívásával, mely oly drága minékünk? Nem szolgálna az üdvösségükre, mert halló fülekre is szükség van, hogy érthessék a hírt.

Akkor pedig miként cselekedjem? Hozzam eléjük a tűzzel égő kénköves tavat, vagy pedig nyissam föl a nárdusolajjal teli szelencét, mely az egész univerzum házát betöltené illatával? Reméljem, hogy Krisztus balzsamának s leplének jó illata magához édesgeti az orrukát? Ó jaj, olyanok a bűnösök, mint a néma bálványok: „Szájuk van, de nem szólnak; szemeik vannak, de nem látnak; füleik vannak, de nem hallanak; orruk van, de nem szagolnak; kezeik vannak, de nem tapintanak; lábaik vannak, de nem járnak, nem szólnak az ő torkukkal.” Híján vannak az értelemnek és a mozgékonyágnak.

Hadd próbálkozzam hát utolsó erősségünkkel – hadd rántsam ki hüvelyéből az Ige kardját, hadd válasszam az Úr tegezéből a nyilaimat, hadd irányítsam őket a szívekbe, még ha nem is érzik, mert érzés nélkül valók. Ezért, noha „rajtuk marad az Isten haragja” s még sok egyéb vétek szikla-súlya, mégis oly könnyeden járnak föl s alá a bűnösök, mintha semmi sem bántaná őket. Egyszóval: halott lelket hordoznak élő testükben – olyan

az ő romlott elméjük, mint a kétszeresen halott sétáló koporsó.

Mely úton közelítsem meg szomorúságos tárgyamat? Ki tehetné érzővé a kőszívet, ki indíthatná meg az élettelen dögöt? Csak az Úristen képes erre, aki a kőből gyermekeket alkot Ábrahámnak, aki feltámasztja a halottat, leomlasztja a hegyeket, vizet fakaszt a sziklából – kit sem a reményünkkel, sem a hitünkkel nem érhetünk utol, s kinek a templomát száraz csontok népesítik be. Ezért hát meghajtom térdemet a Magasságos előtt. Miként a Megváltó imádkozott Lázár koporsójánál, miként a Súnemita futott Isten emberéhez halott gyermeke mián, úgy vesz most titeket síró lelkészetek az imádság karjaiba, és visz az egyedüli segítő, az Úr színe elé.

„Ó, mindenható Jehova! Senki sem hátráltathat munkádban. Nálad a pokol s a halál kulcsa, könyörülj hát azokon a holt lelkeken, kik itt fekszenek eltemetve; gurítsd félre a sírbolt követ, és mondd nekik, miként Lázárnak: Jöjj ki! Világosítsd meg e sötétséget, ó, elérhetetlen Fény, bocsásd a hajnalt a holtak sötét mezőire, kikről beszédek vagyok; mert csak te nyithatod fel a szemet, mit a halál lezárt. Te teremtetted a fület – te gyógyítsd a hallást! Mondd e füleknek: Effáta! És megnyílnak. Adj nekik szemet, hogy láthassák a te dicsőségedet; adj ízeletet, hogy élvezhessék édes zamatot; szaglást, hogy gyönyörködhesse nek balzsamod illatában! Hadd érezhessék szeretetedet, hadd bírassák haragod igáját s a megbocsájtatlan bűn irtóztató súlyát! Engedd, hogy hú szolgád száraz csontoknak prófétálhasson, s hadd

járjon akkora sikerrel, mint prófétád, kinek szárára ama völgyben csontokból állt fel az élő és nagyra törő hadsereg.”

Folytatom hát a szót az elmondhatatlan nyomorúságról, mit száj el nem beszélhet és elme meg nem érthet. Tudjátok meg, hogy míg meg nem tértek:

1. *Ellenetek az Úr.* Az a ti bajotok, hogy Isten nélkül éltek. Hogyan is kiált Mika a Dán fiai után? „Isteneimet vettétek el – hát mim van még egyebem?” Sírjatok, sírjatok, mert nem támaszkodhattok rá anélkül, hogy kegyét vakmerően ne bitorolnátok. Miként siránkozik Saul nagy szorultságában? „A Filiszteusok hadakoznak ellenem, az Isten pedig eltávozték tőlem!” Mi lesz veletek ítéletnapkor, bűnösök? Kihez fordultok segítségért? Miféle dicsőségetek lesz? Mit tesztek, ha a Filiszteusok jönnek ellenetek? Mit tesztek, ha a világ örökre búcsút vesz tőletek s nektek meg kell válnotok barátaitoktól, házaitoktól, földjeitektől? Mit tesztek akkor, kérdem, ti hitetlenek? Fogtok-e az Úr-hoz kiáltani? Fogtok-e könyörögni? De Ő nem lesz veletek. Nem fog észrevenni és elküld, mondván: „Sohasem ismertelek titeket, távozzatok tőlem, ti gonosztevők.”

Azok, kiknek az Úr a menedéke és életük alapja, sejtik, hogy milyen kín lehet nélküle élni. Ezért kiáltott így egy szent ember: „Nem kell semmi az Úristenen kívül. Őt akarom megismerni s az Ő akaratát, a kedvében akarok járni, élvezni kegyét – nem akartam ezenkívül mást soha!”

Ám nemcsak hogy Isten nélkül éltek, hanem:

Bír 18,24

1Sám 28,15

Mt 7,23

ellenetek az Úr! Rosszabb ez, mint ha semle-
sen szemlélné vagy segítség nélkül hagyná a nyo-
morult bűnöst. Rosszabb ez, mint ha odavetné a
szerencsétlen teremtményt az ellenségnek, mint-
ha átadná kínzói kényének, mintha az ördögök
hatalmába vetné. Mert maga az Úr száll ki a bűnös
ellen, és higgyétek el: „Rettenetes dolog az élő
Istennek kezébe esni.” Nincs nála hatalmasabb
barát s nincs nála hatalmasabb ellenség. Amennyi-
vel felette vagyon a földnek az ég, s amennyivel
több a tehetetlenségénél a mindenhatóság, annyi-
val rettenetesebb az élő Istennek kezébe esni,
mint medvék és oroszlánok karmai közé, bestiák,
démonok szorításába. Mert az Úr lesz a kínzótok;
örök veszedelem az Ő ábrázata.

Zsid 10,31

2Thessz 1,9

Ha az Úr ellenetek, ki van mellettetek? „Ha
ember embertársa ellen vétkezik, megítéli az Is-
ten; de ha az Úr ellen vétkezik az ember, ki lehet-
ne érette közbenjáró?” „Te, te rettenetes vagy, és
ki állhat meg orcád előtt, mikor haragszol?” És ki
vagy mi ment ki titeket az Úr kezéből? Tán a
pénz? „Nem használ a vagyon a haragnak idején.”
Vajon királyok, harcosok lesznek a segítségetekre?
Nem, ezek „mondának a hegyeknek és a kőszik-
láknak: Essetek mi ránk és rejtsetek el minket an-
nak színe előtt, aki a királyi székekben ül, és a Bárány
haragjától; mert eljött az ő haragjának ama nagy
napja; és ki állhat meg?”

1Sám 2,25

Zsolt 76,8

Péld 9,4

Jel 6,16,17

Ó, bűnös lélek! Szavamnak törként kell szí-
vedbe fúródnia, hogy megértsd: az Úr a te ellensé-
ged. Hova is mehetnél? Kihez fordulhatnál? Hol a
te menedéked? Nincs számodra remény, hacsak le
nem teszed a fegyvert és bocsánatért nem folya-

modsz; akkor barátoddá leszen a Megváltó és
megbékít. Mert másképpen csak a vadonba me-
hetsz: ott fogod emészteni magad szomorúságod-
ban halálodig, s megőrjít a gyötrelem, és szétzú-
za a szívedet a kétségbeesés. Csak Krisztusban lel-
heted meg az irgalmat, igen, az irgalomnak ígére-
tét: hogy jobban segítségedre leszen az Úr, mint
most van ellenedre. De ha nem hagyod el bűne-
idet, és nem fordulsz teljes valóddal és minden
szándékkal az Úr felé, vagyis ha nem térsz meg,
rád száll az Isten haragja, és fenyegető ellenséged-
dé leszen: „Ezekért így szól az Úristen: Ímé én is
ellened leszek.”

Ez 5,8

(1) Az Úr arca ellenetek van. „Az Úr orcája pe-
dig a gonosztevőkön van, hogy kiirtsa emlékeze-
tüket a földről.” Jaj azoknak, akik ellen az orcáját
fordítja az Úr. Emlékezzetek, milyen következmé-
nyekkel járt, mikor tekintetet Egyiptom sere-
gére vetette! „Ellene fordítom orcámat annak a
férfiúnak és vetem őt jegyül és közbeszédül és
kiirtom népem közül és megtudjátok, hogy én va-
gyok az Úr!”

Zsolt 34,17

Ez 14,8

(2) Az Úr szíve ellenetek van. Gyűlöli a gonosz-
tevőket. Ember, hát nem rettegsz attól, hogy az
Isten gyűlöletének tárgya leszel? „Ha Mózes és
Sámuel állanának is előttem, nem hajolna lelkem
e néphez: küldd el őket!” „Elkeseredék a lelkem
miattuk és az ő lelkük is megutála engem.”

Jer 15,1

Zak 11,8

(3) Az Úr tulajdonságai ellenetek vannak. *Igaz-
sága*: mint a hüvelyéből kivont lángoló kard. „Ha
megélesítem fényes kardomat és ítélethez fog a
kezem: bosszút állok ellenségeimen és megfize-
tek gyűlölőimnek. Megrészegítem nyilaimat vér-

5Móz 32,41,42 rel.” Mert az igazság oly szigorú, hogy semmiképpen nem mossa le a bűnt, s az Úr nem menti fel a gonoszt és nem nevezi ártatlannak. Meg kell fizetnetek az adósságokat, hacsak nem az Írás szerint hivatkoztok Krisztusra és az Ő elégtételére. Mikor a megvilágosodott bűnös az igazságra veti tekintetét, látja a mérleget, amin megméretetik; látja a kardot, amivel kivégeztetik – földrengés tombol ekkor az ő kebelében. Ám a Sátán néha elhomályosítja ezt a látomást, és meggyőzi a bűnöst, hogy az Úr csupa kegyelemből áll; s ekképp elaltatja és bűnbe ringatja a lelket. Az isteni igazság ára pedig változtathatatlan – az utolsó fillérig meg kell fizetni. Az igazság pedig ez: „nyomorúság és harag minden gonoszt cselekedő ember lelkének”. „Átkozott minden, aki meg nem marad mindazokban, amik megírattak a törvény könyvében, hogy azokat cselekedje.” Ha van fogalma megbocsátatlan vétkeinek sokaságáról, jobban rettegi a bűnös az Isten haragját, mint a csődbement adós a hitelezőt; jobban, mint a rabló a bíróságot, mint a gyilkos a vasat s a bitót. Mikor ítéletet ül az életen az igazság, akkor nincs kegyelem a bűnösnek! „Kötözzétek meg a lábait és kezeit és vigyétek és vessétek a külső sötétségre; ott léssen sírás és fogaknak csikorgatása.” „Távozzatok tőlem, ti átkozottak, az örök tűzre.” Szörnyű az igazság vádbeszéde. Megméretetik a bűnös – az élő Istenre mondom, halálhozó ítélet a jussotok, ha meg nem tértek.

Az Úr *szentsége* ellenetek van. Mert nemcsak haragszik rátok – hisz a gyermekeire is haragudhat – hanem szüntelenül utálattal fordul felétek, mivelhogy természete szöges ellentétben áll a bűn-

nel. Ezért nem lelheti örömét a hitetlen gonosztevőben.

Jaj, nehéz a sorsa annak, kit nem kedvel az Úr! Iszonyú dolog az Isten utálatának terhe alatt sínylődni. Mert Ő az Úr, a Mindenható, s ezért kiszáll ellened és gyűlöl; hacsak meg nem térsz. Hogy merészelsz a tisztaság ragyogó és sugaras napjáról ábrándozni, az Úr szentségének dicső szépségéről? „Nézd a holdat, az sem ragyogó, még a csillagok sem tiszták az ő szemei előtt.” „Magát megalázva tekint szét mennyen és földön.” Mit látnak benned az Ő csalhatatlan szemei? Megvéd-e téged Krisztus? Így kell kiáltanod, megdöbbenvén, együtt a béth-semesbeliekkel: „Kicsoda állhat meg az Úr előtt, e szent Isten előtt?”

Jób 25,5

Zsolt 113,6

1Sám 6,20

Miként egy hatalmas ágyú, úgy szegeződik rátok támadón az Úr *hatalma*. Ereje az Igét megtagadók zavarodottságában és pusztulásában nyilvánul meg. Megismerteti velük hatalmát, s szörnyű kínokat bocsájt rájuk. Azért rendelte őket, hogy megmutassa bennük az Ő hatalmát. Ember, hát miért perelsz Alkotóddal?

Róm 9,22

Róm 9,17

Ellened fordul az Úr *haragja*, bűnös lélek! S ha haragja és hatalma együtt hat, halálnak halálával halsz. Inkább a világ összes hadserege támadjon rád, mint Ő! Mert nem menekülhetsz a kezei közül és nem szökhetsz meg börtöneiből. „Az ő hatalmának mennydörgését ki érthetné meg?” Nyomorult annak a sorsa, ki megérti, mert megtapasztalja. „Ha perelni akarna ővele, ezer közül egy sem felelhetne meg neki. Bölcs szívű és hatalmas erejű: ki szegülhetne ellene, hogy épségben maradjon? Aki hegyeket mozdít tova, hogy észre sem ve-

Jób 26,14

szik és megfordítja őket haragjában; aki kirengeti helyéből a földet, úgy, hogy oszlopai megrepedeznek. Aki szól a napnak és az fel nem kél és bepecsételi a csillagokat... Ki mondhatja neki: Mit cselekszel? Ha az Isten el nem fordítja az ő haragját, alatta meghajolnak Ráháb cinkosai is.” Szembe tudnál szállni egy ilyen ellenféllel? „Értsétek meg ezt, ti Istent felejtők, hogy el ne ragadjalak menthetetlenül.” Hódoljatok be az irgalomnak. Jaj, ne hogy a tarló meg a sár álljon csatasorba az Úr ellen! Ne vonuljon ellene hadba a tövis meg a gaz! Mert Ő elemészt mindet együtt! Inkább fogja meg az Úr erősségét és kössön békét vele. „Jaj annak, aki alkotójával perbe száll!”

Jób 9

Zsolt 50,22

Ézs 27,4,5

Ézs 45,9

Neked támad az Úr *bölcsessége*, és romba dönt. Halálos eszközöket fordít ellened, kezét felvonja, és megtüzesíti nyilait. Veszedelmet készít, és tervet tervez. Neveti az Úr a gonoszt, mert látja, hogy eljön a napja. Nevet, mert látja, miként fogod tördelni a kezed, tépni a hajad, rágni enhúsoadat, csikorgatni a fogaidat; s megsebzí a kín és a gyász a szíved, mert magad is belátod: mindörökre a pusztulás kútjába zuhantál.

Zsolt 7,13,14

Jer 18,11

Zsolt 37,13

Fölesküdt ellened az Úr *igaza*. Ez pedig azt jelenti, hogy elvesztél, meghalsz, s csak akkor menekülsz meg, ha az Isten hűtlen lesz adott szavához. Vagy: ha megtérsz. „Ha hitetlenkedünk, ő hű marad, ő magát meg nem tagadja.” Betartja az ígéreteit, és betartja a fenyegetéseit; hű marad még pusztulásunkban is. Mert megmondta Ő egyenesen: ha meg nem mossa a lábad, nincsen helyed Őbenne; ha a testnek élsz, meghalsz; ha meg nem térsz, nem mész be az Ő országába. Szerelmeseim,

Jn 13,8

Róm 8,13

Mt 18,3

ingathatatlan az Úr esküvése – ez a hívek vigaszsa a hitetlenek veszte.

Mondd, bűnös lélek, mit tartasz azokról a fenyegetésekről, melyek a Szentírásban feljegyeztek? Hiszel-e bennük vagy sem? Ha nem, istenverte pogány vagy, az bizony! Ám ha hiszel, gyémántból van a te szíved, és csöndességben járhatasz-kelhetsz, noha pusztító erejű az Úr hűsége. Az Írás minden szavával a hitetlenek ellen tanúskodik. Elítéli őket minden lapján, s olyan, mint Ezékiel könyve, melyre véges végig gyásznékek, nyögések és jajszók íratnak. Ez száll a fejetekre, ha meg nem tértek. „Míg az ég és a föld elmúlik, a törvényből egy jóta vagy egy pontocská el nem múlik.”

Mt 5,18

Nos, ha mindezt jól végiggondoljátok, láthatjátok, hogy mélységesen szomorú a hitetlenek helyzete. Olvashattunk azokról, akik fölesküdték Pál meggyilkolására – ugyanígy határozta el magát az Úr is a bűnösök megbüntetésére. Mit tesznek és hol lesz menedékük? Mert mindenhol fölleli őket az Úr szeme – s el kell akkor töröltetniük a föld színéről. Hű az ígéretéhez az Úr – a hitetlenek, bűnbánat és megtérés híján, pusztulnia kell. Nagy az Úr hatalma, hogy megkínózzon – szenved az a test és gyötrődik az a lélek, ki meg nem tér.

2. *Az egész teremtés ellenetek fordul.* „Az egész teremtett világ egyetemben foházkodik és nyög”, írja Pál. De miért nyög? Mert a szentségtelen hitetlenek vágyait kell megalázó módon kiszolgáltatnia. S miért foházkodik? Hogy megszabaduljon a megaláztatásból, mert „nem önként vettetett e hiába-

Róm 8,22

Róm 8,20–22 valóság alá”. Ha az értelem és lélek nélkül való teremtmények értelmesen szólhatnának, minden bizonnal kiáltoznának ez elviselhetetlen igába fogva, mert saját természetük és az isteni célszerűség ellenére kell az istentelenek önkényét szolgálniuk. Egy szent ember ezt szokta volt találni mondani: „Ha emberi értelemmel bírhatna a részegesnek itala, s ha tudná, milyen mélyen megszegyenítették, akkor bizony nyögne a hordóban, sírna a pohárban, visítozna a torokban, üvöltene a gyomorban – föllázadna bizonnal az iszákos ellen, ha beszélni tudna. És ha az Úr megszólaltatná minden teremtményt, miként a Bálám szamarát is, akkor a büszke emberen kiáltozna az öltözéke. Mert nem tűrnék el a hitetlen megaláztatásait a teremtmények. Nyögne a föld, amerre a bűnös jár, jajgatna a levegő, mikor belélegzi, s kinnal adna neki szállást a ház, álmat az ágy, s fájdalommal táplálná az étke, gyötrellemmel takarná a ruhája – és az összes teremtménynek ellenére lenne, hogy körbevegye s megsegítse, míg istentelenül él.”

Lk 13,7 Úgy vélem, rettenetes tudnia a hitetlennek, hogy ő a világ terhe. „Vágd ki azt, minek foglalja a földet hiába?” Ha megszólalhatna mind, kinek nincs lelke, akkor bizony így szólna étketek: „Én Istenem, miért etessem ezt a senkit, miért adjak neki erőt a te megbecstelenítésedhez? Inkább torokán akadok s megfojtom, ha te úgy akarod.” S a levegő pedig így beszélne: „Én Istenem, minek juttassam lélegzethez azt, aki a mennyet szidalmazza és a szenteket gúnyolja, s mérgét rajtad tölti ki mocskos, istentelen beszédével? Csak egy szót szólj, s én megszakasztom a lélegzetét!” A barom

pedig ezt mondaná: „Én Istenem, miért vigyem oda ezt a gonosztevőt, ahova romlott terveit parancsolják? Inkább összetöröm a csontjait s betaposom a földbe, mintsem hogy tetőled elszakítsam!” Eltaszítja a föld a bűnöst, a pokol pedig hívja; a halál aztán megelégti mindkettőt. Amíg elletetek a Seregek Ura, addig az Úr seregei is ellentek vonulnak, állig fölfegyverkezve mind a teremtmények; ám abban a pillanatban, hogy megtértek, frigy köttetik köztetek s az Isten közt, és végre béke leszen.

Jób 5,22–24
Hós 2,18–20

3. *A Sátán hatalmában álltok.* Az ordító oroszlának karmai közt vergődtek, aki kész arra, hogy elnyeljen; az ördög törében vagytok, foglyokká tettvén. E lélek munkálkodik az engedetlenség gyermekeiben. A bűnösök az ő rabszolgái, és kielégítik a vágyait. Ő a sötétség világbírója, a gonosztevőké, kik a tudatlanság éjsötétjében élnek. Sajnáljátok a nyomorult indiánokat, akik démonokat tisztelnek istenükként, de az már eszetekbe se jut, hogy ti sem cselekedtek másképpen. Mert közös baja a hitetleneknek, hogy az ördög az ő istenük. Nem mintha tiszteletükkel adóznának neki – nem, szavukkal elutasítják őt és azt is, kitől e vád kiszármazik, de közben mindvégig a gonoszt szolgálják, s az ő uralmában állnak. „Annak vagytok szolgái, kinek engedelmeskedtek.” Hányan vannak, ő jaj, kik az ördög rabjai, miközben magukat az Úr szolgálóinak mondják! Alighogy bűnös örömet vagy törvénytelen előnyszerzést kínál elétek a Sátán, ti máris éltek azzal; alighogy hazudnotok parancsolja, nektek már a szátokban a hamis

1Pt 5,8
2Tim 2,26
Ef 2,2

Róm 6,16

Jn 13,27
Jób
1,12.15.17

szó; alighogy bosszúállásra szólít fel titeket, ti már meg is cselekszitek akaratát. Ha megtiltja az Ige olvasását s az imádságot, reá hallgattok, s úgy tesztek, ahogy tennetek mondja. Ő áll a függöny mögött, ő ügyködik a sötétben, s ti nem látjátok a mozdulatait, pedig ő a ti vezetőtök. Mert a hazug nem a Gonoszt akarja szolgálni, hanem a maga előnyeit tartja szem előtt – az ördög pedig láthatatlanul mellette áll, és ő csempészi a hamisságot szívébe. Nem kétlem, hogy Júdás, midőn eladta Mesterét, s a sábeusok és a káldeusok, midőn rajtaütöttek Jóban, nem az ördögnek akartak kedveskedni, hanem a saját mohó szomjukat akarták oltani; mégis a Sátán volt az, aki őket cselekvésre indította. Jaj! – miközben saját függetlenségük tudatában tetszelegnek, be sokan lesznek a gonosz hű szolgálivá és rabjaivá!

Tudatlanságban leledztek-e, vagy végre a sötétből a fényre fordultatok? Attól tartok, hogy még nem. Tudatosan éltek-e bűnben? Ha igen, a Sátánéi vagytok. Versengők, irigyek, rosszakaratúak vagytok? A Gonosz az atyátok. Ő, mely szörnyűség! Mert noha számtalan gyönyörrel kecsegtet titeket, csak azért teszi, hogy végtelen kárhozatba taszítson! Éva sem látta a méregfogakat, mikor a kígyó feléje kúszott a gyümölcsrel a szájában. Aki ma a megkísértőtök, az lesz majdan a megkínzótök. Bárcsak rá tudnálak ébreszteni titeket, hogy micsoda gonosz mestert szolgáltok, mily kegyetlen tirannust tiszteltek! Mert ő abban leli örömét, hogy titeket a biztos kárhozat útjára vezéreljen, s hogy egyre forróbbá tüzesítse az üstöt, melyben évmilliókig fogtok kínlódni!

4. *Rajtatok bűneitek szikla-súlya.* Nyomorult lélek, tán nem is érzed, de ez pecsételi meg kínos sorso-dat. Mert míg hitetlenségben élsz, egyetlen vétke-d sem töröltetik el: mind ott állnak felsorolva a vádiratban. Az újjászületés és a megbocsájtás sosem különül el egymástól – s az istentelenek megigazulás és bűnbocsánat nélkül tengetik életüket. Nem jó adósnak lenni – s még rosszabb az Úr adósának; mert nincs rettenetesebb az Ő fogságánál és nincs szörnyűbb az Ő börtönénél. Tekints a megvilágosodott bűnösre: érzi vétke súlyát; fél az Úr tekintetétől, és félve panaszkodik. Öröme ürmé lesz, bősége aszályá. Éjjelente álmatlanul forgolódik. Elborzasztja szomszédait és elborzasztja önmagát, s már-már az útszéli köveket irigyl, mert érzék nélkül valók, s a gyötrelemre nem fogékonyak; inkább lenne kutya, mint ember, mert akkor halálával vége szakadna kínjainak, így pedig nem egyéb az, mint a végenincs kárhozat kezdete.

Ma talán könnyűnek találjátok, de egy napon majd súlyosan megszenveditek a megbocsátatlan bűn terhét. Mert malomkő az, „és aki e kőre esik, szétzúzatik; akire pedig ez esik reá, szétmorzsolja azt.” A mi bűnünk küldte halálba drága Megváltónkat. S ha ezt tette a zöldellő fával, vajon mit fog tenni a kiszáradttal?

Mt 21,44

Gondolkozzatok magatok felől; ne késlekedjétek. „Meghaltok a ti bűneitekben” – tudjátok-e remegés nélkül fogadni ezt a fenyegetést? Jobb volna néktek odaveszni a börtönben, elpusztulni a útszélen, mint bűneitekben meghalni. Ha a halál éppúgy eltörölné a bűneiteket, mint az öröme-

Jn 8,24

iteket, akkor enyhülést hozna; ám a vétek akkor is veletek marad, mikor a barátaitok elhagynak, s mikor az élvezetek búcsút intenek nektek. Minden más adósságotokat kiegyenlíti a halál, csak a bűneitekét nem: azok veletek mennek ama ítélőszék elé, és megvádolnak; veletek mennek a pokolba, és megkínoznak. Ó jaj, micsoda gyötrelmet fognak néktek ezek okozni! Időben rendezzétek adósságaitokat, mert az Úr minden egyes parancsolata fegyverben áll, hogy letartóztasson, hogy torkon ragadjon, s bilincsbe verjen. Mit fogsz tenni, mikor mindnyájan ellened jönnek? Vond el lelkiismereted tekintete elől a fátyolt, és gondolkozz; légy lemondó, fordulj Krisztusodhoz. Nála a menedék – ragadd meg a reményt, ami ott van, ott, épp teelőtted!

5. *Tomboló vágyaitok rabságában sínylődtök.* Hitetlen állapototokban a bűn szolgálai vagytok: ő uralkodik felettetek, ő a vezéretetek, míg be nem kerültök az Úrral kötött szövetség kebelébe. Nincs a bűnhöz hasonló tirannus kerek e világon. Ó, micsoda alávaló és borzalmas munkákkal gyöttri szolgálóit!

Nem borzaszt-e el látnotok a nyomorultakat, amint rőzsét vonszolnak, rönköket cipelnek, olajos hordókat görgetnek saját máglyájukhoz? Mert ez a feladata a bűn rabszolgáinak. S még mikor örvendeznek ebül szerzett javaikban, és az igaztalan gyönyör dalait éneklük, akkor is önnön kárhatukat készítik elő; Tófet halmára hordják a tűzfát, és olajat locsolnak, hogy aztán elemésszék a

lángok a tűzrakót. Ki szolgálna olyan urat, akinél a munka rabszolgaság, s a fizetség halál?

Milyen szívfájdító látvány volt a nyomorult, kit megszállt ama légió! Nem borzaszt el látnotok, amint a sírok között megsebzti magát? Éppen így vagytok ti is; minden csapással enszívetekbe döftök. Most még alszik a lelkiismeretetek – de majd, ha a halál s az ítélet magatokhoz térít, akkor majd megérezitek sebeitek irtóztató fájdalmát. A megrogzött bűnös szerencsétlen baromként van bekötve a bűn jármába. Hiába mondja néki a lelkiismerete, hogy „Megállj, térj le erről az útról!” – ő csak megy tovább, noha látja, hogy a pusztulás felé tart. A kísértés torkára fagyasztja a jajszót, és elfeledteti véle ígéreteit – s egyenesen a halálba taszítja.

6. *Megtüzesítvén rátok vár az örök szenvedés lángoló kemencéje.* „Kiszélesíti torkát és feltátja száját” a pokol tiértetek, mohón lesi, amint a meredély szélén álltok. Ha az embernek haragja olyan, mint „az ifjú oroszlának ordítása”, mely nehezebb a fővenynél, akkor milyen lehet az Istené? Ha Nabukodonozor hétszeresen forró kemencéje olyan izzó volt, hogy még azokat a férfiakat is megölte, kik Sidrákot, Misákot és Abednégót belevetették, akkor milyen emésztő lehet a Mindenható lángoló haragja! Bizony mondom, az nem csupán hétszer, hanem hetvenszer-hétszer tüzeesebb! Ember, lennél-e rőzse az örök pokolban? „Vajon megállhat-e a szíved, avagy erősek lesznek-e a kezeid azokban a napokban, mikor én számolok veled?” Elviselnéd-e a szüntelen lángolást? Megélnél-e a harapós

Ézs 5,14

Péld 19,12;
27,3

Ez 22,14

lángnyelvek között? Lennél-e vasdarabka a katalanba vetve? Megolvasztja tested a kemence hősege. Még az Úr hű szolgálai is, az Ő arcának oltalma alatt, keserű könnyekkel siratják állapotukat. Hát még te mennyire fogsz majd sírni, mikor az Isten kitölti reád méregfioláját, és felindul gyöttrésedre – mikor majd lelkiismereted lesz az a csatorna, melyen keresztül mindörökre a lelkedbe önti lángharagját; mikor olyannyira telve leszel a kínnal, miként most a bűnnel; mikor az öröklét lésszen a legszörnyűbb fájdalom; mikor minden vágyad az lesz, hogy baromként elpusztulj és felszívódj a megsemmisülésben; mikor a vágyak végtelenje és a könnyek parttalan óceánja sem lesz elég, hogy kiváltson téged a szenvedésből!

Most még messze az a nap – most még nevensz, és félvállról veszed a veszedelmet s megfélemedsz az Úr indulatáról. De kitartasz-e, győződsz-e majd, ha az Úr betaszít a nyomorúság ágyába? Akkor majd „fájdalomban fogtok feküdni”! Akkor majd az üvöltések lesz az a szörnyűséges és istentelen zene, amit hallgathattok, s az Isten haragjának bora fog elegyítetlenül tölteni a poharatokba, és lésszen egyedüli italotokká. Akkor majd szüntelenül az ég felé fog szállni kínjaitok füstje, s nem lesz nyugtotok se éjjel, se nappal; nem nyugodhat a lelkiismeretetek és nem nyugodhatnak a csontjaitok; „és lesztek átok, csuda, szidalom, gyalázat” – mindörökké.

Állj meg hát, bűnös lélek, és gondolkodj. Ha ember vagy, és nem csak érzéketlen fatuskó, akkor lásd meg végre, hogy a pusztulás küszöbén állasz. Az élő Istenre s a te élő lelkedre mondom, egyet-

len lépésre vagy a mélységtől. Lefekszel éjjel, s nem tudhatod: tán a pokolban ébredsz reggel. Felkelsz reggel, és nem tudhatod: tán lezuhansz, s a kárhozatban találod magad, még mielőtt leszáll az este. Nem fogadhatod könnyű szívvel ezt a veszedelmet. Folytatod-e a vétkezést, mintha mi sem történt volna? Azt mondod, hogy mindez nem érint téged? Akkor olvasd át újra az előző fejezetet, s szólj igazat: egyetlen sötét jegyét sem fedezed fel magadon az istentelenségnek? Ne takard el a szemedet, ne csald meg magad, hanem lásd meg nyomorúságodat, hogy véget vethess neki. Ugye nem akarsz aljas számkivetettként, semmi-rekellőként tengődni, az Úr haragjának edényeként, melybe szüntelenül ömlik az Isten lobogó mérge? A szent harag tüzes, emésztő és kiolthatatlan – ez lesz a részed, hacsak le nem térsz gonosz utadról, és meg nem térsz az Úrhoz.

Ne várj tőlem kedves szót – azzal csak beletaszítanálak a tűzbe, s akkor abban kell majd küszködnöd, míg a világ világ, míg el nem fogy az öröklét, és el nem gyengül a mindenhatóság karja, mellyel kiosztja rád a büntetést.

7. A törvény minden átka és fenyegetése rátok száll. Milyen szörnyűek villámai! Lángharag száll az arcotokba szórja. Szavai, mint a szabályok, mint az Úr hegyes nyilai. Azt kiáltja: „Igazságot!” – és nem elégítheti meg semmi más. Vér és háborúság a szava, seb és halál; hagyd hát el erősségedet, ember, hagyd el a bűnt! Siess a szentélybe, a menekülés városába. Siess Krisztushoz! Őbenne rejtőzz el, mert máskülönben elveszel mindörökre.

8. *Maga az evangélium mondja ki fölöttetek az ítéletet.*

Tudjátok meg: ha megmaradtok hitetlen és bűnös állapotokban, sokkalta szigorúbb büntetést ró ki rátok az evangélium, mint az első szövetség megszegéséért. Nem ijedtek-e halálra hallván az evangélium fenyegetéseit, Isten Sionról harsogó hangját? Halljátok az Úr haragját: „Aki nem hiszen, el-kárhozik.” „Ha meg nem tértek, elvesztek.” „Ez pedig a kárhoztatás, hogy a világosság e világra jött, és az emberek inkább szerették a sötétséget, mint a világosságot.” „Aki nem hisz, az Isten haragja marad rajta.” „Mert ha az angyaloktól hirdett beszéd erős volt és minden bűn és engedetlenség elvette igazságos büntetését: mi módon menekünk meg mi, hogyha nem törődünk ily nagy üdvösséggel?” „Aki megveti a Mózes törvényt, irgalom nélkül meghal; gondoljátok meg, mennyivel súlyosabb büntetésre ítéltetik az, aki az Isten Fiát megtapodja.”

Jóel 3,16

Mk 16,16

Lk 13,3

Jn 3,19,36

Zsid 2,2,3

Zsid 10,28,29

S nem így van-e valóban? Nem ez-e a ti nyomorúságotok? De bizony, ez az igazság – az Istenre mondom. Jobb, ha még most kinyílik a szemetek, s idejében észreveszitek a bajt, hogy kigyógyíthatókat magatokat belőle. Jobb ez, mint ha megvakítanak és megmakacsolnak magatokat, mert akkor az örök keserűség lesz a ti osztályrészetek, s olyan borzalmak, amikről nem is hiszitek, hogy lehetségesek. S ha mindez igaz, hogyan maradhatok meg istentelen állapotokban?

Jaj néked, szerencsétlen ember! Tönkretett téged a bűn, elvette a maradék eszedet is, ami pedig arra sarkallt volna, hogy az örök boldogságot keresd. Ó, te nyomorult! Micsoda esztelenség és

őrület szállt rád! Hadd ébresszelek fel, alvó! Ki lakik tested falai közt? Lélek talán, értő és érző lélek, vagy csak egy buta húscafat vagy?

Eszes lélek vagy, de baromsorba vetettek, s ezért megfélelkezted halhatatlanságodról. Olyan-nak hiszed magad, mint az állatok: ha kimúlsz – elmúlsz. Felfogod, hogy jövőd az öröklét, de mégis könnyelműen gondolkodsz a végenincs nyomorúságról, amiben osztályrészed leszen – ilyenkor, jaj, pontosan annyival vagy állatiasabb az állatnál, mint amennyivel az értelem ellenében való cselekvés rosszabb az értelem nélkülinél. Boldogtalan barátom! Valaha te voltál az emberek dicsősége, az angyalok társa, az Úr hasonlatosságára való kép; te voltál az Isten földi helytartója, felette álltál a többi teremtménynek, és uraltad Mestered műveit – most pedig az érzékek rabja lettél. Földet lapátolsz, köveket cipelsz – hát ez méltó a te halhatatlan lelkedhez? Törődj végre azzal, hogy mivel fogod tölteni az örökkévalóság parttalan idejét! A halál a házad körül les, a bíró a küszöbödön áll. Még nyugodtan ülhetsz egy keveset, aztán pedig: „idő többé nem leszen”. És te mégis kockáztatsz, hitetlen? Mert ha így ér téged a vég, akkor már semmi sem menthet ki a nyomorúságból.

Gyertek hát, keljetek föl és gondolkodjatok magatok felől. Hová mentek, merre igyekeztek? Micsoda? – hát nem tértek le arról az ösvényről, melyen minden lépés a kárhozatba vezet?! Hát nem értitek, hogy holnap éjjel tán már a pokolban vethetitek ágyatokat? Ha még pislákol bennetek az értelemnek egy kicsiny lángja, hallgassatok hű barátokra, ki megmutatja néktek siralmas valóto-

kat, hogy időben irányt válthassatok, s elindulhassatok az örök boldogság felé.

Jer 5,22 Halljátok, miként szól az Úr: „Nem félték-é engem? Az én orcám előtt nem remegtek-é?” Bűnösök, ne fogadjátok könnyű szívvel az isteni haragot. Mert eljön az idő, mikor majd súlyos tehernek fogjátok azt mondani. Még maguk az ördögök is félik és reszketnek tőle. Csak nem vagytok az ördögöknél is makacsabbak? Miért rohantok a szakadékba? Miért játszotok a vipera odújánál? Miért nyújtjátok karotokat a sárkány barlangjába? Ne kacérkodjatok az Úr indulatával, mint akiknek mindegy, hogy elszenvedik vagy elkerülük azt. A megrögzött bűnös akarattal hitetlenségben tartja magát, esztelenül, mintha semmi se lenne gyötrelmére. Nála még az is több értelemmel bír, aki egyenest az ágyú torkába szalad, és vígan ontja önnön vérét a semmiért. „Mert Isten ellen nyújtotta ki kezét és erősködött a Mindenható ellen; kinyújtott nyakkal rohant ellene, domború pajzsainak fellege alatt.” Nincs annál oktanabb, ki a második halállal játszik kockázatos játékot s a kénnel-tűzzel égő tó partszegélyén egyensúlyozik. Mit mondhatnék? Szavam sincs, mellyel a bűnös lélek őrjöngését leírhatnám.

Jób 15,25,26

Ébredjete, ébredjete! Keljete fel, bűnösök! Meneküljete, míg lehet. Csak egy ajtó vezet a szabadba, a megtérés egyetlen keskeny ajtaja: az újjászületés! Most még kívül vagytok a poklon, de bizony mondom, néhány nap és néhány év – s bévül lesztek! El akarjátok kerülni a kárhozatot? Hát tagadjátok meg a bűnt, menjete Krisztushoz, fogadjátok el az Ő igazságát, s válasszátok az új és

jámbor életet Ővele. Szálljatok magatokba, nézeteztek szívetekbe. Örök balsorsotok vagy boldogságotok megéri a munkát. Olvassátok át újra, hogy milyenek a hitetlenek keservei. Ha úgy vélitek, általam nem az Úr szól, ne figyelmezzetek szavamra – de Ő maga mondja néktek, hogy jelen állapototokban a nyomorúság a ti osztályrészetek! Csak az esztelen örült teheti meg, hogy sorsán sebesen ne változtasson. Mert össze fog omlani a ti éltetek! Ember, megbabonázott téged valami gonosz bűbáj! Nem lehet másként; mert evilági életed ügyeiben jól kiigazodsz, felismersz minden rád leselkedő veszélyt, s idejében elhárítod azt; de már a túlvilági léttel mit sem törődsz, hanyaveti és figyelmetlen vagy! Hát nem rettensz-e meg minden ízedben, látván, hogy az Úr teljességgel ellened fordult? Hogyan élhetsz az Ő kegye nélkül? Hogyan maradhatsz állva, ha lesújt rád az isteni bosszú ökle? Az egész Teremtés miattad nyög, s a pokol pedig téged hívogat – és te mégis elégedett vagy magaddal? Rajtad a romlás; sötét, bűzös börtönbe vagy vetve; a kéjek láncára verted enmagad; saját kárhozatodat készíted elő – és még csak el sem gondolkodsz mindezen! Nincs ijedelmedre a törvény komor szava? Átkait és fenyegetéseit annyira se tartod, mint a gyerekek meséiben a mumust? Szemébe nevensz a pokolnak? Úgy hörpinted ki a Mindenható poharát, mint egy korsó sert?

Légy végre ember! Felszólítalak, hogy válaszold meg kérdéseimet. Olyan vagy-e, mint a Leviatán: büszkeséged pajzsával ellenállsz Teremtődnek? Leperegnek-e rólad a nyilai, miként a szalmaszálak, s széttörnek-e rajtad a fegyverei,

miként a korhadt fa? Te vagy-e a büszkeség fiainak vezére? Nevetsz-e az Úr rettentő lándzsája láttán? Kikacagod-e a rettegést? Nem futamodsz-e meg, mikor szembe találsz magad az Isten dagadó puzdrájával, fényes szablyájával, csillogó vértjével? Nos, ha nem keltél föl az Írás szavára, majd felkelsz a halál és az ítélet szólítására. Szerencsétlen, hogy bírod majd ki az Isten haragját? Mi lesz veled, ha a fejedre száll mindaz, ami írva van? Emlékezz: midőn Dániel ellenségeit az orozlán barlangjába hajították, a bestiák mindnek széttörték a csontját, mielőtt még a verem aljára leértek volna – akkor pedig mi lesz tevéled, ha az élő Istennek kezébe kerülsz?

Ó, az Istennel ne pereljétek, hanem bánjátok meg bűneiteket és térjétek meg, hogy amit az Ige ír, be ne teljesejétek rajtatok: „Keressétek az Urat, amíg megtalálható, hívjátok őt segítségül, amíg közel van. Hagyja el a gonosz az ő útját és a bűnös férfiú gondolatait és térjen az Úrhoz és könyörül rajta, és a mi Istenünkhöz, mert bővelkedik a megbocsátásban.”

Ézs 55,6.7

Utasítások a hitetleneknek

Mielőtt elolvasnátok utasításaimat, azt tanácsolom, sőt, azt parancsolom az Úr s az ő szent angyalai nevében, hogy esküdjétek meg: betartjátok őket. Mert összhangban állnak mind az Igével, mind a ti szükségleteitekkel. Adná az ég, hogy sikerrel járjatok! S fogadjátok olyan áhítattal és tisztelettel e tanácsokat, mint amilyenel jómagam faggattam a szent órákulumokat, hogy vajon miként lehetnék segítségetekre; s legyetek annyira háládatosak, mint ahogy azt az élő Isten Igéje megkívánja.

Figyeljétek hát. „Vegyétek szívetekre mind ezeket az igéket, amelyekkel bizonyosságot tesztek ellenetek – mert nem hiábavaló ige ez néktek, hanem ez a ti életetek.” Az a célja mindannak, amit

5Móz 32,46

bizony irgalmasabb volna hagynom, hogy békében töltsétek romlásotok idejét, és hogy élvezhettek minden csekélyke vigaszt, amit e világban találtok. De még lehettek boldogok! Csak nehogy akarattal visszaautásítsátok a gyógyulás lehetőségét. Én megnyitom az ajtót – induljatok! Az élet ösvényét hozom a lábatok elé – menjetek végig rajta! Élni fogtok akkor s nem haltok meg. Ó, mely keserűség arra gondolnom, hogy önmagatok gyilkosává lehettek, és hogy a vesztetekbe rohantok, noha, mint hajdan Péter Mesterének, ember és Isten egyaránt arra biztat, hogy kíméljétek magatokat!

Akarattal pusztul az istentelen. Úgy szól utána az Isten, miként Pál a börtönőrhöz, aki meg akarta ölni magát: „Semmi kárt ne tégy magadban!” Az Úr szolgálja pedig megint az istentelent, utána megy és visszahívja; de sem a könyörgés, sem a szemrehányás nem használ, mert az rendíthetetlenül halad végromlása felé, s csak a sajnálat ér a nyomába.

Mit mondhatnék? Van-e olyan emberséges ember, kit nem keserítene el, ha egy pestisjárvány kellős közepén birtokában lenne egy azonnali és biztos gyógyulást hozó szernek, ám ennek ellenére százával pusztulnának felebarátai, mert vonakodnának bevenni azt? Testvéreim, halálos kórság kézjegyét látom arcotokon. Mégis: ismerem a gyógyulás módját. Kövessétek utasításaimat! Ám ha ellenálltok: hát legyen tiétek a mennyek országa – én osztozom veletek.

Halld, bűnös lélek, halld tanácsomat, és térj meg; szálljon reád az üdvösség.

1. Fogadjátok el e kétségbevonhatatlan igazságot: jelenlegi istentelen állapototokban nem mehettek be az Isten országába.

Krisztuson kívül ki válthat meg benneteket? Ő pedig csakis akkor vált meg, ha megtisztultok és megtértek. Mert nála a menny kulcsa. Hogyan mehettétek be oda az engedélye nélkül? Csak úgy próbálkozhattok, mint tolvaj, ha természetes állapototokban, megigazulás nélkül érkeztek!

2. Munkálkodjatok azon, hogy átlássátok és felfogjátok bűneiteket.

Amíg óvatoskodnak az emberek, míg rajtuk a nehéz teher, míg általdöfi és megbetegíti szívüket a bűn, addig nem fordulnak Krisztushoz segítségért, és nem kérdik tiszta szívükből: „Miként cselekedjünk?”. Előbb halottnak kell látniuk önmagukat – utána mennek majd a Krisztushoz az életért. Nehéz munkával állítsátok sorba magatok előtt bűneiteket, s ne féljétek végigtekinteni rajtuk. Szorgosan vizsgálódjék lelketek. Nézzetek szívetekbe, lássátok meg életeteket – kezdjétek bele önmagatok alapos vizsgálatába. Ismerjétek fel korlátaitokat, és kérjétek fáradozásotkhoz az Isten Lelkének segítségét, mert Ő az, aki feltárja a bűnt – magatoktól úgysem juttok messzire. Mindent tárjatok fel lelkiismeretetek előtt – amíg ki nem csordul szemetekből a könny. Szüntelenül együtt fáradozván az Úrral ne nyugodjatok el, míg így nem kiált a lelketek, a megvilágosodott börtönőr szavaival: „Mit kell nékem cselekednem, hogy üdvözljek?”! Ez a cél.

Gondolkodjatok el bűneitek számán. Dávid

ApCsel 16,30

szíve megrettent, mikor arra gondolt, hogy több a bűne, mint ahány hajszál a fején; s ekkor az Úr végtelen irgalmáért kiáltott. Még a bűzös holttetemen sem nyüzsög visszataszítóbban a sok nyű, mint az istentelen lelken az undok vágyak. Mert bekúsznak azok a fejbe, bekúsznak a szívbe, a szembe, a szájba. Tekintsetek hátra: hol az a hely, hol az az idő, melyben nem vétkeztetek? Tekintsetek magatokba: mely testrészetek vagy lelki képességetek az, amelyet nem mérgezett meg a bűn; van-e olyan cselekedetetek, melybe még nem szivárgott bele a méreg? Egész életetekben hozomra éltetek; nagy a ti adósságotok, és egyetlen fillért sem tudtok visszafizetni belőle! Bűnös a természetetek, bűnös a fajotok, bűnös az életetek! Emlékezzetek kötelességeitekre, emlékezzetek mulasztásaitokra; arra, hogy miként vétkeztetek gondolataitokban, szavaitokban és cselekedeteitekben; emlékezzetek ifjúkori bűneitekre és érett éveitek kihágásaira! Ne váljatok a megrögzött adóshoz hasonlóvá, aki fél belenézni számlakönyvébe. Olvassátok végig figyelmesen a lelkiismeret feljegyzéseit. Mert előbb-utóbb fény derül mindenre.

Gondolkodjatok csak el: hogyan súlyosbodtak bűneitek, hogyan lettek az élet Istenének és lelketek életének legfőbb ellenségévé – egyszóval miként lettek az egész emberiség közös ellenségévé. Hisz Dávid, Ezsdrás, Dániel s a jó Léviták mindnyájan a súlyosnál is súlyosabbnak látják vétkeiket, mivel azok szembeállnak az Úr irgalmával, intéseivel, jó és igaz törvényeivel. Ó, micsoda sötét módon munkál a bűn a világban! Ez az ellen-

ség szülte a halált, megrabolta és szolgáskorba vetette az embereket, és mindent fejtetőre állított, úgy bizony: vizályt keltett az ember és a többi teremtmény, ember és ember közt, még az ember és önmaga közt is! És miképp tette ezt? Hát úgy, hogy az állati részt az értelmes ellen fordította, az akaratot az ítélet ellen, a hívságok utáni vágyat pedig a lelkiismeret ellen. De a legnagyobb gáztette az, hogy az Isten és az ember között is elhintette a vizály magvát, mivel Isten-gyűlölővé és Isten előtt gyűlöletessé tette a bűnöst. Ne ítéljétek könnyen a bűnről! E gonosz áruló az Isten Fia vérével oltotta szomját, ő adta el, ő gúnyolta, ő korbácsolta meg, ő köpött az arcába, ő sebezte meg az oldalát, ő gyötörte a lelkét, ő törte meg a testét, nem tágtott tőle, míg meg nem kötözte, el nem ítélte, a szögeket be nem verte, keresztre nem feszítette, meg nem szégyenítette a világ szeme látára. Mérget fröcsköl szét, melynek amikor egyetlen cseppje ráhullt az emberiség fájának gyökerére, rontást és romlást hozott, megbetegítette az egész fajt. E véreskezű hóhér gyilkolta a prófétákat, égette a mártírokat, végezte ki az apostoloikat, fejezte le a pátriárkákat, a királyokat és az uralkodókat; városokat töröl el a föld színéről, birodalmakat nyel el és egész nemzeteket kebelez be. Bárhol villanjon is a fegyver: a bűn ontja ott a vért. Ugye ez nem csekélység? Ha Ádámot és minden gyermekét kiásnánk a sírjából, és testükből égigérő halmot raknánk, akkor arra a kérdésre, hogy „Ki tehet a ti halálotokról?”, így válaszolna egyhangúan az emberhegy: „A bűn!” Tanulmányozzátok hát a bűnt, míg a szívetek el nem rémül,

és meg nem undorodik tőle; tanulmányozzátok önnön gonosztetteitek elfajzását, azt, hogy miként vétkeztetek az Isten intései ellenére az imádság, a kegyelem, a jobbító szándék, a legtisztább fény, a legszabadabb szeretet s a saját fogadalmaitok, ígéreteitek, jajongásotok ellen. Vonjátok kérdőre a szíveteket – hadd piruljon! Hadd ismerje meg saját sötét természetét.

Gondolkoztatok a bűn sivatagán. Bosszúért kiált az a mennyekbe. Halált és kárhozatot, az Úr átkát hozza lélekre és testre egyaránt. Mert a legapróbb gonosz szó vagy gondolat is az Isten végtelen haragját hívja a fejetekre. És súlyos teher ám a harag! Szörnyűséges nehezék az átok! Ez a díj az, mellyel vétkeitek milliói megbosszultatnak. Bíráljátok meg magatokat, nehogy aztán az Úr legyen a ti bírátok.

Gondolkoztatok el a bűn rútságán és tisztátalanságán. Mint a pokol, oly fekete; az ördög képe ez, mely a lélekben tenyészik. Megrémülnétek, ha meglátnátok rút természetetek gyűlöletes arcát. Nincs mocskok, mely szennyesebb, nincs lep-ra vagy poklosság, mely ártóbb lenne a bűnnél – ebben fetrengtek, s ezzel ejtettek több foltot az Úr makulátlan dicsőségén, mint amennyit rajtatok a legundokabb undokság ejteni tudna. Ölelnétek-e varangyot a kebletekre; nevelgetnétek-e, lelnétek-e örömet benne? Ilyen csúszómászóként törekedtek ti is az isteni tökéletesség felé, amíg meg nem tisztultok Jézus vére és a megújító kegyelem hatalma által.

Bűneiteket számbavéve elsősorban e kettőre figyelmezzetek:

(1) A szív bűnére. Nem sokat ér lefűrészelni az ágakat, ha a romlás gyökere érintetlen marad. Nem sokat ér megtisztogatni a patakot, ha még buzog a forrás, mely vízával táplálja. Csapjon le a megbánás szekercéje Dávidéval együtt a bűn gyökerére. Tanulmányozzátok szorgosan, hogy milyen mély és állandó természetetek tisztátalansága – mily általános mindaddig, míg föl nem kiáltotok Pállal a halálnak teste ellen. Nem török meg igazán a szív, míg meg nem győződik arról, hogy milyen mélyen gyökerezik benne a gyalázat. Ezen járjanak tehát gondolataitok; mert emiatt tagadjátok meg a jót és emiatt hajlotok a gonoszra, s ez sújtja vaksággal, büszkeséggel, balítélettel s hitelenséggel az elmét; gyűlölködéssel, álhatatlansággal és önfejtéssel betegíti meg az akaratot, értetlenné és hűtlenné teszi a lelkiismeretet; elbizonytalanítja az emlékezetet. Egyszóval, kizökkenti a lélek teljes egészét, s ott, hol a jámborságnak volt eladdig lakhelye, most a romlottság pokla tenyészik. Ezért torzultak tagjaitok az igaztalanság eszközeivé s a bűn szolgálóivá; ezért lett tele hívságos és buja vágyakkal a fejetek; ezért piszkolták be a kezeiteket a bűnös praktikák; ezért jár féktelen mohósággal ide-oda a tekintetetek, és ezért csorgatja gyilkos mérgét a nyelvetek. Ez nyitotta meg fületek kapuját a mendemondák, hízeltételek és mocskolódások előtt, és ez zárta be az élet rendelési számára; ez tette a szíveteket halálos képeltételek elátkozott forrásává, mely – miként a valódi források – szüntelenül köpi önnön vizét, s miként a haragos tenger, szüntelenül árasztja a sarat és a mocskot. Ti pedig még ennek ellenére is ön-

imádatban éltek, és saját jó szívetekről beszéltek? Ó, egyetlen pillanatra se feledkeztek meg arról a szörnyű ragályról, arról az őseredeti romlásról, mely bennetek dúl, amíg Efráimmal együtt nem keseregtek önnön állapototok felett, és amíg a legmélyebb keserőséggel nem veritek a melleteket, miként a vámszedő; s míg olyannyira meg nem iszonyodtok magatoktól, mint Jób, és porban-hamuban meg nem bánjátok bűneiteket.

(2) A bűnre, amire a leginkább kaphatók vagytok. Figyeljétek elfajzásait és védekeztek ellene az Úr szívetekbe fogadott intéseivel. A bűnbánat maga előtt hajtja az egész csordát, és kipécézi a legkedveltebb bűnt, belelövi nyilát, és győzedelmeskedik fölötte. Azon legyetek, hogy a lelketek meggyűljön a vétkeket; őrizkedjétek fogadalmaitok kettős őrségével ellene. Mert ez sérti leginkább az Urat, és ez van a ti legnagyobb sérelmekre is.

3. Győzzétek meg szíveteket jelen állapototok nyomorúságáról.

Olvassátok el újra az előző fejezetet, és másoljátok át szívetek könyvébe. Vessétek emlékezetekbe: lefeküsztek, és meglehet, hogy másnap a pokol tűzében ébredtek! S mikor felkeltek, tudjátok, hogy meglehet: másnap már a pokolban vetitek ágyatokat. Semmibe veszitek ezt az intést? Remegő térddel a feneketlen szakadék széléhez merészkedtek? A rontás kíméletén tengődtök – mert hisz hacsak egyszer is lecsap rátok, rögtön a kárhozatba taszít! Képzeljétek el a nyomorultat, amint Nabukodonozor tüzes katlana fölött függ,

és csak egyetlen kötélke tartja, amely bármelyik pillanatban elszakadhat – hát nem remeg érte a szívetek? Pedig önmagatokat látjátok, ti lógtok ott, ti, hitetlen asszonyok és férfiak, kik soraimat olvassátok. Mi történik, ha elszakad az életeteket tartó kötél – talán már a következő napon, talán már a következő pillanatban? Mi lesz akkor veletek? Hová fogtok hullni? Bizony, a tűzzel és kénnel égő tóba, ahol addig fogtok főni, míg az Örök-kévaló az időt kiméri. Nem retten meg a lelketek ezt olvasván? Nem nedvesítik meg könnyeitek a papirost? Nem zakatol-e a szívetek a kebletekben? Nem sújt-e le öklötök saját melletekre; nem határozátok-e el végre magatokat a változásra? Jaj, hát miből van a ti szívetek? Hát már nemcsak az Isten iránti tiszteleteteket, hanem a magatok iránti sajnálatot és szeretetet is elvesztettétek?

Tanulmányozzátok a nyomorúságotokat, amíg nem kiált oly őszinte vággyal Krisztusért a lelketek, mint a fuldokló csónakért, a sebzett sebészért. Ha nem fogjátok fel a veszélyt, és nem érzitek meg a halálos fájdalmakat, akkor csak olybá veszitek Krisztust, mint egy tehetetlen orvosdoktor. A gyilkos, kinek nyomában a vérbosszú, a menedékvárosba siet, ám sokaknak még ennél is erősebb kényszerre van szükségük, hogy Krisztushoz forduljanak. Ínségnek és nyomorgásnak kellett jönnie, hogy hazahajtsa a tékozlót. Míg gazdagnak, javakban bővelkedőnek gondolja magát Laodícea és nincs gondja semmire, addig nincs számára remény. Nyomorultnak, vaknak, szegénynek és mézítelennel kell lennie, mielőtt Krisztushoz fordul az Ő szent aranyáért, ruháért, kenőcsért. Ezért hát

tartsátok nyitva a lelkiismeret szemét, és nagyítsátok fel nyomorúságaitokat – ne féljete, hogy elborzaszt látványuk! Olyan a baj, mint gennyező seb: gyógyításra szorul. Jobb előre félni a kínoktól, mint később megtapasztalni őket.

4. Vegyétek a szívetekbe, hogy ki kell tekintenetek magatokból, és el kell tekintenetek saját ügyeitektől, hogy meg lehessétek a segítséget.

Ne gondoljátok, hogy imáitok, olvasmányaitok, igehallgatásotok, bűnvallásotok, javulásotok lesz a ti gyógyítótok. Jó dolgok ezek, de elvesztek, ha elnyugosztok bennük. Mert véged van, fuldokló, ha más deszkába kapaszkodsz, mint a Jézus Krisztusba. Felejtsd el magad, tagadd meg igazadat, erődöt és bölcsességedet, s támaszkodj egyedül Jézusra. Csak ez a menekvés. Amíg magukban és saját igazukban bíznak az emberek, s a testbe vetik reményüket, addig nem jutnak el az üdvösséghez, amit Ő szerez. Veszteség a ti nyereségetek, gyengeség az erőtök, cafatos rongy az igazatok. Ha ezt végre belátjátok, akkor létrejöhet Krisztus és tiköztetek az egyesség. Vajon a holttestem kibújhat-e a halál bilincseiből és levetheti-e halotti leplét? És vajon ti vétkesek, kik jelen állapototokban elégtelenül szolgáljátok Mestereteket, föltámaszthatjátok-e önmagatokat? Ezért mikor imádkozni vagy elmélkedni indultok, vagy bármely szent kötelességeteknek tesztek eleget, lépjete ki magatokból, és kérjete a Lélek segítségét, mert önerőtök magában nem elég, hogy a Teremtő kedvére tegyete. Ám ne hanyagoljátok el a kötelességet. Mikor az Igét olvasta a szerezsen

komornyik, a Szentlélek hozzá küldte Fülöpöt. Midőn a tanítványok imádkoztak, s Kornéliusz és barátai az Írást hallgatták, reájuk szállott az Isten Lelke, és betöltötte őket.

5. Hagyjátok el eszentül minden bűnötöket.

Ha bármilyen formában megengedite magatoknak, hogy vétkezzete, elveszett emberek vagytok. Csak ha leléptek a gonoszság ösvényéről, akkor remélhetete, hogy új életetek lesz Krisztusban. Majd akkor lesz számotokra kegyelem. Nem ülhetete náaszt Krisztussal, ha nem váltok el a bűntől. Adjátok fel a cselszövőt, hogy békére lehessete a mennyben. Ne tartsátok Delilát az öletekben. Vagy a bűnöket hagyjátok el, vagy a leketeket; ha egyetlen bűnt is megkímélte, az Úristen lesz kíméletlen tivéletek. Vagy a gonoszság hal meg, vagy te. Ha csak egy ici-pici titkos bűnt is engedélyezete magatoknak, még ha ezernyi okotok és ürügyete van is rá, e bűn életéért saját leketek életével fizete. És ez bizony nagy ár.

Halld, bűnös, és gondolkodj el: ha eldobod magadtól a gonoszságot, megkapod cserébe az Úrtól Krisztust. Jó csere, nemde? Bizony mondom, ha elpusztultok, az nem azért lesz, mert nem adatott néktek sem élet, sem Megváltó, hanem mert miként a zsidók, a gonosztevőt választjátok a Megváltó helyett, a bűnt Krisztus helyett, és jobban szeretete a sötétséget, mint a fényt. Ezért égő gyertyával kutassátok át szíveteket, mint a zsidók házukat kovászért pászka előtt. Törekedjete arra, hogy rájőjete: mit vétkeztete. Menjete be hálóitokba, és tűnődjete... Miféle bűnben éltem

én? Milyen Isten iránti kötelességemet mulasztottam el? Hogyan vétkeztem az én testvérem ellen? És most vágjátok a dárdát a gonoszság szívébe, mint Joáb Absolonéba. Ne csak bámuljatok rá, ne hagyjátok, hogy szúrja a nyelveteket a morzsa, hanem köpjétek ki iszonyodva, mert méreg az. Mit tesznek tiértetek a ti bűneitek, hogy ennyire nehezen szakadtok el tőlük? Hízelegnek – de megölnék; kedveskednek – de megmérgeznek, és elletetek fordítják a mindenható Úr haragjának fölfegyverzett seregeit. Megnyitják előttetek a pokol kapuit, és magasra rakják máglyátokat. Nézd, nézd az akasztófát, amit neked emeltek. Úgy tégy a bűnökkel, mint Hámánnal; végezd ki őket, mielőtt ők végeznek ki téged. Pusztuljanak! Feszítsd őket keresztre! Csakis a Krisztus uralkodják fölötted!

6. *Fogadjátok ünnepélyesen Istent a ti áldásotokká és örökrészetekké.*

Áhítattal és hódolattal teli szívvel jelentsétek ki, hogy az Urat választjátok Istenetekül. Egyik felől tegyétek a világot, minden hívságával, csillogásával, örömeivel és javával együtt; másik felől az Urat s az ő végtelen kiválóságát és tökéletességét – és válasszatok szabadon e kettő közül. Istenben nyerjétek el nyugodalmatokat. Üljetek az Ő árnyékában. Az Ő ígéretei és javai lehúzzák a mérleg serpenyőjét, és a világ könnyűnek találhatik. Írjátok be a szívetekbe: az Úr a ti mindenható részetek – amíg Őáltala éltek, nem sújt titeket a nyomorúság. Ő a pajzsotok, Ő a díjatok. Mert Ő egymagában több, mint együtt az egész világ – tölte-

kezzetek meg Ővele. Legyen másoké a hívságos dicsőség – ti az Úr kegyében és orcája fényében leljétek meg boldogságotokat.

Nyomorult bűnös, messze estél te az Úrtól és magad ellen fordítottad az Ő hatalmas haragját. S Ő mégis felajánlja néked újra, hogy a te Istened lesz Krisztusban, mert végtelen az Ő kegyelme. Mit felelsz erre? Őt fogadod-e Istenedül? Ha megfogadod tanácsomat, megnyered Őt. Krisztus vezessen el téged Istenhez. Hagyd el az öröm, a birtoklás és a megbecsülés bálványait, taszítsd le őket szíved trónjáról, és az Urat ültessd a helyükre. Csakis Ő legyen a te irányítód, vágyaid és tetteid parancsolója, mert az Isten nem tűr meg nála hatalmasabb urat. Egyszóval, Istennek mind a szebbéteit, mind a tulajdonságait el kell fogadnod.

(1) A személyeit: Legyen az Atya a te atyád! Úgy menj hozzá, miként a tékozló fiú: „Atyám, vétkeztem az ég ellen és teellened. És nem vagyok immár méltó, hogy a te fiadnak hívattassam. De mivel oly csodálatos a te kegyelmed, hogy még engem is gyermekedként magadhoz hívsz, pedig a leggonoszabb teremtmény vagyok, inkább vadállat, mint ember – én ezért ünnepélyesen fogadom, hogy te vagy az én atyám, a gondjaidra bízom magam, a te gondviselésedben reménykedem, rád aggatom terheimet, elfogadom fenyítéseidet, szárnyaid árnyékában lelek szállást, elrejtőzöm termeidben, vallom a neved. Önmagamban többé nem bízom – benned az én bizodalom. Kijelentem, hogy eljegyeztem magam veled, értelek, és semmi másért.”

Legyen a Fiú a te Megváltód, a te Szabadítód,

a te Igazságod. Ő az egyedüli út, mely az Atyához vezet, az élet egyedüli eszköze. Vesd le a rabruhát, öltsd fel a menyegzői öltözetet, és lépj frigyre Krisztussal! „Tiéd vagyok, Uram, tiéd mindenem, a testem, a lelkem, a birtokom. Néked adom a szívemet, tiéd vagyok egészen, tiéd vagyok örökre. Ráírom a neved a javaimra, és átengedem őket neked. Csak te vagy az én Királyom. Voltak valaha más uraim, de ma már csak a te nevedet vallom. Hűségesküt teszek neked, ígérem, hogy mindenki másnál jobban félek, és serényebben szolgáljak. Megtagadom saját igazamat, lemondok arról, hogy tetteimért és tulajdonságaimért bocsánatban részesüljek és üdvözüljek; a te áldozathozatalodra és az Atyánál való közbenjárásodra támaszkodom. Te vagy a Vezetőm, te vagy az Irányítóm, megfogadom az utasításaidat, és lesem a tanácsaidat.”

Én 4,16

Végezetül pedig legyen a Szentlélek a te Megszentelőd, a te Szószólód, a Tanácsadód, a Vigasztalód, tudatlanságod Tanítója, örökreszed Biztosítója és Záloga. „Serkenj fel, északi szél és jöjj el, déli szél, fújj az én kertemre.” „Jöjj, ó, Lelke a Mindenhatónak, itt a te templomod, itt találj örök nyugalmodra, itt lakozz. Mindent neked adok: a szívem kulcsait. Fogd őket kezvedbe, hogy minden képességem és minden tagom a te igaz munkád eszköze legyen, és az én mennybéli Atyám akaratát szolgálja.”

(2) A tulajdonságait: Gondoljátok csak végig, hogyan jelentette ki önmagát tinéktek az Igében az Úr. Elfogadjátok-e olyanképp? Bűnös lélek, ímé a legörömtelibb hír, amit fül valaha hallhatott

e földön: Isteneddé leszen az Úr, ha egyesülsz vele kiválóságában. Akarod-e a kegyelmes, irgalmas, megbocsájtó Istent? „Igen – feleli a bűnös –, mert másképp elveszek.” És így szól az Úr: „Én vagyok a szent és bűn-gyűlölő Isten – ha népem leszel, neked is szentnek kell lenned, megszentelt szívűnek és szent életűnek. El kell hagynod a legkedvesebb, legtermészetesebb s világi érdekeid számára a legszükségesebb vétkeidet is. Mert csak annak vagyok az Istene, aki háborúságban áll a bűnnel. Hajítsd ki a kovászt, kerüld a gonoszt, tanuld cselekedni a jót. Büntesd meg ellenségeimet, különben nem lesz békém teveled.” És mit felel az emberi szív? „Uram, oly szent akarok lenni, mint te. Részesülni akarok szentségedből. Szeretlek téged, s nem csak irgalmadért és jóságodért, hanem mert szent vagy és tiszta. A te szentséged az én boldogságom. Légy, ó, a szentség forrása. Süsd rám a szentség bélyegét. Boldogan válok meg bűneimtől, ha úgy parancsolod. Elhagyom tehát szándékos vétkeimet, és nem szűnök meg harcolni gyengeségem ellen. Megtagadom; imádkozom, hogy soha szállásra ne leljen az én lelkemben.” Szeretteim, aki közületek így fogadja, annak Istenévé lesz az Úr.

És így beszél az Úr: „Én a mindenre-elégés Isten vagyok. Letesz-e mindent a lábam elé, rendelkezésemre bocsátod-e mindenedet, elfogadsz-e egyedüli örökreszedül? Tied lehetek-e, tisztelsz-e így? Én leszek-e a te gazdagságod, a te boldogságod, a reményed, az áldás számodra? Mert én vagyok a pajzs, és én vagyok a Nap – vagyok-e a mindened?” És mit felelték erre ti? Vá-

gyik-e a lelketek az egyiptomi húsosfazekakra, a hagymákra, miket ott ettetek? Vonakodtok fölcserélni földi boldogságotokat az Istenben való részesetekre? Egyszerre akarjátok bírni a világot és az Urat? Nem akarjátok, hogy csakis és kizárólag Ő legyen a birtokotok? Nem bírtok lemondani a világról? Ez bizony félelmetes jel. Ám ha mindenteket odaadjátok ama Gyöngyszemért, imígyen szól a ti szívetek: „Uram, nem vágyom másra, csak terád. Legyen másé a búza, vigye a bort s az olajat, akinek kell; nekem pedig jusson orcád fényessége. Rád támaszkodom és meglelem boldogságom, reád bízom mindenem. Benned a reménységem, benned a nyugodalmam. Felelj hát, mondván: »Én vagyok az Urad, az üdvösséged«, s nekem ennyi már elég, beteljesül az én vágyam. Nemcsak véled szövetkezem: teérted szövetkezem! Légy enyém igazán – igényem van rád, jogom van hozzád! Más nem is kell. Nekem aztán mindegy: több avagy kevesebb, minden vagy semmi – mert nekem elég az én Istenem.” Ha így fogadjátok, tiétek az Isten.

Mert így szól az Úr: „Én vagyok az egyedüli Isten, rajtam kívül más Urat nem ismerhettek. Engem nem előzhet meg a szíveitekben a bűn vagy a világi hívság. Ha népemmé lesztek, én fogok uralkodni felettetek. Akkor pedig nem élhettek többé kedvteléseiteknek. Fölveszitek-e az én ígámat? Meghajoltok-é akaratom előtt? Elfogadjátok-e törvényeimet, az én Igémet, az én pálcámat?” Mit felelsz erre, bűnös? „Uram, inkább élek a te parancsolatod szerint, mint a magamé szerint. Inkább legyen meg a te akaratom, s ne az enyém.

Elismerem és betartom törvényeidet – azok az én javaim. Noha gyakran föllázad a test és letépi láncait, én mégis megfogadtam, hogy te vagy az én egyedüli Uram. Önként esküszöm föl a te fölsőbbiségedre. Te vagy a Fejedelem. Minden percemet a te imádásoddal és szolgálatoddal akarom tölteni, teérted akarok élni, míg vége nem szakad napjaimnak.” Igen, így kell elfogadni az Urat.

Ő pedig így beszél: „Én vagyok a hű és igaz Isten. Ha elfogadtok Uratokul, biznotok kell bennem. Fölteszitek-e életeteket az én Igémre, támaszkodtok-e az én hűségemre, elnyugosztok-e az én ígámban? Követtek-e szegénységben, valloatok-e gyalázatban, gyászban? Vártok-e türelmesen, amíg eljön ama világ, melyben felmagasztaltatok? Fogtok-e a küszködés és keserűség közepe is az igazak föltámadására készülni? Mert nem mindig teljesül azonnal az én ígéretem – lesz-e, vajon lesz-e elegendő türelmetek?” S ti mit feleltetek erre, szerettem? Fogadtok-e ilyen Istent Istenetekül? Megelégesztetek-e azzal, hogy hitből éljete, megbíztok-e látatlanul a boldogság, a menny és a dicsőség ígéretében? Így szól-e szívetek: „Uram, feltesszük terád életünk, reád támaszkodunk. Mert tudjuk, kibem van a mi bizodalunk. Elfogadjuk Igédet; drágább a te igaz ígéreted a mi javainknál, ezerszer értékesebb a mennybéli enyh reménye a föld ölének öröménél. Kedvedre teszünk e világban, bármit is kérj, hogy aztán a mennyben beteljesedjenek a te ígéreteid.” Ha így, bizalommal és önként fogadjátok az Urat, a tiétek lesz. Mert az igaz megtérésben olyan meggyezés köttetik az Úrral, mely megfelel az ő kívá-

lóságának. Nem tér meg igazán az, aki egyességet köt az Úrnak igalmáért, de mégis barátja marad a bűnnek, és gyűlölője a jámborságnak és a tisztaságnak; aki Őt jótevőjének s nem üdvözítőjének tartja, aki örömszerzőjének és nem örökrészének tekinti.

7. *Fogadjátok Krisztust magatokénak minden tisztességében.*

Elmondom, miképp lesz tiétek Jézus Urunk. Bűnös lélek, végromlásba sodortad magadat, bezuhantál a nyomorúság zavaros vizébe, és sohasem érsz már partot! Ám Jézus meg tudna menteni téged: felajánlja neked magát. Még ha számtalan hatalmas bűnöd is van, még ha nap mint nap vétkezel is, Ő megbocsájt neked és megvált, ha nem tagadod meg átkozott módon ezt az Isten nevében tett felajánlást. Krisztus hív téged, hogy tekints rá és üdvözülj; menj hozzá, és Ő nem fog kivetni. Ő majd megbékít. Kiáltozik utánad az utcákon, zörög az ajtódon. Hív, hogy fogadd el, és élj Ővéle. Azért fogsz te meghalni, mert nem mentél hozzá az életért.

Fogadd hát el az ajánlkozó Krisztust, és örökéleted lesz. Tarts vele – és senki sem akadályozhatja meg a menyegzőt. Ne gátoljon a gyarlóságod, mert, bizony mondom, csakis egy ellenséged van: a kelletlenség. Ember, felelj: Krisztussal tartasz-e? Elfogadod-e minden tisztességében – hogy Ő legyen a Királyod, a Főpapod, a Prófétád? Akarod-e Őt, akarod-e a keresztyét? Ne felelj elhamarkodottan; ülj le és mérlegelj. Odahalmazod-e minened az Ő lába elé? Vállalsz-e érte kockázatot?

Bárhová essen is a te részed, Krisztusban lesz-e az? Megtagadod-e önmagad, felveszed-e a válladra a keresztet, és követed-e? Szabadon, értőn, önszántadból hű leszel-e hozzá mindig és mindenben? Ha igen, örökké élsz, mert átmentél a halálból az életbe. Az az üdvösség alapja, hogy szövetségbe lépj Krisztussal – ezért ha jót akarsz magadnak, ügyelj, hogy híven ezen légy a saját lelked érdekében.

8. *Adjátok át erőteteket és képességeket és törekvéseteket Krisztusnak.*

„Önmagukat adták az Úrnak.” „Szánjátok oda a ti testeiteket élő, szent és Istennek kedves áldozatul.” Az Úr nem azt kívánja, ami a tiétek, hanem titeket kíván. Tagadjátok meg hát a testeteket minden tagjával együtt, vessétek el a lelketeket minden képességével együtt – akkor majd megdicsőül e testben és e lélekben az Úr, mert az már mind az Ő birtoka.

Ha valóban szövetségre léptek Krisztussal, minden képességeket átadjátok neki. Így beszéljétek: „Uram, mindennél drágább vagy. Tíz-ezrek Ura, boldog az az ember, ki téged megnyer. Semmilyen kívánatos dolog nem hasonlítható tehozzád.” Az értelem megszabadul számító spekulációitól, akadékoskodásától és a Krisztussal szembeni balítéleteitől. Már nem kételkedik: Krisztussal tart és nem a világgal. És ez jó neki, mert oly kincset talált a szántóföldön, oly drága igazgyöngyöt, ami mindennél értékesebb. Ím az ember legnagyobb díja, ím az egyetlen orvosság, mit a kegyelem nyújthat. Megérdemli a tiszteletemet,

2Kor 8,5

Róm 12,1

Péld 3,13–15

Mt 13,44–46

Ézs 45,22

Jn 6,37

2Kor 5,20

Péld 1,20

Jel 3,20

Jn 5,40

megérdemli a szeretetemet; övé az ölelésem és az imádásom, mindörökké. Elfogadom a feltételeit, mert igazak, s ésszerűek a törvényei, méltányosak és irgalommal teljesek. Meghátrál az akarat. Nem tétovázik, mert már végérvényesen ekképp határozott: „Uram, legyőzött a szereteted, megnyertél engem magadnak; tied vagyok. Jöjj, Uram, megnyílok tenéked, üdvözíts engem a magad módján. Bármimet megkaphatod – nem! – mindenem tied, nekem pedig csak te maradj meg.” Az emlékezet is Krisztussal tart: „Íme, Uram, tiéd ez a tárház, tűnjön el belőle minden, mi szemét; hozd, Uram, és helyezd el itt kincseidet. Hadd legyek a te igazságod, gondviselésed és ígéreteid tára.” A lelkiismeret így beszél: „Hű írnokodként melletted álllok, Uram, és figyelmeztetlek, ha kísértés száll a bűnösre, vagy amikor támadás ér téged. Tanúskodom és bírászkodom a te ügyedben, a tévelygőt a te utadra vezérlem, és soha sem hagyok a bűnnek nyugtot e lélekben.” Krisztushoz mennek az érzelmek is: „Ő – nyögi a Szerelem –, beléd betegszem.” „Ő – sóhajt a Vágy –, végre megleltem, amit mindig is kerestem. Népek vágyakozása teljesedik be, mert íme a kenyér és íme a kenőcs – az, amit akartam!” Tisztelettel és hódolattal hajt térdet a Félelem: „Üdvözlégy, Uram, hű vazallusod köszönt. A te parancsod és a te pálcád vezéreljen engem! Leborulok előtted és imádlak.” Ugyanígy beszél a bánat: „Uram, sírok, ha nem leled kedved, s ha téged gyaláznak; zokogok, ha balsors tépi néped, vagy ha magamban gonoszságot találok; könnyezem, ha bárki terád támad; kesergek, ha gátolják ügyedet.” A Harag is Krisztushoz folya-

modik: „Semmi sem dühít fel jobban, mint amikor saját oktalanságom fordít ellened, Uram, amikor annyira elbutulok, hogy még a bűn hízelgésére, a Sátán kísértéseire is odafülelek.” A Gyűlölet is Krisztussal tart: „Halál ellenségidre! Sosem leszek rosszakaróid barátja, örök harcba kezdek minden bűnnel. Nem lesz nyugtuk; sosem hagyok nekik békét!” Adjátok hát át minden erőteket Jézus Krisztusnak.

Minden törekvéseteket Őbenne leljétek meg. Ha van valami, ami visszatart tőle, az léssen romlásotokra. Ha nem kész arra a szívetek, hogy mindent elhagyjatok, ha még nem határozta el magát, nem lehettek Jézus tanítványai. Meg kell gyűlölnötök atyátokat és anyátokat s a saját életeteket is, mert ezek versenyben állnak Ővéle. Egyszóval: maradéktalanul át kell adnotok magatokat és összes birtokotokat Jézusnak, mert máskülönben nem lesz részetek Őbenne.

Lk 14,33

9. Krisztus törvényei vezéreljék szavaitokat, gondolatokat és tetteiteket.

Ez az igazi megtért döntése. Vessétek eszetekbe e három szabályt: (1) Figyelmezzetek minden törvényre, mert a részleges engedelmesség nem vezet el a mennybe. Nem elég a vallásnak csupán az olcsó és könnyű oldalához igazodni, és eltekinteni azoktól a kötelességektől, melyek drágák, önmegtágadásra szólítanak, és szemben állnak a test érdekeivel. Mindent – vagy semmit! Az igaz megtért lelkiismerete teljes odaadásával ügyel a nagy bűnre és a súlyos mulasztásra, de nem hagyja figyelmen kívül az apró vétket és a kicsi mulasztást

sem. (2) Mindig Krisztus törvénye szerint éljétek, ínségben és bőségben egyaránt. Az igaz megtért sosem rendülhet meg, kitart döntése mellett, és nem hagyja, hogy az idők szele sodorja ilyen-olyan vallási divatok szárnyán. „Ragaszkodom a te törvényedhez, a te rendelésed útján járok és megőrzöm azt mindvégig. A te határozataidat keresem és várom a te ítéleteidet.” (3) Ezt pedig önként és értéssel tegyétek. Az engedetlen fiú így beszélt: „Megyek, uram”, de nem ment. Milyen szépen ígérték: „Amit néked mond az Úr, a mi Istenünk, megcselekedjük”. Lehet, hogy így is gondolták. De amikor megítéltettek, kitűnt, hogy nem olyan a szívük, miképp azt megfogadták.

Zsolt 119

SMóz 5,27,29

Teljes valótokkal legyetek egyik Krisztus törvényeivel; tanulmányozzátok értelmüket, ismerjétek meg őket egészen. Ne feledjétek, hogy a lelketekhez szólnak, és a szív gondolatait és vonzódásait illetik – ezért hát, ha a törvényes úton jártok, elmétek és bensőtök legyen alázatos és szigorú, vagyis tagadja meg természetes állapotát. A keskeny úton, a szűk kapun át menjétek, s zabolázzátok meg a testet. Mert hatalmasak a krisztusi törvények – „a te parancsolatodnak nincs határa”.

Zsolt 119,96

Ne nyugodjatok el az általános parancsolatok betartásában, mert félrevezethetnek – Krisztus konkrét parancsolatait is szívleljétek meg. Emlékezzetek, hogyan fogadkoztak ama zsidók, kikről a próféta ír, hogyan hívták tanúul az Urat esküjük rendíthetetlenségére. Ám mikor az Isten parancsa ellenkezett hajlandóságukkal, szembefordultak vele. Vegyétek elő, és olvassátok odaadón a Westminsteri Nagykátét, mely oly kitűnően és átfogó-

Jer 42,1-6;
43,2

an tárgyalja a parancsolatokat. Elhatározótok-e Krisztus erejéből magatokat, hogy lelkiismeretesen teljesítetek minden előírt kötelességet és kerültök minden tiltott bűnt? Csak így lehettek feddhetetlenek az Úr rendelkezéseiben, hogy meg ne szégyenüljétek.

Zsolt 119,80

Figyeljétek meg, hogy melyik az a kötelesség, amely leginkább a szívetek hajlandósága ellen való, és melyik az a bűn, mit a leginkább hajlamosak vagytok elkövetni – vajon keményen elhatározótok-e magatokat, hogy megcselekszitek az előbbi, és kerülitek az utóbbit? Hogyan védekeztek a kebletekben melengetett, a hasznot hajtó bűn ellen? Hogyan készültök fel a drága, kockázatos, test-törő kötelességekre? Jaj, az Úr kegyelmére mondom, hitetlenek vagytok, ha tehetetlenül megtorpanatok, ha komoly elhatározással nem fordultok a test ellen.

10. Mindez pedig foglaltassék bele abba a szövetségbe, mely ünnepélyesen megkötötték az Úr és a ti lelketek között.

Vonuljatok félre olykor – ne csak egy, hanem több alkalommal – és töltsétek időtöket az Úr színe előtt szívetek vizsgálatával, és az Úr támogatásának és kegyes elfogadásának kutatásával. Vajon valóban elhagytátok-e összes bűnötöket, lemondtatok-e testetekről-lelketekről az Isten javára és szolgálatára? Jámbor és igaz szolgálói lesztek-e holtiglan?

Emeljétek fel lelketeket, hogy alkalmassá váljon egy ily fontos egyességhez. Támaszkodjatok e szövetségre, és bízzatok: mert kegyelmet és erőt

ad az Úr, hogy teljesíthessétek fogadalmaitokat. Ne a saját erőtkben higgyetek, hanem az Istenében.

Ha ekképp fölkészültetek, akkor alkalmas időben lássatok munkához – ünnepélyesen, miként az Ő orcája előtt – hulljatok térdre, emeljétek az Ég felé kezeiteket, és nyissátok meg szíveteket az Úr előtt e (vagy ezekhez hasonló) szavakkal:

„Ó, legszentebb Úristen, Fiad szenvedésére kérlek, fogadd el az ajtódnál leborulót. Távol eszem tőled én, a tékozló, mert gonosz voltam, és mert természetem szerint a halálnak vagyok gyermeke és vétkeim miatt ezerszeresen is a pokolnak fia. Ám végtelen a te kegyelmed, mert irgalmat hirdettél nekem a Krisztusban, ha teljes szívemmel feléd fordulok. Itt vagyok hát, Igéd hívó szavára jöttem, eldobtam fegyvereimet, és a kezedbe adom magam. S mivel azt szabad békéd feltételül, hogy vessem el bálványaimat, hívjam ki túsára ellenségeidet, akikkel együtt eleddig tervet szőttem a te pusztulásodra, most ezért szívem legmélyéről megtagadom őket mind, és tevéled lépек szövetségre, elfordulok a bűntől, és felesküszöm arra, hogy az általad előírt módon megsemmisítem mindazt, mi bennem romlott, hogy ír magja se maradjon. Annak előtte galád bálványimádóként tiszteltem a világot, ám most átadom szívemet néked, a Teremtőjének; s lehajtott fejjel fogadom teljes lelkemből nagyságod színe előtt, hogy a te segedelmeddel elhagyom, mi eddig kedves volt nekem, letérek a bűn útjairól, kerülöm a kísértéseket mind ínségben, mind bőségben, ne hogy elfordítsanak tetőled. Kérlek, segíts ellen-

állnom a Sátánnak: ne szolgáljam immár soha e gonosz tanácsadót. Mint ócska rongy, olyan az én igazam, nem bízom benne többet, mert szerencsétlen, tehetetlen nyomorult teremtmény vagyok, se igazságom, se hatalmam.

Végtelen irgalommal ajándékoztál meg engem, midőn Istenemül ajánlkoztál Krisztus által – ezért hát ünnepélyesen kijelentem, hogy te vagy az én Istenem, Uram! Hódolattal leborulok lábad elé, és örökrészemül fogadlak téged, ó, Jehova, Atya, Fiú és Szentlélek; ígérem, hogy testemmel és lelkemmel jámbor és igaz módon szolgáljak, míg tart az én életem.

Mivel Krisztus Urunkat adtad egyedüli Kísérőül, hogy elvezessen tehozzád, ezért most frigyre lépek véle:

Áldott Jézus! Éhezve és szomjúhozva, nyomorultul és kifosztva, meztelenül s megvakítva jövök hozzád; romlott vagyok, átkozott; bűnös vagyok, gonosztevő; nem vagyok méltó, hogy szolgálid lábát megmossam – hát még arra, hogy a Dicsőség Királyával frigyre lépjek! De hasonlíthatatlanul hatalmas a te szereteted, ezért hát Férjemül fogadlak, és mindenkinél jobban szeretlek, tisztellek és szolgáljak téged jóban-rosszban, gazdagságban-szegénységben. Minden tisztiségedben átölellek; elhajtom érdemeimet – te vagy az Uram, az Igazságom. Elhajtom bölcsességemet – te vagy a Vezérlőm. Elhajtom akaratomat – mert a te akaratod a Törvény.

Szenvednem kell, ha nálam a hatalom – ez a te végzésed; ezért hát megfogadom, hogy bárhová is essék az én részem, tevéled legyen az; és kegyel-

med által minden kockázatot vállalok veled, igaz hittel elfogadva, hogy tőled sem élet, sem halál el nem választ.

Kegyed voltál, s immár szent törvényeid szerint élhetek és a te országodba vezető úton lépdelhettek; ezért hát önszántamból igádba hajtom fejeimet, és fölveszem terhedet; mert szent, igaz és jó, amit te parancsolsz. Betartom törvényeidet szóban, tettben és gondolatban; leláncolom lázadó testemet, és a te rendelésed szerint élek; nem mulasztom el egyetlen kötelességemet sem.

Gyarló a testem, ezért bármikor elbukhatok – kérlek, védj meg az akaratlan vétkektől, melyek megmásíthatnák szívem elhatározását, és megrendíthetnék szövetségünket.

Mindenható Isten, szívek ismerője, te tudod, hogy e mai napon ármány és vonakodás nélkül lépek veled szövetségre, s kérlek, ha bármiféle hibámat vagy hamisságomat észreveszed, azonnal tárd fel azt előttem, és segíts megszabadulnom tőle.

Légy áldott, Atya-Isten – s e mai naptól nekem is Istenem s Atyám – a te jószágodért, mellyel a nyomorultat kimented a bajból; légy áldott, Fiú-Isten, mert szerettél, és véreddel lemostad rólam a bűnt, s immár Megváltómmá lettél; légy áldott, Szentlélek-Isten, mert végtelen hatalmaddal a bűntől Istenhez fordítottad a szívemet.

Nagy és szent Jehova, Mindenható Isten, Atya, Fiú és Szentlélek, immár társammá lettél a szövetségben, én pedig a szolgáló a te kegyed által. Ámen, így legyen. Frigyet kötöttem én a földön, szentesíttessék a mennyben.”

Lépjétek szövetségre, ezt tanácsolom; de ne

csak a szíveitekben, hanem szóban is, és ne csak szóban, hanem írásban is, hogy aztán hódolatteljesen átnyújthassátok az írást az Úrnak. Mert az lésszen a ti szerződésetek – írjátok alá bátran a nevetekeket. Emlékeztessen mindörökké az Isten és a köztetek fennálló megállapodásra, és erősítse meg lelkeiteket a kétséggel és kísértéssel teljes időkben.

11. *Ne késlekedjétek, és ne habozzatok, hanem most azonnal vessétek alá a szíveteket az Úr akaratának.*

„Sietek és nem mulasztom el, hogy megtartsam a te parancsolataidat.” Emlékezzetek a boldog szüzekre, kik akkor értek az irgalom ajtajához, mikor az már bezárult – és remegjétek; gondoljatok Félixre, aki Pállal alkalmasabb időben kívánt volt beszélni, de tudjuk, hogy soha nem jött el az az alkalmasabb idő. Ó, gyertek, gyertek még ma, nehogy megkeményítsen titeket a bűn csalárdsága, nehogy elmúljon a kegyelem ideje, nehogy elrejtőzzön szemetek elől a béke. Ma még keresi a kedveteket az irgalom, most még vár rátok Krisztus, most még birkózik veletek a Szentlélek. Nyitva a piac, most van az utolsó pillanat, hogy megvehessétek az olajat. Akik keresik, most még megtalálhatják Krisztust. Egyezkedjétek az üdvösségetekért. Most vagy soha! – ha könnyelműen fogadjátok ezt az ajánlatot, akkor bizony meg fog esküdni az Úr az Ő haragjában, hogy nem kóstolhatjátok meg az Ő vacsoráját.

Zsolt 119,60

Lk 14,24

12. *Teljes lelketekkel ügyeljétek az Igére, mert az a megterésétek eszköze.*

Ügyeljétek, mondom, de ne lomhán, hanem a

lelketekkel, vágyva, várva, és remélve, hogy megtértek általa. Minden istentiszteletet e gondolattal hallgassatok: „Ó, bár megjönne az Isten, bár ma volna annak a napja, hogy hazatérhetek, bár ez volna az az ember, ki engem hazavezérel.” Mikor az Isten házának védelmébe húzódtok, e szavakkal emeljétek fel szíveiteket: „Uram, ez legyen az a szombatnap, melyen újjászületkegyelmed által. Hadd mondják, hogy ezen a napon egy újabb fiad jött e világra.”

Kérdés: Hogyan lehet, hogy oly sok ideje hallgatom az Igét, s az mégsem volt elég hatékony, hogy elvezéreljen engem a megtérésig?

Válasz: Mert nem a megfelelő módon hallgattad, hanem céltalanul, várankozás és reménykedés nélkül, és nem imádkoztál, hogy elhozza számodra a boldogságot.

13. *Legyetek egyik a Szentlélekkel, mikor megkezdí munkáját a szívetekben.*

Mikor felébreszti bennetek a hitet, ne oltsátok ki, hanem vele együtt folyamodjatok az Úrhoz az üdvözítő megtérésért. „A Lelket meg ne oltsátok.” Ne utasítsátok el, és ne álljatok ellen neki. Óvakodjatok a gonosz társaság vagy a világi ügyek fojtó ölelésétől. Mikor gyötör titeket félelem a bűn miatt, vagy szorongtok, hogy vajon hol töltitek az örökkévalóságot, kérjétek az Urat, hogy a gonoszt teljességgel megtagadva és lelketekből meggyűlölvé elnyerhessétek tőle békéteket, és hogy szíveteket maradéktalanul Krisztusnak adhassátok. Ekképp szóljatok: „Üss, Uram, ne kímlj, hatolj a romlottság legaljáig, és ontsd a bű-

nök vérét.” Adjátok át magatokat a Lélek munkálkodásának, és az Ő szeleit fogjátok vitorlátokba.

14. *Határozzátok el magatok a rendszeres és buzgó imádságra.*

Aki elhanyagolja az imádságot, az hitetlen és istentelen. Aki rendszertelenül imádkozik, az képmutató, hacsak nem valamely benső kísértés kényszeríti arra, hogy felhagyjon a bevett gyakorlattal. A megtérés egyik első jele az imádság. Ezért hát ekképp cselekedjétek: egyetlen nap se teljen el anélkül, hogy nem különítetek el egy kevéske időt reggeli és esti titkos és magányos imátokhoz. És naponta hívjátok össze a családaitokat is, hogy annak rendje és módja szerint együtt imádjátok az Urat. Mert jaj annak, kinek nemzetsége nem hívja segítségül az Isten nevét! Ám a hívős és élettelen áhítat még a mennybe vezető út feléig sem jut el. Legyetek ezért tüzesek és követelődzők. Mert az erőszakosság ragadja magával az imádságot, s az erőszakosoké az Isten országa. Harcoljatok, hogy bemehessetek, könnyezve és esdekelve birkózzatok az áldásért, miként Jákob. Keressétek üdvötöket, mert örökre elvesztek nélküle. Tegyetek fogadalmat rendíthetetlen szívvel, és mondjátok: „Meg kell lelnem üdvösségemet, ezért hát addig perelek és küzdök az Úrral és a saját szívemmel, amíg újjá nem szül engem az Isten kegyelmének hatalma.”

Lk 16,16

15. *Hagyjátok el a gonosz társaságot, és kerüljétek a bűnös alkalmakat.*

Nem szakadtok el addig a bűntől, míg el nem

utasítjátok a kísértést, és meg nem tartóztatjátok tőle magatokat. Bizony mondom, csak az térhet meg, aki önmagát megtagadva elkerüli a bűnös alkalmakat. Amíg az édes csalit rágicsáljátok, a csapdával játszadotok, és a meredély szélén táncikáltok, addig veszélyben a lelketek. Így van ez: az Úr gondviselése olykor elkerülhetetlen kísértésnek teszi ki az embert – ilyenkor reménykedhetünk abban, hogy az ellenállás eszközeit kezünkbe adva támogat minket az Isten; ám ha istenkísértőkként magunk rohanunk fejvel a falnak, akkor nem fog segíteni rajtunk az Úr. Minden kísértés közül a legvégtetesebb és a legkárosabb a gonosz társaság. Jaj, micsoda reményeket zúztak már össze az ilyenek! Jaj, micsoda lelkeket, micsoda birtokokat, micsoda városokat döntöttek romba! Hány olyan bűnös lélek van, aki megvilágosodott és meggyőződést nyert, aki már ki tudott volna bújni az ördögi csapdából, sőt, már ki is bújt belőle, és az utolsó pillanatban mégis visszarántotta őt a rossz társaság, s hétszerte inkább a pokol gyermekévé tette, mint eladdig! Egyszóval, csak akkor reményilem boldogulásotokat, ha megszabadultok a gonosz társaságtól. Ezen múlik az életetek: vagy elhagyjátok, vagy elpusztultok. Tán vakmerőbb a ti rosszaságotok a Bálám szamaránál – és továbbmentek, mikor az Urat látjátok kivont karddal állni az úton? Írjátok fel nagybetűkkel e mondatot a lelkiismeretek lapjára: „AKI MAGÁT TÁRSUL ADJA A BOLDONDOKHOZ, MEGROMLIK”. Ez az Úr Igéje – ki másíthatná meg?

Péld 13,20

Az Isten intése ellenére futtok a pusztulásba? Amikor megfordítja a szíveteket az Úr, elfordul-

tok a rossz társaságtól is. Féljétek, és kerüljétek el e mély szakadékot, mely már ezreket nyelt el. Tudom, nehéz a menekvés. Mert gúnyolni fognak hitetekért, és előítéletet próbálnak kelteni bennetek a szigorral szemben, mondván, hogy az nevetéses és kellemetlen. Hízelegnek majd, és mindenféle örömmel kecsagetnek, de ti emlékeztetek a Szentlélek intéseire: „Fiam, ha a bűnösök el akarnak csábítani téged: ne fogadd beszédüket. Ha azt mondják: jer mivelünk, (...) sorsodat vedd közénk (...), ne járd egy úton ezekkel, tartóztasd meg lábaidat ösvényüktől. (...) Hagyd el, át ne menj rajta; térj el tőle, és menj tovább. (...) Az istentelenek útja pedig olyan, mint a homály, nem tudják, miben ütköznek meg. (...) Ezek még vérük árán is ólálkodnak, lelkük árán is leselkednek.” Megindul a szívem, látván, hogy mennyi Ige-olvasó és Ige-hallgató lélekre vár saját magának és házának pusztulása, mivel nem tud kikeveredni e bajból, és még arra sem képes, hogy elkerülje a gonoszságnak helyeit és azokat az embereket, akik berántják a bűnbe. Még egyszer figyelmeztetek titeket, miként Mózes Izraelt: „távozzatok el az istentelen emberek sátorai mellől”. Meneküljétek tőlük, mint a poklosoktól, mert sebek borítják a homlokukat – ők az ördög cinkos kerítői, akik örök kárhozatba és végromlásba taszítják a késlekedőt.

Péld 1,10-15;
4,15.19; 1,18

4Móz 16,26

16. Időtrökből különítsetek el egy napot, melyen titokban megalázkodik a ti lelketek ima és böjt által, hogy felfogja bűnös és nyomorult voltát.

Olvassátok el a Tízparancsolatnak egy alapos

magyarázatát, és írjátok le, mely kötelességeiteket mulasztottátok el, és mely vétkekkel szegtétek meg az egyes parancsolatokat. Készítsétek el bűneitek lajstromát, és megszegyenült, megtört szívvel tárjátok az Úr elé. S ha készségesek és igazak vagytok, akkor ünnepélyesen lépjete szövetéségre az Úrral azon a módon, amint azt e fejezet 10. pontjában leírtam. Akkor majd irgalmas léssen veletek az Isten.

Mindent elmondtam immár arról, hogyan nyerhetitek el üdvösségeteket. Hallgattok-e hát az Isten hangjára? Fölındultok-e, munkához látatok-e? Pontosan ismeritek az életre vezetı utat – miféle kifogással, miféle magyarázattal mentegethetik magukat az önszántukból pusztulók? Félek, hogy a tunyaságotok, a fent leírt tennivalók iránti közönyötök lesz a végzetetek. Keljetek fel, restek, s cselekedjete – az Úr legyen veletek!

A megújulatlan bűnös számára írott rövid beszély

Jaj nekem, nyomorult embernek! Mivé tett engem a bűn?! Látom már, megcsalt a szívem, a gaz hízelgı! Ó, elvesztem, végem van mindörökre, hacsak ki nem ment engem ebbıl a romlásból az Úr. Én vétkem, én vétkem! Uram, átkozott vagyok, tisztátalan! Utálatosabb vagyok a bűzös temnél, irtóztatóbb a méregnél – ó, bűnök pokla az én szívem, pedig azt gondoltam róla, jó szív. Mindenem romlott, Uram, a tagjaim, a tudásom, a tetteim. Gonosz minden képzelgésem. Képtelen vagyok a jóra, utálok, gyűlölöm. A rosszra hajlik a

természetem. A bűnnek szennygödre a szívem; és ó, a gonosz gondolatoknak, szavaknak és tetteknek mely számtalan sereglete rajzik ki belıle! Jaj az én lelkemnek – ránehezedik a bűnök terhe! Telve elmém, telve szívem, s telve testem – mindmind telve a bűnnel! Ó, az én vétkeim! Hogy bámulnak rám! Jaj nekem, nyomomban a hitelezıim, a parancsolatok; mindegyikük tízezer tálentomot követel rajtam, jaj, még annál is többet, tízezerszer tízezer tálentomot! Mert megszámlálhatatlanul nagy az én tartozásom! Ha volna egy földtıl édig terjeszkedı papírtekercs és azt telis-tele írják az aritmetikusok, és végül összeadnák az egész hatalmas számoszlopot, még az is kevesebb lenne, mint amennyivel az Úr parancsolatainak tartozik az én bűnös lelkem. Jaj, nagy a tartozásom, sok a vétkem, mert bizony sok gonoszt cselekedtem a Mindenható sérelmére – s ha az, ki elárulja halandó felebarátját, megérdemli, hogy kınpadra kerüljön, kizsigereltessék, és felnégyeltessék, akkor milyen büntetésre számítsak én, aki a mennyre emeltem kezet, és lesújtottam a Mindenható szentséges koronájára?!

Én vétkem, én vétkem; jaj, a bűneim, egész légió! Milliók! Milliók! Jön, jön a se-vége-se-hossza hadsereg; jönnek, jönnek, és körbekerítenek, saját gonoszságom vonul ellenem. Inkább támadjanak rám a pokol seregei, mintsem hogy önnön bűneim törjenek lelkem vesztére. Uram, körülvettek! Uram, támadnak! Uram, be sokan vannak! Elıl-hátul szorongatnak, kívül-belül ostromolnak, elfoglalják erősségeimet, beveszik lelkemet, és az lesz a főhadiszállásuk, melyet a pokol irányít, és

ahova szüntelenül küldi a Teremtőm ellen vonuló harcosokat!

És amilyen sokan vannak, oly nagy a hatalmuk. Mert sok a homokszem a fővényben, de egyik sem óriás; óriásiak a hegyek, de a számuk kevés – ám olyan sok az én vétkem, mint fővényben a homokszem, és oly hatalmas, mint a hegy. És nagyobb a súlya, mint a száma. Inkább sziklák hullnának rám, mint vétkeim roncsoló nehezéke! Uram, nagy a terhem, irgalmaz, segíts, különben összeesek – emeld le a vállamról, különben összezúz, és lenyom egészen a pokolig. A tenger homokjánál nehezebb a bánatom s a bűnöm – ha ezeket együtt betennénk a mérleg egyik serpenyőjébe, s a világ minden fővényét beszórnánk a másikba, akkor bizony ez utóbbi bizonyulna könnyebbnek. Visszavonom most szavaimat – mert sziklatömböknel súlyosabbak, és nehezebbek, mint ez az egész sárgolyó. Uram, te ismered az én hatalmas vétkeimet.

Ó, lelkem, lelkecském, én üdvösségem, hogy megaláztattál! Valaha a teremtés dicsősége, az Isten képmása voltál, most meg? – undokságnak, romlottságnak büzőlgő koporsója vagy. Jaj, hát mit tett veled a bűn?! „Elhagyott”, így kellene nevezetned, a lelkednek pedig így: „Sivár”. Ikábód legyen a te neved, vagy ez: „Hol a dicsőség?” – egyre mélyebbre süllyedsz már a gyalázatban. Jaj, rút-sággá változott szépségem, szégyenné a dicsőségem! Uram, leprás vagyok; Lázár és Jób fekélyes teste sem undorította annyira az emberek látását s szaglását, mint mostan én a szentséges Istent, ki nek szeme irtózik a gonoszságtól.

Jaj, micsoda nyomorúságba taszított engem a bűn! Micsoda borzalmas állapotba kerültem! Bűnös üzemeknek lettem áldozata, kiestem az Isten kegyéből, átkozott a nevem, a birtokom, a családom, átkozott mindenem! Nincs számomra bocsánat, s a lelkemet már csak egyetlen lépés választja el a haláltól. Jaj, mit tegyek? Hova fussak? Merre tekintsek? Komoran néz rám fentről az Úr, letről a pokol tátja felém torkát, belülről furdal a lelkiismeret, kint pedig veszélyek és kísértések leselkednek rám. Hová meneküljek? Hová rejtőzzem a Mindentudó elől? Hová bújjak a Mindenható elől?

Lelkem, csak nem akarsz megmaradni elátkozott utadon? Mi az, hát csak nem társultál a pokolal? Csak nem léptél szövetségre a halállal? Csak nem szerettél bele a keserűségbe? Jó ez neked? Hogyan cselekedjem most már? Folytassam bűnös utamat? A biztos kárhozat vár akkor rám – tán adjam el egy csepp sörért, egy kicsiny nyugalomért, a testem egy cafatka élvezetéért a pokolnak a lelkemet? Maradjak meg továbbra is a nyomorúságban? Nem – elég az örületből, elég a kábulatból; végem, ha nem cselekszem. Van-e számomra remény? Van-e segítség? Csakis a megtérés. Hol találok gyógyírt ekkora kínokra? Ki irgalmaz meg nekem ennyi gonoszság után? Az Úr; mert ha igaz az Ő ígérete, s ha azonnal és teljesen Krisztus segédelmével megtérek Őhöz, akkor bocsánatban és irgalomban lesz részem.

Térden állva köszönöm hát néked, ó, kegyelmes Jehova, hogy türelemmel vártál rám, s nem szólítottál el a halál által, mert akkor mindörökre

elvesztem volna. Hódolok kegyelmed előtt, és elfogadom irgalmadat. Elfordulok bűneimtől, és fogadom, hogy ellenállok nekik, és jámbor, igaz módon követlek téged, míg tart az életem.

Ki vagyok én, hogy jogot formáljak terád, hogy benned keressenem részemet? Hisz még arra se vagyok méltó, hogy felnyaljam lábad porát! S mégis: kezeden az arany jogar, én pedig előlépek, és megérintem. Ha lemondanék róla, azzal gúnyolnám irgalmadat; ha kitérnék hívó szavad elől, azzal az alázat látszatába burkolózva lázadnék fel ellened. Ezért meghajlik teelőtted a lelkem, és hálatalve elfogad – te pedig fogadj el engem: én a tiéd vagyok, te pedig légy az enyém. Fejedelmem vagy, Királyom, Istenem. Tiéd a trón, s lábadnál fekszik mindenem; tagjaim és erőm eléd járulnak imádásodra. Te légy a részem, Uram, én pedig elnyugszom tebenned.

Hívod a szívemet – bárcsak méltó lenne kegyedre! Nem – nem vagyok méltó, Uram! De mivel neked úgy jó a szívem, ahogy van, átadom hát, fogd – a tiéd. Bárcsak megjavulna! Tè, egyedül csak te segíthetsz rajta, ki a kezeden tartod. Írd rá törvényeidet, formázd saját szíved mintájára, formáld saját tetszésedre, hogy jámbor, alázatos, mennybéli lágyságú legyem.

Jöjj, Uram Jézus, jöjj sebesen, s lépj be győzedelmesen. Emelj magadhoz. Hozzád megyek, tiéd vagyok, mert te vagy az Atyához vezető Út, te vagy a Közbenjáró, ki az Úrhoz visz. Elpusztítottam magam – segíts most rajtam. Ments meg, Uram, mert elveszek. Nyakamon a kötél! Megéredem a halált, rászolgáltam a kárhozatra. Szol-

ga a bérét, munkás a fizetségét soha jobban ki nem érdemelte, mint az én bűnökben tobzódó lelkem a pokol kárhozatát. A te jószágodhoz folyamodom, áldozatod érdemeiben s közbenjárásod hathatóságában bízom. Alárendelem magam tanításodnak, elfogadom kormányzásodat. Nyíljatok meg, öröklét kapui, hogy a Dicsőségnek Királya bemehessen rajtatok.

Mindenhatónak Lelke, választottaid Megszentelője és Vigasztalója, jöjj fényes kíséreteddel, hozd kincseidet, hozd malasztjaidat. Hadd legyek lakhelyed. Azt adom csak, ami már úgyis rég a tiéd; perselyedbe vetem – miként ama özvegyasszony – mindkét filléremet: a testemet és a lelkemet, hogy bírhasd őket, hogy megszenteld őket. Ők a te betegeid – gyógyítsd a bajukat. Ők a te munkásaid – vezérelj cselekedeteiket. Oly sokáig álltam a világ szolgálatában, oly sokáig hallgattam a Sátán szavára – de most mehtagadom őket mind! Irányítson engem a tanácsod, igazgasson törvényed.

Áldott Szentháromság, dicsőséges Egység, néked adom magamat. Fogadj hát el, írd a nevedet homlokomra s javaimra, tekintsd mindenemet a sajátodnak. Testem tagjaira, lelkem képességeire süsd rá a te bélyegedet. Törvényedet választottam, előttem van kiterítve, mindig rajta a szemem – írnokodként másolom. Kegyelmes utadon járok, törvényeid szerint élek. S noha egyetlen parancsolatodat sem leszek képes tökéletesen megtartani, egyiket sem akarom megszegni. Húzódozni fog a testem, de fogadom: mindenáron hű leszek hozzád s a te útjaidhoz. Veled vesztes nem leszek,

gyalázatban, kínban-bajban elégedett lesz a lelkem: megtagadom magamat, felveszem keresztedet, s követlek. Igád könnyű, Uram Jézus, kereszted is áldott, mert ez az út vezet tehozzád. A világi boldogságot nem reménylem – addig élek alatt, míg hozzád nem érek. Szegénységben, megvetésben legyen sorom – de majd aztán véled élek, s uralkodom. Tiéd szívem, tiéd kezem – áll az alku rendületlen, mint a médek és a perzsák törvénykönyve. Kitartok, megegyezésünkhöz hű leszek – addig éljek, lelkem rajta! Esküszöm, hogy betartom igaz törvényeidet. Szabad akaratommal választottalak téged mindörökre. Uram Jézus, szentítsd e szerződést. Ámen.

Megtérésre serkentő okok

A megtérés szükségességéről és a hitetlenek keserveiről mondtak már önmagukban elégségek ahhoz, hogy a megfontolt elmében elhintsék a megtérésre vezérlő elhatározás magvát. Ám jól tudom, hogy mily makacs és merev anyagból gyúratott az emberi szív, s ezért szükségesnek látom kiegészíteni írásomat a megtérés indítóokainak felsorolásával, hogy ezekkel is az Istennel való egyesülésre bírjalak rá benneteket.

„Uram, utolsó próbálkozásaim ezek – el ne hagyj most! Ha van oly lélek, ki az olvasásban e pontig eljutván érzéketlen maradt a mondtak iránt, ragadd meg őt és cselekedj; kerítsd hatalmadba szívét, győzd le és győzd meg, addig szorongasd, míg így nem szól: »Uralkodómmá lettél, mert erősebb vagy nálam«. Uram, mi okból tettél engem emberhalásszá? Sokat küszködtem, de semmit sem fogtam – mondd, miért? Jaj, hát hiába pocsékoltam erőmet! Utoljára vetem most ki hálómát. Uram Jézus, állj a partra és irányítsd hajómat;

segíts, hogy érveimmal csapdába ejtsem a lelkeket, és hogy zsákomból ki ne szökjenek. Most, Uram, most segíts: húzzuk partra a nagy fogást! Ne feledkezz meg szolgálódról és légy velem, hatalmas Isten.”

Emberék, testvéreim, a pokol és a menny szólít benneteket; bizony, maga a pokol hirdeti néktek a megtérés tanát! Tiértetek küszködnek lelkészeitek, reátok várnak az ég angyalai. Egy a céljuk: hogy megbánjátok bűneiteket és megtérjétek. Miért ne vessenek rajtatok az ördögök, minek gúnyolják esztelenségeketek, minek csúfolják nyomorúságotokat? Mert ez léssen sorsotok, ha meg nem tértek. Hát nem lennétek-e inkább az angyalok öröme, mint az ördögök bohóca? Ha megtértek, bizony mondom, a mennybéli seregek himnuszokat fognak zengeni: „Dicsőség a Magaságosnak”; s a hajnalcsillag is dalra fakad; Isten minden fia felkiált örömben, hisz éppannyira boldogító lesz ez a második teremtés, mint hajdan az első volt. Ünneppá lesz a mennyben a ti bűnbánatotok napja, vigadoznak majd mind a megdicsőült lelkek, mert testvérükre találhatnak, az Úrnak újabb örökösére – mert hazatér akkoron a tékozló fiú és nyugtot lel. Az igaz vezeklő könyveiből léssen ember és Isten örömhözó boritala.

Lk 15,9
Ézs 62,5

Ha kevés nektek, hogy angyalok és emberek örvendezzenek megtéréseteken, akkor tudjátok meg, hogy maga az Isten is vigadni fog: még dalra is fakad! Jákob sem sírt annyira örömben József vállán, mint a ti mennybéli Atyátok fog megtérésetek napján. Olvassátok el újra a tékozló fiú történetét. Szinte látom, ahogy az idős apa megfled-

kezik bajairól és évei számáról – nézzétek, hogy szalad gyermekéhez! Milyen csodálatosan gyors az irgalom! – a bűnös sosem érhet a nyomába. Látom eme öreg édesapa szíve dobogását, szájalma felindulását. Mily éles a szeretet szeme! Az irgalom már messziről észreveszi az érkezőt, elfeledi annak bűnös útjait, gonosz zendülését, csúf hálátlanságát s nem szól egyetlen rossz szót sem, sőt: tárt karokkal fogadja a hazatérőt, átöleli nyakát és megcsókolja; hízott tulkot hozat, köntöst, sarut, gyűrűt – mindentől a legjobbat –, a fiút a menny legdíszesebb öltözetével és az ég legvidámabb jókedvével köszönti. Oly nagy az atya boldogsága, hogy alig fér meg kebelében. Társakat hív, hogy együtt vigadjanak, de egyetlen barát sem tudja, mily nagy öröme van az apának újjászületett fia, ki visszajött a halálból. Távoli muzsikát hallok. Ó, a mennyei kórus éneke ez! Nem tanulhatom meg, de fülemben zeng az édes dallam, melyben egyesülnek a hangok: „Mert ez az én fiam meghalt, és feltámadott; elveszett és megtaláltatott.” Nem magyarázom tovább a példázatot. Az apa az Úr, s Krisztus: a javak. A köntös az Ő igazsága és a kegyelem rajta a dísz. A vendég- és szolgasereg: lelkészek, angyalok, szentek. Te, pedig, olvasóm, ha megbánod bűneidet s megtérsz, e várva-várt tékozló vagy, e hatalmas kegyelem élvezője, eme áradó öröm okozója.

Jel 14,3

Rendíthetetlen szikla, te! Hát nem mozdulsz helyedről? Nem indít meg téged az irgalom? No de én nem adom fel, figyelj hát: ha a halálból jönne hozzád valaki, hogy meggyőzzön, hallgatnál-e rá? Íme a halottak hangja, íme a kárhozottak kiálto-

zása – mind-mind csak azt hajtogatják: térj meg!
 „Kérlek azért, téged, Atyám, hogy bocsátsd el őt
 az én atyámnak házához, mert van őt testvérem;
 hogy bizonyosságot tegyen nekik, hogy ők is ide e
 gyötremnek helyére ne jussanak; ha a halottak
 közül megy valaki hozzájuk, megtérnek!” Halld
 hát: kik előtted jártak a bűnben, most a pokol tüz-
 éből szólnak hozzád: „Vezekelj!” Nézz a feneket-
 len mélységbe. Látod-e, miként száll szüntelenül
 az égnek a kínok füstje? Látod a sötétség bilin-
 csét? Akarsz-e égni? Éhes férgek és tomboló láng-
 nyelvek várnak húsodra. Nézd: ím a romlás örvé-
 nye. Ebben legyen-e szállásod? Hallgatózz be a
 pokol ajtaján! Hallod-e a káromlást, ezt az istente-
 len beszédet, e sírást és zokogást? Bolondságuk
 miatt siránkoznak a balgák, születésük napját át-
 kozzák. Fogaikat csikorgatják s dühöngenek –
 mily keservesen nyögnek, mily vigasztalan a nyo-
 morúságuk! Hiszen ha Kóré, Dáthán és Abirám
 halálsikolya, midőn a föld meghasadt alattuk és
 elnyelte őket, oly szörnyű volt, hogy az Izraeliták
 meghallván mind szerteszaladtak, akkor milyen
 rettenetes üvöltés szabadulna fel, ha az Úr feltárná
 a pokol torkát, s az elkárhozottak kiáltozása mind
 fölszállna a föld színére, és megfagyasztaná az em-
 berekben a vért. „Mindörökre! Mindörökre!” – ím
 a legsiralmasabb siralom, ím a kínok kínja. Bizony,
 az élő Istenre, a lelketek Teremtőjére mondom,
 csak néhány óra választ el titeket e borzalmaktól.

Ó, annyi az érvem, mint tengerben a vízcsepp.
 Mert minden bölcsességnek csakis egy a célja: a
 bűnbánat és a megtérés. Ebben van az igazság,
 ebben az értelem. S a bolondság, esztelenség, ér-

telmetlenség, oktalanság pedig ez: ragaszkodni a
 hitetlenséghez. Könyörgök, ne váljatok akarattal
 önmagatok gyilkosává, hanem üljetek le és mér-
 legeljete; vegyétek számba azt, amit már elmond-
 tam s amit még mondandó vagyok, olvassátok az
 indítóokoknak eme alábbi lajstromát és hallgassatok
 a lelkiismeretetekre: nem azt súgja-e, hogy akkor
 cselekedtek a legésszerűbben, ha megbánjátok bű-
 neiteket s megtértek?

1. *Teremtőtök kegyesen hív magához.*

A szerető és irgalmas Isten szólít benneteket.
 Ó, be drága is az Úr jósága, be végtelen a részvéte,
 be gyöngéd az irgalma! Amennyivel az ég a föld
 fölé magaslik, annnyival feljebb valók az Isten út-
 jai és gondolatai a mieinknél. „De te Uram, kö-
 nyörülő és irgalmas Isten vagy, késedelmes a hara-
 gra, nagy kegyelmű és igazságú!” Ím a legfőbb érv,
 mely az Isten felé fordíthatja a bűnösöket. „Térje-
 tek meg az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mert könyö-
 rülő és irgalmas ő, késedelmes a haragra és nagy
 kegyelmű; és bánkodik a gonosz miatt.” Ha az Úr
 nem bánkódna a gonosz miatt, akkor elriasztaná a
 bűnbánókat. Ha nem remélhetnék irgalmát, nem
 jönnének hozzá a pártütők. Ám soha még oly ke-
 gyes, türelmes, együttérző és elnéző herceggel
 nem volt dolga alattvalónak, mint tinéktek a Min-
 denhatóval. „Kicsoda olyan Isten, mint te, aki
 megbocsájtja a bűnt?” Lássátok, miféle Isten a ti
 Uratok! Bizony, a tenger mélységébe veti minden
 bűnünket! „Térjete hozzám és én is hozzátok té-
 rek, azt mondja a Seregeknek Ura.” Nem abban
 tévednek a bűnösök, hogy felnagyítják az Úr irgal-

Neh 9,19

mát, hanem abban, hogy ezt az irgalmat könnyedén odaítélik saját maguknak és nem vesznek tudomást az Úr igazságáról. Bizony, végtelen az Istennek irgalma: hatalmas irgalom, tágas irgalom, gyöngéd irgalom, biztos irgalom, örök irgalom – ez mind a tiétek lesz, ha megtértetek. Akarjátok-e? Elfedezte szörnyű arcát az Úr, és trónust emelt a kegyelemnek. Elibétek tartja arany pálcáját; érintsék meg s élni fogtok. Aki részvétellel bír, az vajon legyilkolja-e a lába elé boruló legyőzöttet, ki bűnösségét beismervén bocsánatért esdekel és szövetséget ajánl a béke jegyében? Bizonyosan nem – hát még a ti mennybéli Atyátok, kinél több kegyelem van, mint bárkinél! Tanuljátok az Úr nevét – „irgalmas marad ezerízigen, megbocsájt hamisságot, vétket és bűnt”. Olvassátok még: Nehémiás 9,17.

2Móz 34,7

Szólítanak titeket az Úr bátorító hívásai, szépséges ígéretei. Elibétek járul az irgalom, e hű kérényező. Milyen szeretettel, micsoda vágyakozással tekint reátok! Mily kitartóan keresi kedveteiket! „Térj vissza, elpártolt Izrael, ezt mondja az Úr, és nem bocsátom reátok haragomat, mert kegyelmes vagyok én, ezt mondja az Úr, nem haragszom mindörökké. Csakhogy ismerd el a te hamisságodat. Térjete meg, szófogadatlan fiak, azt mondja az Úr, és meggyógyítom a ti elpártolásotokat! Sok szeretővel paráználkodtál, térj vissza hozzám.” „Élek én, ezt mondja az Úristen, hogy nem gyönyörködöm a hitetlen halálában, hanem hogy a hitetlen megtérjen újtjáról és éljen. Térjete meg, térjete meg gonosz utaitokról! Hiszen miért hálnátok meg, oh Izrael háza!?” „Ha a gonosz-

Jer 3

Ez 33,11

tevő megtér minden vétkeből, melyeket cselekedett, és megtartja minden parancsolatomat, és törvény szerint igazságot cselekszik: élvén éljen és meg ne haljon. Semmi gonoszságáról, melyet cselekedett, emlékezés nem lesz, az ő igazságáért, melyet cselekedett, élni fog. (...) Térjete meg és forduljate el minden vétkektől, hogy romlásotokra ne legyen gonoszságotok. Vessétek el magatoktól minden vétkeket, és szerezzetek magatoknak új szívet és új lelket! Miért hálnátok meg, oh Izrael háza! Mert nem gyönyörködöm a meghaló halálában, ezt mondja az Úristen. Térjete meg azért és éljete!”

Ez 18

Megható, kegyes szavak! Az Úr hangja ez, nem az emberé. Nem a sértett fejedelem pereskedik emitt az ellene törő árulókkal – hanem az irgalom dalol, nyomotokban jár, és megvédelmez a bajtól. Hát nem indul-e meg kemény szívetek ezt hallván? Ma, már ma bizonyosan elér titeket az Isten hangja!

2. *Kitárultak előttetek a mennyek kapui.*

Nyitva állnak az örök kapuk – szabadon bemehtek az Isten országába.

Elibétek jön Krisztus és hív: vegyétek e jó földet, e fényes mezőket. Lássátok meg a fensőbb világ dicsőségét, keressétek meg az evangéliumi térképeken. Menjete fel az ígéretek Piszgájának tetejére, és emeljétek a szemetekeket napnyugat felé és észak felé, dél felé és napkelet felé: micsoda jó föld van ottan a Jordánon túl s micsoda hegy! A Paradicsom az, s a dicsőség forrásai buzognak benne. Keljete fel és menjete oda; járjate be azt a

vidéket széltében s hosszában – mert az Úr majd néktek fogja adni azt, ha oda visszatértek. Miként Agrippához Pál, hadd szóljak most én is hozzátok: „Hiszel-é a prófétáknak?”. Ha igen, akkor tekintetek az Isten csodálatos Városára, mert a tiétek lesz az Úr nevében. Az igaz Istenre mondom, bizonyosan a tiétek lesz, ha megtértek.

Ó, gyönyörű Város! – színaranyból vannak a falai, igazgyöngyből a kapui, drágakőből a fundámentoma. A dicsőség fényeskedik benne; az Úr a temploma. Hiszitek-é? Ha igen, mi lesz véletek, mikor feltáruznak majd a kapuk, szabaddá lesz az út, s ti mégsem mehettek be oda? Bolondságnak fiai, hát elutasítjátok a királyságot s inkább a szemétdombot ölelgetitek? Felvisz titeket az Isten az Ó hegyére, és megmutatja néktek az égi országot annak teljes dicsőségében s így szól: „Ezt néktek adom mind, ha leborultok és imádtok, ha meghajoltok kegyelmem előtt és elfogadjátok Fiamat, ha igazul és jámbor módon szolgáltok.” „Ó, balgatagok és rest szívűek, hogy higgyenek!” A világ kegyét lesitek, és lekicsinylitek az örök dicsőséget? Micsoda? – nem léptek be a Paradicsomba, noha a lángpallos, mely valaha kitaszított benneteket onnan, most invitál, hívogat? Micsoda? – azt mondjátok, hogy szívtelen vagyok, midőn titeket pogánynak és istentelennek titulállok? Akkor hát minek tartsalak benneteket? Megmondom: vagy hitetlenek vagytok, s ezt el nem ismeritek, vagy pedig összekülönböztetek magatokkal, s noha tudjátok, hogy örök és mindenható az Isten, mégis semmibe veszitek.

Figyelmezzetek hát arra, ami néktek adatik: az

áldott királyságra, a dicső birodalomra, az igaz fedelemségre, a béke országára, az örökkévaló császárságra. Itt legyen lakhelyetek, itt uralkodjatok, itt emeljen titeket dicső trónusára az Úr, itt koronázzon meg titeket ragyogó koronával – ne tüskeszorúval, mert nem leszen addigra se bűn, se szenvedés; ne aranykoszorúval, mert ahhoz szenny és aljasság tapad; hanem az élet koronájával, az igazság koronájával, a dicsőség koronájával! Bújjatok be a dicsőség köpönyegébe és Napként ragyogjatok Atyátok egén! Nézzetek romlandó testetekre! Por és hamu volt egykor – most pedig fényesebb a csillagoknál! Olyanná lesztek, mint az angyalok. Tekintsetek az Úr orcájára. Ím, az igazság – hiszitek-e? Ha nem, önnön lelkiismeretetek mondja ki rátok, hogy pogányok vagytok! Bizony, az Úrnak szava hangzik az én számból.

Ám ha hisztek, készek vagytok-e cselekedni boldogságotokért? Megtartóztatjátok-é magatokat az ebül szerzett jószágtól s a tiltott gyönyörtől? Lábbal tiporjátok-e a világi megbecsülést, bezárjátok-e fületeket a hízelgések előtt, kibújtok-e a hívságok fojtó szorításából? Megelégesztek-e a gyalázattal, a szegénységgel, ha a mennybe vezető úton ezek lesznek osztályrészetekké? Alázatos, szerény követőivé váltok-e az Úrnak eme halálra szánt, gyönyörtelen életetekben? Ha igen, örökre tiétek az Istennek országa.

Ez bizony kecségető ajánlat. Aki elutasítja és továbbra is a pusztulásba tart, megérdemli, hogy elkárhozzék. Higgyetek az Úr szavának, és higgyetek az Urat. Eresszétek el a világot, és kapaszkodjatok az örök életbe. S ha félredobjátok a bol-

dogságnak eme ajándékát, akkor lelkiismeretetek szerint döntsetek magatok felől, hogy nem vagytok-e valóban meghasonlottak.

3. Csodálatos javakban részesít majd benneteket az Úr.

Noha csak a másvilágon száll reátok teljességgel az áldás, már most is sok ajándékkal halmoz el benneteket az Isten. Mert megszabadít a rabszolgaságtól, kihúz az oroszlán karmai közül – most még a sarkatokat mardossa a kígyó, de ti majd a fejére tapostok! Megment titeket a Mindenható ebből a gonosz világból. Nem betegíti meg lelketeket többé a bőség, és nem választ el az Úr kebelétől az ínség. Lépjete ki végre a sírnak vonzásából; szelídítsetek meg a rettegés királyát, tegyete a béke hírvivőjévé, aki lemossa a keresztről az átkot. Aranyos ércnek finomító kemencéje lésszen a szeretetetek; rosta, mely elválasztja az ocsútól a tiszta búzát; gyógyszer, mely megszabadítja betegségetől a lelket. Áldássá változik számotokra a törvények szigora. Az Úrnál vannak a pokolnak s halálnak kulcsai – Ő pedig bezárja a kapuikat, miként egykoron az oroszlánoknak száját, hogy soha embernek ki ne nyíljanak: hogy tinéktek soha ne legyen romlásotokra a második halál.

Még nem váltattok ki a nyomorúságból, de máris csodálatos előjogokban lehet részetek. Még nem adja néktek magát az Úr, de Atyáttokká és Barátotokká válhat, Napotokká, Pajzsotokká – egyszóval: Istenetekké. Mi lehet ennél több? Mit tehet még értetek az Úr? Mitek lehet még nektek az Úr? Mit akarthattok még? *Es* lésszen az Úr és *ezt* cselekszi az Úr. A leány, ki hercegnek adja kezét,

elvárja, hogy férje herceghez méltóan cselekedjék, hercegi körülményeket teremtsen a számára, és elégséges birtokkal rendelkezzen. Az, kinek király az apja vagy a barátja, elvárja, hogy az királyi módon cselekedjék. Ám mindezek az uralkodók és fejedelmek, kik oly magasan fölöttetek állnak, az Úrhoz képest csak olyanok, mint a díszes szárnyú lepkék a pillék, s a nagy, színes sáskák a többi rovarfélék között. Mert végtelenül meghaladja az Úr dicsősége a maga-teremtette pornak eme színjátzó csillogását, s ezért végtelenül több ajándékkal jutalmazza meg kegyeltjeit, mint bármely földi király vagy herceg. Megdicsőít majd, és semmi jótól nem foszt meg titeket az Isten. Örök szövetségre fogtok lépni vele, fiaivá és leányaivá lesztek, birodalmának jogos örökösivé. Védelmébe fog venni a törvény, a lelkiismeret és a Sátán minden vádjával szemben. Szabadon járhattok majd színe elé, kedves lesz néki személyetek és kedvesek lesznek az imáitok. Elfogad benneteket és barátságos beszélgetőtársatokká lesz. Megnyitja fülét szavaitok előtt, megnyitja termei ajtaját, megnyitja kincsesládát s ti bármikor szabadon beléphettek. Reátok száll áldása, ellenségeiteket szolgálatokká teszi s minden módon a kedvetekben fog járni.

4. Az üdvösség elnyerésének feltételei a lehető legalacsonyabban állapítottak meg.

Olyannyira leereszkedett a bűnösökhöz az Úr, amilyen mélyre csak dicső szentségének bepiszkolása nélkül tudott. Nem lett a bűnnek szerző-

jévé – de már bizonyosan azzá válna, ha még jobban megalázkodna.

Isten az élet feltételéül nem kíván töletek semmi esztelent vagy lehetetlent. Az első szövetségben két kötelezettség foglaltatik benne:

(1) Mindig az igazságosság követelményeinek megfelelően kell eljárunk a sérelmek ügyében.

(2) Mindig és mindenkor a törvénynek engedelmeskedve kell cselekednünk – személyesen, szabályosan, szakadatlanul. Világos tehát, hogy vétkezvén éppen saját üdvösségünket lehetetleníthjük el. Ám figyeljük meg Isten irántunk való gondoskodását e szabályokban. Az Úr nem a makulátlan tökéletességhez ragaszkodik: a Jótállónkon hajtja be a váltáságot, amit mitőlünk követel. „Mindez pedig Istentől van, aki minket magával megbékéltetett a Jézus Krisztus által és aki nekünk adta a békéltetés szolgálatát; minthogy az Isten volt az, aki Krisztusban megbékéltette magával a világot, nem tulajdonítván nekik az ő bűneiket és reánk bízta a békéltetésnek ígését.” Mert azt mondja az Úr, hogy már megelégttetett a váltással, s csakis annyit kér tőletek, hogy fogadjátok el a Fiát – hadd hozzon igazságot és megváltást néktek. És ha Krisztussal járultok az Úr elé, s ha az a legfőbb vágyatok, hogy kedvében járjatok, bizonyosan kebelébe fogad benneteket.

Nézzétek, nézzétek: alászállott az Úr! Hadd szóljak hozzátok úgy, miként Naámán szolgája: „Atyám, ha valami nagy dolgot mondott volna e próféta néked, avagy nem tetted volna-é meg? Mennyivel inkább, amikor csak azt mondja, hogy fűrődj meg és megtisztulsz?” Tegyük föl, hogy va-

2Kor 5,18,19

2Kor 5,13

lami terhes, zord avagy elborzasztó követelményt jelölt meg az Úr az örök kárhozattól való megmenekvés feltételéül. Mondjátok, vajon nem teljesítenétek-e? Tegyük föl, hogy kies vadonban, éhségtől csüggedve kellene tengetnetek napjaitokat, hogy aztán elnyerhessétek üdvösségeteket – vajon nem teljesítenétek-e hálásan és boldogan e nehéz feladatot? Sőt, ha azt parancsolná az Úr, hogy évmilliókon át, pokoli kínok közepette tűzben emésztessetek – vajon ellentmondanátok-e neki? Pedig eme sok jajongás és borzalom épp annyi csak, mint egy apró homokszem az örökkévalóság kelyhében. Képzeljétek el magatokat, amint sértett Teremtőtök egy egész éven át kínpadra vonva tart benneteket, majd pedig közli veletek, hogy csak akkor szabadulhattok meg, ha elhagyjátok bűneiteket, elfogadjátok Krisztust és önzetlen szolgálóivá lesztek. Nem gondolom, hogy egyetlen pillanatig is haboznátok elfogadni az ajánlatát, s kétlem, hogy a kedvezőbb feltételek kialakulásába bocsájtkoznátok. Ó, bűnösök! Térjete meg, és éljete – hisz miért hálnátok meg, ha életet nyerhettek!? Nyomotokban jár az irgalom, és könnyörög üdvösségetekért! Így szóltok: „Uram, tudtam, hogy te kegyetlen ember vagy.” De ez nem mentség! Ám ha ily mélyre leereszkedett hozzátok az Isten, s ti mégis ellenálltok neki, ki védelmezhet meg benneteket?

Ellenvetés: Dacára eme újabb szövetség előnyeinek, képtelen vagyok megbánni bűneimet s ekképp eleget tenni a benne foglalt feltételeknek.

Válasz: Mert erre csakis az Úr kegyelme tehet

Mt 25,24

képessé benneteket. E kérdésre az alábbi pontban fogok bővebben kitérni.

5. Az Úr megadja néktek mindazt a kegyelmet, amely megtérésetekhez szükségesetitek.

Péld 1,24 „Kiterjesztém az én kezemet, de senki eszébe nem vette.” Mit számít, hogy bezuhantatok a nyomorúság feneketlen szakadékába, ha maga Krisztus nyújtja a kezét, hogy kihúzzon!? Csak azért léssen pusztyulások, mert elutasítjátok segítségét! „Ímé az ajtó előtt állok és zörgetek; ha valaki megnyitja az ajtót, bemegyek ahhoz.” Mit számít, hogy nyomorultak, nyavalyások, szegények, vakok és mezítelenek vagytok, ha maga Krisztus ajánl gyógyírt a szemetekre, ruhát a ruhátalanságotokra, és Ő segít bőséggé fordítani nincstelenségeket? Megajándékoz igazságával, megjutalmaz kegyelmével: „Azt tanácsolom néked, hogy végy tőlem aranyat, hogy gazdaggá légy, és fehér ruhákat, hogy öltözeted legyen, és szemgyógyító írral kend meg a te szemeidet, hogy láss.” Azt felelitek-e erre, hogy „lehetetlen – semmink sincs, amivel fizethetnének”? Tudjátok meg hát, hogy „pénnélkül és ingyen” áll a vásár. Mert megadatik néktek – csak kérjétek, keressetek szíveitekkel! Azt parancsolja az Úr, hogy ismerjétek meg Őt és féljétek. Azt felelitek-e, hogy „igen-igen, de megvakította az elménket és megkeményítette szívünket a rettegés”? Halljátok hát: a kegyelmes Mindenható megvilágosítja a ti elméteket és megtanítja néktek, miként féljétek. Úgyhogy azok, kik továbbra is tudatlanságban és az Úrtól való idegenségben élnek, csakis annak köszönhetik ál-

lapotukat, hogy nem akarják tudni az Isten útjait, és nem vágnak az Úrnak ismeretére. „Ha bölcsességért kiáltasz, ha keresed azt, mint az ezüstöt, akkor megérted az Úrnak félelmét, és az Istennek ismeretere jutsz.” Ez bizony méltányos ajánlat! „Térjétek az én dorgálásomhoz, ímé közlöm veletek az én Lelkemet.” Semmire se mentek a magatok erejéből, ám az Úr Szentlelke támogatásával bármit elérhettek. Támogatón nyújtja felétek karját az Isten s így szól: „mosdjatok, tisztuljatok meg” Azt felelitek-e, hogy ez épp akkora lehetetlenség, mint hogy a párdúc kidörgölje bundájából a foltokat? Igen, de maga az Úr ajánlja néktek, hogy megtisztít! Az tehát, ki ezután is mocokban hemperereg, saját akaratából teszi: „Tisztogattalak, de meg nem tisztultál.” „Jaj néked, Jeruzsálem! Nem leszél tiszta ezután sem? Meddig még?” Hív az Úr, hogy tisztuljatok meg; kérlek, hogy hódoljatok be neki. Ó, szerelmeseim, fogadjátok el az Isten ajánlatát: hadd cselekedje meg tiérettetek és tibennetek azt, amit magatok nem tudtok megcselekedni.

Péld 2,3-5

Péld 1,23

Ez 24,13

Jer 13,27

Zárszó

Most pedig, szerelmeseim, hadd tudjam meg, hogyan gondolkodtok magatok felől. Miképpen döntöttetek? Mit fogtok cselekedni? Folytatjátok-e vétkeket és meghaltok, avagy megtértek és elnyeritek az örök életet? Meddig időztök még a bűnös Szodomában? Meddig őrlődtök még igen és nem között? Döntsetek el végre: Krisztust vagy Barabást, átkot vagy áldást, eme hiábavaló és nyomorult világot vagy az Istennek országát választjátok sorstokul? Vajon jobbak lehetnek-e Damaszkusz folyóvizei, az Abana és a Párpár az Éden folyóinál? Vajon a bűnnek undok mocsara előbbre való-e az élet vizének tiszta forrásánál, amely ragyogó, mint a kristály s az Istennek és a Báránynak királyiszékéből buzog elő? Vajon a világ megcselekedheti-e értetek mindazt, amit Krisztus? Vajon a hívások kitaranak-e mellettetek az örökkévalóságban is? Vajon veletek maradnak-e a címek, a zsíros földek, a kincsek, a kedvtelések? Nem? Akkor nem kellene azt megkezesni, ami megmarad néktek? Ti mindegyre csak

haboztok? Úgy hagyjalak-e benneteket magatokra, miként hajdan Pál Agrippa királyt, aki „majdnem” meggyőzetett? Hiszen végleg és örökre elvesztek, ha nem mozdultok ki ebből az állapotból; inkább ne is éljetegetek egyáltalán, mint hogy majdnem-kereszténynek legyetek! Hagyjatok fel a tehetetlen kívánczossággal, a természetlen tervekkel! Döntsetek végre, rendíthetetlen és erős elhatározással! Hát nem látjátok, hogy az ördögi kísértés játszik veletek, midőn késlekedtek? Mióta csalogat titeket a Sátán a végromlás felé?

Ne halogassátok többé a választ! Most kell felletnetek. Nekem csakis az azonnali beleegyezésetek kell, egyéb nem. Most döntsetek, most, amikor szólít és hívogat benneteket az Úr – később már elhallgat fületekben szavainak visszhangja, szíveteket pedig megkeményíti a bűn: akkor már késő lesz. Nyújtsátok a kezeteiket, barátaim. Tárjátok ki ajtóitokat és eresszétek be Krisztust – mindent engedjetegetek neki. Írjátok rá a véle kötött szerződésre a neveteket. Döntsetek! Ha késlekedtek, odatesz minden erőfeszítésem s hiábavalóvá válik a fáradozásom! Gyertek, válasszatok, vegyétek el örökrészeteket: „Ímé itt a kellemetes idő, ímé itt az üdvösség napja: ma, ha az ő szavát halljátok”. Miért is ne lehetne, hogy mától fogva számítsátok boldogságtok idejét? Miért is kockáztatnátok életeteket még huszonnégy órán át ebben a veszélyes és elborzasztó állapotban? Mi lesz, ha az Úr már ma este magához szólítja lelketeket? Ó, bárcsak már ma megismerhetnétek békéteket, mielőtt örökre elrejtezik szemetek elől! Ez az a nap – a ti napotok! Másoknak is megvolt a maguk

2Kor 6,2
Zsolt 95,7

napja s elszalasztván elkárhoztak; most pedig ti néktek kell a világ színpadára kilépnetek és eljátszani a szerepeteket, melynek díja: az öröklét. Bizony, sok múlik azon, hogy miként cselekedtek most, hogy bölcsen döntötök-e! Mert a balgák elvesznek. Amit most választotok, az határozza meg, milyen sorotok lesz majd a végtelen időben.

Nem így van-e vajon? Ki mástól függne éltek-holtotok? Akkor pedig: mi akadályozza a boldogságotokat? Megmondom: csakis önnön nyakasságotok és tudatlanságotok. Hogyan is szólt Fílephéz a szerencsen komornyik? „Ímhol a víz; mi gátol, hogy megkeresztelkedjem?” Ekképp beszélek én is tihozzátok: „Gyertek, itt van Krisztus, itt a kegyelem, a megbocsájtás, az élet – mi akadályozza hát, hogy eltöröltessenek bűneitek és hogy üdvözüljete?” A hajdanvolt mártír, ki még a kínpadon is prédikált, bölcs és igaz módon elutasította kegyelmet, mert nem értett egyet a feltételeivel. Pedig a megbocsájtó irat ott volt egy karnyújtásnyira tőle, egy dobozkában! Néktek pedig oly szent és könnyű a dolgotok! Ó, bűnös lélek, hát miért pusztulsz el, mikor ott van melletted a bocsánat? Egyezz meg immár Krisztussal, hagyd el bűneidet, tagadd meg önmagad, vedd fel az igát, emeld fel a keresztet és győzedelmeskedj! Krisztus a tiéd s tiéd a megbocsájtás, tiéd a béke, az élet, az áldás. Csinálhatnál-e ennél jobb vásárt? Ne tétovázz és ne hitetlenkedj – mert az Úr bizonyosan jobb a bűnnél s a dicsőség bizonyosan több a hívságnál. Miért vetnéd el magadtól az irgalmat? Miért vétkeznél önnön életed ellen? Ne légy rest!

ApCsel 8,36

Hagyd a mentségeket! Ne kérkedj a holnappal, ha nem tudod, ma éjjel hol leszen szállásod.

A Szentlélek teérted küzd most. De ez nem lesz mindig így. Nem melegítette-e föl vacogó szívedet az Ige? Szinte már megtagadnád a bűnt és megtérnél Krisztushoz, nemde? Megmozdult-e az elméd? Fölfogtad-e végre, miféle veszély fenyeget téged; látod-e már, mi vár rád bűnös utad végén? Tán olyan vagy, mint a fiatal Sámuel, aki, midőn többször is szólította az Úr, nem ismerte fel az Ő hangját? De bizony mondom neked, ez a melegség és ezek a gondolatok mind annak a jelei, hogy küzd és hív a Lélek. Hagyd hát, hogy magával ragadjon eme erős ár, hisz nem tudhatod, hogy mikor jelenik meg néked az Isten.

Most tárja ölelésre a karját Krisztus. Általunk kérlel: jöjj. Mily megindítóan, mennyi részvétellel és szeretettel szólít! Az egész templomon elragadtatás lesz úrrá, amikor felhangzik az Ő hangja! „Az én szerelmesemnek szavát hallom.” Jaj, hát éppen tenálad fog süket fülekre találni?! Hiszen ez az a hang, amitől a cédrus megreped, s amitől a hegy úgy szökdécsel, mint a tehén borja – e hang remegteti meg a vadont és választja ketté a tűz lángját. Ám ez nem a Sinai dörgése: ez halkán és finoman szól. Nem az Ebál hegyének szörnyű átkozódása, hanem Garizim hegyének áldáshozó, boldogító hangja. Nem trombitaszó, nem háború zaja, hanem a Béke Királyának üzenete. Miként Márta a testvéréhez, úgy szólok most hozzád: „A Mester itt van és hív téged”. Kelj fel hát hamar Máriával együtt és menj Őhozzá! Mily édesen hívogat! Fennszóval kiált: „Ha valaki szomjúhozik, jöjjön

Én 2,8

Jn 11,28

Jn 7,37 énhozzám és igyék.” Mily nagylelkű! Egyikőnk-
 ről sem felejtkeznek el. „Aki akarja, vegye az élet
 Jel 22,17 vizét ingyen.” „Jöjjetek, éljete az én étkemmel
 és igyatok a borból, amelyet töltöttem. Hagyjátok
 Péld 9,5.6 el a bolondokat, hogy éljete.” „Jöjjetek énhoz-
 zám mindnyájan, vegyétek föl magatokra az én
 ígámat és tanuljátok meg tőlem, hogy én szelíd és
 alázatos szívű vagyok; és nyugalmat találtok a ti
 Mt 11,28–29 lelkeiteknek. „Azt, aki hozzám jő, semmiképpen
 Jn 6,37 ki nem vetem.” S mily keserűséggel siratja azt, ki
 visszautasítja! „Ó, Jeruzsálem, Jeruzsálem! Hány-
 szor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképpen
 a tyúk egybegyűjti kiscsirkéit a szárnya alá; és te
 Mt 23,37 nem akartad!” „Ímhol vagyok, ímhol vagyok! Ki-
 terjesztém kezeimet egész napon a pártos nép
 után.” Ó, hát győzzess meg végre és fonódj össze
 Ézs 65,1.2 szerelmes ölelésben Krisztussal!

Emberek, barátaim, Jézus Urunk megnyitotta
 a börtön ajtaját s most elibétek járul szolgálóival,
 hogy kihívjon onnan benneteket. Ha díszes palo-
 tából vagy a paradicsomi boldogságnak helyéről
 szólítana el benneteket, akkor megérteném, hogy
 tétováztok (noha Ádámot sem kellett sokáig szé-
 díteni, hogy az Édent odahagyja) – de hiszen ti-
 teket a sötétből, a cellából hív elő az Úr s láncai-
 toktól kíván megfosztani! Gyertek hát! Miért ép-
 pen a szabadító szó előtt zárjátok be füleiteket?
 Könnyű az Isten igája, a törvénye pedig szabadság
 s a szolgálata függetlenség! Bármiféle balítéletet
 Péld 3,17 tápláljatok is az Úrral szemben, ha hisztek, csakis
 1Pt 1,8 örömmöt és békét lelték Őbenne. Ó a boldogság, az
 Zsolt 119,103. 111.165 íny édessége, a szív öröme.

Szerelmeseim, gyűlölöm a gondolatát is, hogy

elhagyjalak benneteket. Hiszen hogyan tehet-
 ném? Mielőtt bevégezném mondandómat, látni
 akarom, miként léptek szövetségre Krisztussal.
 Mert nem engedhetlek utatokra benneteket ab-
 ban az állapotban, amelyben reátok leltem. Le-
 hetséges volna, hogy eljutottatok e pontig az olva-
 sásban és mégsem vettetek búcsút a bűntől, hogy
 Krisztussal tartsatok? Mit mondhatnék erre? Jaj,
 mit tegyek? Hiába sürgettelek volna benneteket?
 Hiába futottam? Legyintetek fáradozásaimra?
 Csalódnom kell? Jaj, minek érveltem hát? Ám az a
 kisebbik baj, hogy az én beszédemre legyintetek
 – csakhogy ti magát az Urat, a ti Teremtőtöket ve-
 szitek semmibe és elutasítjátok a Megváltó rész-
 vétteljes kérlelését s magának a Szentléleknek
 álltok ellen, midőn a megtérés szükségességét vi-
 tatjátok.

Sokáig beszéltem hozzátok, de ti nem hallgat-
 tatok rám. Utoljára emelem most fel szavam, utol-
 jára eresztém ki trombitaként a hangom, utoljára
 kiáltok néktek a város tornyaiból, mielőtt eme szo-
 morúságos kijelentéssel bevégezném: „Mindene-
 nek vége!” Utoljára hívom a szemérmetlen bűnö-
 söket, hogy fölébresszem őket: „Föld, föld, föld!
 halld meg az Úrnak szavát!” Ím az irgalom utolsó
 kiáltása – ha meg akartok halni, ne halljátok meg.
 Az Úrnak nevére mondom tehát fennhangon: „És
 most, fiaim, hallgassátok a tudományt és legyetek
 bölcsek és magatokat el ne vonjátok!”

„Ó, mindnyájan, kik szomjúhoztok, gyertek e
 vizekre, ti is, kiknek nincs pénzetek, gyertek, ve-
 gyetek és egyetek, gyertek, vegyetek pénz nélkül
 és ingyen, bort és tejet. Miért adtok pénzt azért,

Jer 22,29

Péld 8,32.33

ami nem kenyér, és gyűjtött kincseteket azért, ami meg nem elégíthet? Hallgassatok, hallgassatok reám, hogy jót egyetek és gyönyörködjék lelketek kövérségben. Hajtsátok ide füleiteket és gyertek hozzám; hallgassatok, hogy éljen lelketek; és szerzek veletek örök szövetséget, Dávid iránt való változhatatlan kegyelmességem szerint.”

Ézs 55,1-3

Ó, mindnyájan, kik valamely betegségbenkínban sínylődtek, s ti is, kiket a gonoszságnak szelleme szállt meg, legyen az bár a büszkeség, harag, kéjvágy vagy mohóság: gyertek mind az Orvoshoz! Hozzátok a betegek! Hahó, gyertek – mert Ő az, aki a nép között minden betegséget és minden erőtlenséget meggyógyít!

Mt 4,23.24

Ó, mindnyájan, kik aggodalmaskodtok: gyűljetek Krisztus köré, mert Ő a ti Vezéretek. Megvéd a törvénytől, kiment az igazságnak kezéből. Ő a szentély, mely nyitva áll; Ő a menedék. Vessétek el a bűnt és gyertek hozzá, mert máskülönben a bosszúállók elfognak titeket, és haragjuk martalékká tesznek.

Ó, ti mindnyájan, tudatlan, vak bűnösök – gyertek! Vegyetek szemkenőcsöt, hogy lássatok! Félre a kifogásokkal – hiszen elvesztek, ha meg nem tértek! Fogadjátok Krisztust prófétátokul, s Ő léssen majd a Világosság, ki néktek fényeskedik. Kérjetek tőle bölcsességet, tüzetesen tanulmányozzátok Igéjét, kemény munkával ismerjétek meg a vallást. Alázkodjatok meg az Úr előtt, s Ő majd megtanítja néktek az Ő útjait és megokosít az üdvösségre. Ám ha nem követitek, hanem tehetetlenül ültök, mert csak egy tálentomotok

van, akkor gonosz és rest szolgának fog mondani benneteket.

Mt 25,24-26

Ó, ti hitetlenek, gyertek és éljete! Térjete vissza az Úrhoz és Ő majd irgalmas lesz tihozzátok! Szitkozódtatok és átkozódtatok, de minden istentelenségetek bocsánatot nyer, ha megtérvén Krisztushoz jöttök. Ő, tisztátalan bűnös, ne emeld szemed többé a bujálkodásra és taszítsd ki a bálványimádást kebeledből – légy inkább a szentségnek edénye s add magad Krisztus kezébe! „Ha bűneitek skarlát-pirosak, hófehérek lesznek, és ha vérszínűek, mint a karmazsin, olyanok lesznek, mint a gypjű.”

Lk 7,4

Ézs 1,18; 4,7

Halljátok, ti iszákosok! Meddig isztok még? Öntsétek ki a bort! Oly sokáig fetrengtetek vétkeitek undokságában – adjátok hát magatokat Krisztusnak és éljete józanul, igaz és istenes módon! Öleljétek magatokhoz az Úrnak igazát, fogadjátok el kormányzását – Ő majd megmos titeket a ti bűneitekből.

Jel 1,5

Halljátok, ti rossz társaságnak kedvelői, kik örömtöket a gonosz és megátalkodott barátokban lelitek, s hívságos és hiábavaló gyönyörökkel töltitek az időt: benneteket is hívogat a Bölcsesség, hogy járjatok az Ő útján és meg ne haljatok.

Péld 9,5.6

Halljátok, ti szitkozódók, halljátok az Istennek szavát! Csúfot üztök a jámborságból s annak tudósaiból, szidalmaztatók az Úr Jézust – de még benneteket is hív az Isten, hogy irgalmának szárnya alá gyűljete. Ti vagytok eme bűnös, gyászos, sötét seregletnek legsötétebbjei, mégis mondom, hogy ha megtértek, megtisztultok, megszenteltet-

1Kor 6,10.11 tek és megigazultok Krisztus nevében az Úrnak
Lelke által.

Jel 3,16–20 Halljátok ti is, a hitnek tudós professzorai, kik
langymelegek vagytok s az istenességnek csupán
a külsínét ismeritek: ne tétovázzatok! Legyetek
igaz keresztyének, legyetek buzgók és bűnbánók
– akkor majd örömet lel bennetek a Krisztus!

5Móz 30,19 Lássátok hát mind: az irgalom tinéktek ajánl-
tatott. „Bizonyásgul hívom ellenetek a mennyet
és a földet, hogy az életet és a halált adtam előtök-
be, az áldást és az átkot; válaszd azért az életet,
hogy élhess.” Mit tehetnék még? Csak kérlelni és
óvni tudlak titeket. Hiszen hogyan kényszerítet-
nélek benneteket a boldogságra? Istenemre, ha
tudnám a módját, bizonyosan megtenném. Miféle
válaszüzenettel küldtök hát engem Mesterem-
hez? Úgy faggatlak titeket, miként Ábrahám szol-
gája Nákhornak családját: „Ha szeretettel és hű-
séggel akartok lenni az én uramhoz, mondjátok
meg; ha pedig nem, adjátok tudtomra, hogy én
jobbra vagy balra forduljak.” S bárcsak oly bold-
ogító szókkal felelnétek, mint Rebeka! „Szólták
1Móz 24,49–58 azért Rebekát és mondának néki: Akarsz-é elmen-
ni e férfiúval? És monda: Elmegyek.” Ó, bár így
lenne. Miért éppen én, ki az életemet tettem fel
az üdvösségetekre – éppen én legyek a vádlótok?
Ugye nem akarjátok, hogy az irgalomnak szenved-
élyes esdeklése elszőrnyedt vádbeszéddé változ-
zon és ekképp is súlyosbítsa nyomorúságotokat?
Ítéljétek meg magatok: vajon nem érdemelnek-e
kétszeres büntetést azok, akik ennyi intés és hívás
után is ragaszkodnak bűneikhez? Bizony mon-
dom: Tirusnak és Sidonnak, de Szodomának és

Gomorának is könnyebb dolga lesz az Ítélet nap-
ján, mint nektek! Me 11,22–24

Szerelmeseim, ha bármi részvét van bennetek
pusztuló lelketek iránt, fogadjátok el az irgalom-
nak eme följánlkozását. Ha az Úrnak, a ti Terem-
tőtöknek bármi hatalma van fölöttetek, gyertek és
tegyetek parancsolata szerint. Ha nem vagytok
ellenségei a kegyelemnek, s ha nem akarjátok sa-
ját kezetekkel kizárni magatokat az irgalomnak
birodalmából, bánjátok meg bűneiteket és térje-
tek meg. Ne várjon titeket a mennyország nyitott
kapuival hiába! Ne nyissa meg fölöslegesen kincs-
tárát Krisztus, amikor arra kér: pénz nélkül és in-
gyen vegyetek belőle. Ne fáradozzanak érettetek
az Úrnak szolgálói s az Ő Szentlelke hiába; ne hagy-
janak magatokra meggyőzetlenül, mert akkor ti-
rólatok szól majd az ítélet: „Megégett a fűvó a tűz-
től, elfogyott az ón, hiába olvaszt az olvasztó, mert
gonoszok, meg nem tisztíthatók. Megvetett ezüst-
nek hívjátok őket, mert az Úr megvetette őket.” Jer 6,29–30

„Lelkeknek Atyja, fogd kezedbe eme kőszí-
vet, mit gyenge vagyok megtörni. Ne add fel,
Uram! – noha én feladtam. A te hatalmas szavad
majd bevégzi a munkát. Tenálad vannak Dávid
házának kulcsai s amit te megnyitasz, azt senki be
nem zárja – nyisd hát meg e szívet, miként egykor
Lídiáét, s menjen be oda a Dicsőségnek Királya s
ejtse rabul a benne lakozót. Add, hogy a Kísértő
ne hátráltassa megtérésében és ne tegye makaccsá
e lelket. Azt kívánom: addig ne is tudjon felállni
székéből, és ne tudja eme sorokról másra emelni
szemét, míg el nem határozta magát a bűnbánatra
és el nem fogadta a te kezedből s a te feltételeid-

del az új, önmegtágadás-koronázta életet. Uram, Istenem, a te neveddel kezdtem neki munkámnak; azzal is végzem be. Ne menjenek veszendőbe e munkálkodással töltött órák s a testvéreimben oly sok küszködéssel gerjesztett gondolatok ne legyenek hiábavalóvá. Uram, tedd kezedet olvasóm szívére és küldd hozzá a te Szentlelkedet – úgy, miként egykoron Filepet szalajtottad ama szerecsen komornyikhoz, midőn az az Írást olvasta. S noha én már nem leszek tanúja rövid életemben, kérlek: add, hogy ama végső időkben kiderüljön, hogy némely lélek e sorok nyomán tért meg; add, hogy eme lelkek elibéd járulván így szólhassanak majdan: »Igen, ezek az érvek, ezek a szavak vezettek el bennünket az Úrhoz«. Ámen, Ámen.» Aki olvasta, mondja: Ámen!

Tartalom

Lenni és tanúsítani (<i>Horváth Levente</i>)	5
Életrajzi bevezető (<i>Iain Murray</i>)	9
Bevezetés	17
Tévedések a megtérés megítélésében	21
A megtérés természete	30
A megtérés szükségessége	62
A hitetlenek jegyei	86
A hitetlenek nyomorúsága	101
Utasítások a hitetleneknek	125
Megtérésre serkentő okok	163
Zárszó	178

Felelős szerkesztő: Bálint Ágnes
Műszaki vezető: Suci Éva
Borítóterv: Tordai S. Attila
A borító Paolo Uccello *Szent György és a sárkány* (1439)
című művének felhasználásával készült.

Kiadja: CE Koinónia Kiadó Kolozsvár
Levél- és rendelési cím:
RO-3400 Cluj CP. 429 PTTR I.

ISBN 973 8022 23 1

Lucrarea executată
la Imprimeria „ARDEALUL” Cluj
B-dul 21 Decembrie nr. 146 Cluj-Napoca
Tel.: 413871; Fax: 413883
Comanda nr. 10174